

1. Feladatkör, szakmai tevékenység

1.1. Intézményi adatok

Intézmény neve: Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal
PIR-törzsszáma: 598349000
Honlap: www.mgszh.gov.hu

1.2. A szakmai tevékenység összefoglaló értékelése

I. Az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Elnökhelyettes irányítása alatt működő szervezeti egységek

1.) Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatósága 2010. évi tevékenységét az egység SzMSz-ében meghatározott feladatkörben végezte.

I. Igazgatási tevékenység keretében:

- Ellátta az élelmiszer-higiéniával, -biztonsággal, -minőséggel kapcsolatos központi igazgatási feladatokat az élelmiszer-előállítás, -forgalmazás, továbbá vendéglátás és közétkeztetés területén, 1 213 hazai engedélyköteles élelmiszer előállító, 5 300 hazai bejelentés köteles élelmiszer előállító, 49 481 élelmiszer-forgalmazó és 56 055 vendéglátó létesítmény esetében. Az élelmiszerlánc-felügyeleti tevékenység keretében 2010-ben országszerte 67 573 ellenőrzésre került sor, melynek adatait az Igazgatóság feldolgozta, kiértékelte. A jogszabálysértések szankcionálásaként 2 583 esetben figyelmeztetésre, 3 016 esetben összesen 491 092 683 Ft élelmiszerlánc-felügyeleti, élelmiszer- és takarmány-ellenőrzési bírság kiszabására került sor.
- Elkészítette és havi gyakorisággal frissíti az MgSzH ÉTbI egész munkáját átfogó Jogszabály Gyűjteményt. Vezeti és aktualizálja az engedélyköteles létesítmények nyilvános listáját (171 ügyirat). Panaszbejelentések kivizsgálásának koordinálása (148 eset).
Szakmai álláspont kialakítása az ügyfélszolgálati megkeresésekre (több mint 200 eset). Részt vett az MgSzH más igazgatósága által szervezett - állategészségügyi, járványtani-szakértői csoportok – Klasszikus sertéspestis, Gümőkór, Salmonella - munkájában.
- Ellátta a takarmányhigiéniával, -biztonsággal, -minőséggel kapcsolatos központi igazgatási feladatokat a takarmány-előállítás, -forgalmazás területén 1002 db előállító, 2228 db közvetítő, 31 db behozatalért felelős képviselő esetében. A Takarmány-előállítás és Forgalmazás Felügyeleti Osztály (TFO) munkája során 2010-ben 921 db ügyirat keletkezett. A jogszabályokban előírt kötelezettségeknek eleget téve országos adatbázist tart fenn a működési engedéllyel rendelkező, illetve a nyilvántartott előállító, forgalmazó és tároló takarmányipari létesítményekről, valamint a behozatalért felelős képviselőkről. A létesítménylistákról készített adatbázist rendszeresen aktualizálta, teljes körű adattisztítást hajtott végre. A TFO részéről egy fő részt vesz a Magyar Takarmánykódex Bizottság munkájában. Egy fő vett részt az EU SCOFCAH Animal Nutrition munkacsoport ülésén. A TFO segítette a takarmány referens illetve a VM szakmai álláspontjának kialakításában, többek között az EU bizottsági munkacsoport ülésein. Éves munkája során több jogszabályt, szakmai dokumentumokat véleményezett, javaslatot tett a szükséges kiegészítésekre, szakvéleményeket alakított ki. Az igazgatóság 20 db

jogszabály tervezet, valamint kb. 15 db szakmai anyag, útmutató véleményezését végezte el.

- Irányította a területi igazgatóságok vonatkozásában az élelmiszer-mérgeзések, -fertözések kivizsgálását (106 élelmiszer eredetű megbetegedés-gyanú), értékelt, és közzétette a kivizsgált élelmiszer-mérgeзések és -fertözések adatait, működtette a teljes élelmiszerlánc felügyeletét átfogó havi adatbekérő rendszert, amely a lefolytatott ellenőrzések és kiszabott, illetve befolyt bírságok adatairól tájékoztatta az MgSzH elnökét.
- Elkészítette az élelmiszerlánc-felügyeleti éves ellenőrzési (monitoring) terv élelmiszer-higiéniára, -biztonságra, -minőségre, takarmányhigiéniára, -biztonságra, -minőségre vonatkozó részét.
- Kiemelt és céllenőrzési programokat szervezett, koordinált, és ellenőrizte azok egységes lebonyolítását.

2010. március 16. és április 4. között „Tavaszi akció” néven kiemelt élelmiszerlánc ellenőrzésre kerül sor az egész ország területén. A Húsvéthoz kapcsolódó szezonális élelmiszerekre figyelemmel az élelmiszer előállítók és forgalmazók ellenőrzésével párhuzamosan sertéstartó telepek, takarmánykeverők és forgalmazók, állatszállítások is ellenőrzésre kerültek. Az akció kiterjedt az állatgyógyászati termékeket forgalmazó nagykereskedőkre, valamint a növényvédő szerek és a vetőburgonya forgalmazására is.

2010. július 26. - augusztus 22. között országos Nyári élelmiszerlánc ellenőrzések történtek az élelmiszerlánc minden területén, élelmiszer és takarmány előállító illetve forgalmazó létesítményekben, haszonállat tartó telepeken. Az élelmiszer ellenőrzések kiterjedtek a borászati és a növényi termékekre is. Sor került zöldség-gyümölcs minőségellenőrzésekre és szermaradék vizsgálatokra, ezzel párhuzamosan növényegészségügyi és állategészségügyi ellenőrzésekre.

2010. december 1. és 31. között Téli élelmiszerlánc ellenőrzésre került sor, melynek keretében az ellenőrzések célterületei voltak az édesipar, plázák, bevásárló központok, piacok és a vendéglátás. Kiemelt termékek a húskészítmények közül a virsli, édesipari, sütőipari illetve cukrászati termékek közül a különféle ízesítésű szaloncukor és beigli, valamint a borászati termékek között a különféle borok és pezsgők. A zöldség-gyümölcs esetében a forgalmazási minőségsszabványoknak való megfelelés ellenőrzése, szermaradék vizsgálatok és az étkezési burgonya jelölés ellenőrzése. Az ellenőrzés kiterjedt az állatszállításokra is, ahol kiemelt figyelmet kapott az élő sertés szállítás ellenőrzése.

- Aktualizálta az élelmiszer- és takarmányesemények elleni védekezéshez szükséges országos készenléti tervet (ÉTEK), részt vett a nemzeti válságkezelési terv kidolgozásában, aktualizálásában,
- A területi szervek elsőfokú döntéseinél ellátta a szakterülete szerinti másodfokú feladatokat (47 db másodfokú ügy).
- Felügyeleti jogkört gyakorolt a kerületi hivatalok és a területi szervek döntései tekintetében. (1 felügyeleti eljárás).
- Közreműködött az Országos Állat-egészségügyi Informatikai Rendszer (OÁIR) fejlesztésében, működtetésében, használatában, csekklistákat készített. A laboratóriumi alrendszerből a szakmai állásfoglalásokhoz, újságcikkekhez, előadásokhoz adatokat értékelt. Dolgozójink szakértőként rendszeresen részt vettek, véleményezték a fejlesztés szakmai megvalósulását. 2010-ben OÁIR tárgykörben mintegy 100 db ügyirat keletkezett.
- A kölcsönös megfeleltetés alkalmazását előkészítő projektben, a JFGK 10-15 vonatkozásában két fő szakértőként vett részt. Ennek keretén belül végezte a munkacsoportban a szakterülete szerint megállapított feladatokat, illetve felelős volt a szakterületükhöz tartozó ellenőrzési rendszer szakmai felügyeletéért. A gazdálkodói

kézikönyv, a JFGK 10-15 helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvének, a kockázatelemzési modell valamint más kapcsolódó feladatok előkészítése, kidolgozása és véleményezése során 15 munkacsoport megbeszélésen vettek részt. Mintegy 39 db ügyirat kapcsolódott e témához.

- Részt vett a RASFF gyorsriasztási rendszer működtetésében, a Magyarországot érintő ügyek kivizsgálásának koordinálásában, a jelentések értékelésében, elkészítésében, továbbításában (91 új bejelentés, 577 akta). A rendszer működésével kapcsolatban részt vettünk a Bizottság által kezdeményezett Interaktív RASFF felület kialakításának vitájában, továbbá a 3.2 verziószámú új angol nyelvű nyomtatványok véleményezésében, és aktívan segítettük az angol/magyar verzió elkészítését. Az Igazgatóság feladata volt a Belsőpiaci Információs Rendszerrel (IMI) kapcsolatos feladatok ellátása, MgSzH szintű koordinálása.
- Koordinálta az ökológiai termelés területén ellenőrzésre és tanúsításra jogosult szervezetek (tanúsító szervek) ökológiai termeléssel kapcsolatos feladatainak végrehajtását, elkészítette az érintett igazgatóságok anyagai alapján a külön jogszabályban meghatározott jelentéseket, irányította a takarmány- és élelmiszer-előállítás és ehhez kapcsolódó forgalmazás területén az ökológiai termeléssel kapcsolatos hatósági feladatokat, meghozta a külön jogszabályban meghatározott első és másodfokú döntéseket. 2010-ben 2 tanúsító szervezetet ismert el az MgSzH, és megközelítőleg 480 ökológiai termelést érintő ügyben került sor eljárás lefolytatására. Első fokon 120 egyedi határozat született.
- Részt vett az európai uniós takarmány adalékanyag engedélyezési eljárásban.
- Vizsgálta az élelmiszer-előállítás és -forgalmazás területén használatos, illetve külön jogszabályok által meghatározott és hatáskörébe utalt gépek, berendezések higiéniai alkalmasságát (30 eset).
- Felügyelte az élelmiszerekre, valamint a takarmányokra vonatkozó országos maradékanyag, kémiai biztonságra vonatkozó, mikrobiológiai, valamint a radiokémiai laboratóriumi mintavételi és elemzési program végrehajtását, minőségellenőrzési program végrehajtását és ehhez kapcsolódó hatósági intézkedéseket.
- Részt vett az új élelmiszer- és takarmányvizsgálati módszerek kidolgozásában, honosításában.
- Szervezte, koordinálta a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, valamint a szeszes italok földrajzi árujelzőinek oltalma alá tartozó és a földrajzi árujelzővel ellátott termékeknek, valamint a földrajzi árujelzők használatának ellenőrzését, valamint részt vett a Magyar Eredetvédelmi Tanács munkájában, ezekről félévente jelentést készített.
- Részt vett a közép- és felsőfokú intézményekben tanuló magyar és külföldi diákok oktatásában, felsőfokú képzésében a Szent István és a Corvinus Egyetem több karán (állatorvosképzés, élelmiszer és agrármérnök képzés, élelmiszerbiztonsági szakmérnök képzés) továbbá a cukrász mesterképzésben óraadóként, és szakdolgozatok bírálójaként, szakmai gyakorlati képzésében, a szakterületét érintő témákban oktatásokat, továbbképzéseket szervezett, a fogyasztók és a vállalkozók számára ismeretterjesztő anyagokat készített. Tárgyévben került sor a területi munkatársak e-learning képzése keretében az általunk készített oktatóanyag alapján az élelmiszer eredetű megbetegedések kivizsgálása képzésre, amelyhez biztosítottuk az oktatói konzultációt. Az oktatóanyagot a képzésre kijelölt időszakban 10.327-szer nézték meg, és sikeres vizsgát tett 201 területi munkatárs. Az elméleti képzés elmélyítésére gyakorlati képzéseket szervezett és tartott (4 alkalommal) ún. „szimulációs gyakorlatok” néven.
- Tájékoztatta és együttműködött az egészségügyi államigazgatási szervvel élelmiszer-eredetű megbetegedések fellépése, illetve gyanúja esetén, továbbá a saját kutas

élelmiszer-ipari vállalkozások felügyelete során tapasztalt egészségügyi kockázattal összefüggésbe hozható adatokról, eltérésekről.

- Elvégezte a saját kutas élelmiszeripari-vállalkozások vízellátására vonatkozó adatainak gyűjtését, értékelését, elbírálta a saját kutas vízellátású élelmiszeripari-vállalkozások részletes önellenőrző ivóvíz-vizsgálati mintaszám csökkentésére irányuló engedély kérelmet. A hazai ivóvizek arzén szennyezettsége kapcsán kiemelt céll ellenőrzési programot dolgozott ki és hajtott végre, a határérték feletti arzén tartalmú ivóvizek és a felhasználásukkal gyártott élelmiszerek arzéntartalmának vizsgálatára.
- Megtervezte, jóváhagyta és végrehajtotta az éves szakmai ellenőrzéseket, ezek értékelését, elkészítette az erről szóló jelentéseket. Az éves szakmai ellenőrzés keretében a megyei kollegák munkájában a minőségi- és kémiai-paraméterek ellenőrzésének felülvizsgálatára 4 megyében, míg a regisztrációra kötelezett élelmiszer előállító létesítmények ellenőrzésének felülvizsgálatára 3 megyében került sor. A Vendéglátás és Étkeztetés Felügyeleti Osztály 11 belső ellenőrzést végzett. Takarmány-biztonság terén 11 területi szervnél történt szakmai ellenőrzés három témakör részletes elemzésével. Engedélyezett létesítmények esetében 12 szakmai belső ellenőrzés történt, mely 10 megyei igazgatóságot érintett. A belső ellenőrzések során 4 témakörön belül 36 élelmiszer-előállító létesítmény hatósági ellenőrzésének dokumentumait vizsgáltuk felül előzetesen, majd ezek közül kiválasztott 15 engedélyköteles élelmiszer-előállító létesítmény helyszíni felülvizsgálata is megtörtént. Az élelmiszer-forgalmazás ellenőrzésének felügyelete során belső ellenőrzés keretében 4 megye területén vizsgáltuk különböző forgalmazó létesítmények (élelmiszer üzletek, értékesítés helyén történő élelmiszer előállításra regisztrált létesítmények) hatósági felügyeletét, a helyszíni ellenőrzések menetét. A vizsgálat kiterjedt az ellenőrzési szempontok alkalmazására, a tapasztaltak dokumentálására, alrendszeri rögzítésére.
- Részt vett harmadik országok (USA 10, Dél-Korea 4, Oroszország, Izrael 2) és az EU által végrehajtott ellenőrzéseken.
- Az élelmiszerbiztonságot súlyosan sértő esetekben, illetve súlyos, élelmiszer-eredetű megbetegedéseknél, panasz kivizsgálásánál – a megye szakmai igazgatóság tájékoztatása mellett – helyszíni felülvizsgálatokat is végezhet (4 eset).

További feladatként említjük:

Tárgyidőszakra esett a FIKSZ iktatóprogram bevezetés kísérlete is.

Bírósági kirendelés alapján élelmiszerbiztonsági szakértőként részt vett *a több ember halálát okozó foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége* miatti büntetőügy Szombathelyi bírósági tárgyalásain, illetve a tárgyalások előkészítésében.

Az év folyamán megjelent jogszabályokhoz köthető változások:

52/2010. (IV. 30.) FVM rendelete a kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés feltételeiről, és az 57/2010. (V. 7.) FVM rendelete az élelmiszerek forgalomba hozatalának, valamint előállításának engedélyezéséről, illetve bejelentéséről. Mindkét rendelet értelmezése, gyakorlati alkalmazása a területi munkában számtalan konzultációt és központi koordinációt, útmutatást igényelt.

Az élelmiszer-előállítással és –forgalmazással kapcsolatos adatszolgáltatásról és nyomonkövethetőségről szóló 3/2010. (VII. 5.) VM rendelet értelmében a külföldről behozott élelmiszerek első magyarországi tárolási helye, illetve a beérkező szállítmányok

vonatkozásában ki kellett dolgozni az ellenőrzési rendszert, és ehhez kapcsolódva a másodlagos élelmiszer ellenőrzések jelentési rendszerét.

II. Laboratórium által végzett tevékenységek keretében:

- **Koordinációs és Módszertani Laboratórium:**
A tavalyi évben az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény alapján az igazgatóság 7 laboratórium működését engedélyezte. Az engedélyezési eljárás során az igazgatóság szakértő munkatársainak 3 laboratórium esetében kellett helyszíni ellenőrzést lefolytatniuk.
2010-ben a szalmonellózis elleni védekezés egyes szabályairól szóló 180/2009. (XII. 29.) FVM rendelet szerinti vizsgálatok elvégzésére 2 laboratórium engedélyezett, melyből egy laboratórium esetében helyszíni szemlét tartottunk. A rendelet alapján további 4 laboratórium kapott kijelölést Salmonella 'O' csoporttipizálás elvégzésére.
- **Műszaki-technológiai Laboratórium:**
A laboratórium támogatta az ÉTbI szervezeti egységeit kiszolgáló dologi ellátó rendszer működését, adat és szakmai információ szolgáltatást végzett közbeszerzési eljárás műszaki dokumentációjához, vizsgáló laboratóriumok részére élelmiszerlánc jártassági körvizsgálatokat szervezett, az élelmiszerlánc gépek higiéniai minősítését végezte (29 eljárás során 45 berendezés került minősítésre).
- **Minőségirányítási Laboratórium:**
A 7/2010 (IX. 24) VM utasítás az MgSzH Szervezeti és Működési Szabályzata 2010. 09. 01-én lépett hatályba, amely rendelkezett a Minőségirányítási Laboratórium létrejöttéről. Fekete Zoltán minőségirányítási vezető 2010. július 31-én nyugdíjba vonult, minőségirányítási vezető 2010. augusztus 1-től Stempelyné Antal Terézia lett.
2010. május 27-én 4 laboratórium egybevonott újraakkreditálási eljárása vette kezdetét, amit a Nemzeti Akkreditáló Testület (NAT) 2010. szeptember 2-án érkezett végzése szerint nem fogadott el, ezért a kérelmező szervezetet nyilatkozattételre hívta fel, hogy a felsorolt laboratóriumok tekintetében külön-külön eljárásban kéri-e az újraakkreditálási eljárás lefolytatását. 2010. október 25-én kelt levél arról tájékoztatta a NAT-ot, hogy az egyben lefolytatandó eljárás mellett döntöttünk. Ez egybedolgozott Minőségirányítási Kézikönyv (MIK) elkészülését jelentette az 5 vizsgálólaboratóriumra nézve. A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Élelmiszer-és Takarmánybiztonsági Igazgatóság által elindított SzMSz **módosító** tervezet (az egyben akkreditáltság elfogadásához) jogi felülvizsgálata arra az eredményre vezetett, hogy a benyújtott tervezet szervezeti felépítés a vonatkozó törvényi háttérrel ellentétes. Emiatt a valós működésnek megfelelően a szervezeti egységek egyben akkreditálására nincs lehetőségünk. Így 4 akkreditálási eljárást kérvényeztünk, az MgSzHK ÉTbI Élelmiszer Toxikológiai Nemzeti Referencia Laboratórium újraakkreditálási eljárásához kapcsolódó dokumentáció 2010. december 12-én, az MgSzHK ÉTbI Élelmiszer Mikrobiológiai Nemzeti Referencia Laboratórium újraakkreditálási eljárásához kapcsolódó dokumentáció 2010. december 22-én leadásra került a Nemzeti Akkreditáló Testület felé.
Belső auditok lefolytatása:
 - 2010. június 24-én – Élelmiszer Analitikai NRL,
 - 2010. június 29-én – Élelmiszer Mikrobiológiai NRL,
 - 2010. július 8-án – Élelmiszer Toxikológiai NRL,

- 2010. július 26-án – Radioanalitikai Referencia Laboratórium.
2010. november 9-én vezetőségi átvizsgálásra került sor az MSZ EN ISO/IEC 17025 magyar szabvány útmutatása alapján.

A vizsgáló laboratóriumok 2010-es tevékenysége számokban:

Laboratórium neve	vizsgálat jellege	mintaszám	vizsgálatok száma
Élelmiszer Analitikai Nemzeti Referencia Laboratórium	Hatósági	2009	6323
Élelmiszer Analitikai Nemzeti Referencia Laboratórium	Szolgáltatás	326	846
Élelmiszer Mikrobiológiai Nemzeti Referencia Laboratórium	Hatósági	14159	24377
Élelmiszer Mikrobiológiai Nemzeti Referencia Laboratórium	Szolgáltatás	2162	4246
Élelmiszer Toxikológiai Nemzeti Referencia Laboratórium	Hatósági	11604	64199
Élelmiszer Toxikológiai Nemzeti Referencia Laboratórium	Szolgáltatás	789	4285
Radioanalitikai Referencia Laboratórium	Hatósági	1441	23578
Radioanalitikai Referencia Laboratórium	Szolgáltatás	48	255
Takarmányvizsgáló Nemzeti Referencia Laboratórium	Hatósági	9004	27396
Takarmányvizsgáló Nemzeti Referencia Laboratórium	Szolgáltatás	1237	6465
	Összesen	42 779 minta	161 970 vizsgálat
Hatósági	Összesen	38217	145873
Szolgáltatás	Összesen	4562	16097

- **Élelmiszer Toxikológiai Nemzeti Referencia Laboratórium:**
Az Élelmiszer Toxikológiai Nemzeti Referencia Laboratórium elsődleges feladata az EU DG SANCO által elfogadott, a 10/2022 (I. 23.) FVM rendeletben foglaltak szerint az állati eredetű élelmiszerek monitoring vizsgálata, melynek keretében 2010. évben 11604 hatósági és 789 szolgáltatás jellegű minta vizsgálatára került sor (állatgyógyászati szermaradék, peszticid, mikotoxinok, tiltott hozamfokozó szerek, környezeti szennyezők (dioxinok), élelmiszerekkel érintkező anyagok és toxikus nyomelem vizsgálatok). Kiemelt feladatunk volt az arzénos víz-élelmiszer összefüggés vizsgálata, valamint a méz antibiotikum szennyezettségének felderítése volt.
A 2010-ben az Élelmiszer Toxikológiai Nemzeti Referencia Laboratóriumában alábbi módszerfejlesztések történtek:
 - Szulfonamidok kimutatása mézből HPLC-FLD módszerrel.
 - Trimetoprim kimutatása mézből LC-MS/MS módszerrel.
 - Tetraciklinek kimutatása állati eredetű szövetekből LC-MS/MS módszerrel.
 - Béta-laktámok kimutatása mézből LC-MS/MS módszerrel.
 - Kortikoszteroidok kimutatása tejből LC-MS/MS módszerrel.
 - Kortikoszteroidok kimutatása zsírból LC-MS/MS módszerrel.

A hatósági laboratóriumok jártasságának ellenőrzése céljából 12db körvizsgálatot szerveztünk (antibakteriális gátlóanyag, szulfonamid, toxikus nyomelem, mikotoxin és peszticid témákban), melyeken számos magánlaboratórium is részt vett.

Az EU Referencia Laboratóriumok által szervezett 17 nemzetközi körvizsgálatban vettünk részt, melyek minden szakterületet érintettek.

Az Élelmiszer Toxikológiai Nemzeti Referencia Laboratórium munkatársai 9db EU-RL-ek által szervezett munkaértekezleten vettek részt.

Az osztály munkatársai aktívan szerepet vállaltak Brüsszeli EU szakértői ülések munkájában. Az alábbi szakértői üléseken vettünk részt:

- 6db Brüsszeli POP (Persistent Organic Pollutants) szakértői ülés
- 3db SCoFCAH ülés
- Codex Alimentarius Élelmiszer szennyezők munkacsoport ülése
- 4db Mezőgazdasági Szennyezők szakértői ülés
- 3db Élelmiszerekkel Érintkező Anyagok kormányzati szakértői munkacsoport ülése
- 2db Élelmiszerekben lévő Állatgyógyászati szermaradékok Codex Bizottsági ülés
- Állatgyógyászati szakértők tanácsi ülése
- Állatgyógyászati Szermaradékok Szakértői Bizottság

2010-ben a laboratóriumban munkatársai 4 új publikációt jelentettek meg a Journal of Chromatography, a Journal Pharm. Biomed. Anal., Chemosphere és a Journal of Wildlife Diseases folyóiratokban, valamint 6 előadást tartottak.

- Központi Takarmányvizsgáló Nemzeti Referencia Laboratórium:

1. Takarmányok valamint természetes állapotú mezőgazdasági termékek mintavétele, fizikai, kémiai, biokémiai, mikroszkópiai, mikrobiológiai –génmódosított, nemkívánatos és tiltott anyag tartalmának takarmánybiztonsági célból közel 700 különböző paraméterre történő – vizsgálata.

Speciális felhatalmazások:

- a.) A takarmányanyagokban és a késztakarmányokban található tiltott anyagok mikroszkópos vizsgálatainak elvégzése
- b.) Az alacsony delta-9-THC tartalmú kenderfajták delta-9-THC tartalmát vizsgálja, valamint elvégzi a mákfajták alkaloida vizsgálatait a fajtaminősítés fajtajegyzékébe kerülés előtt
- c.) Takarmányok géntechnológiai eredetének megállapítására jogosult a laboratórium
- d.) Egyes GMO tartalmú takarmányok behozatala során vett ellenőrzési minták vizsgálata
- e.) Fajtaminősítéshez és vetőmag fémzároláshoz szükséges vizsgálatok

2. A takarmányvizsgálatok teljes területén a Nemzeti Referencia Laboratóriumi feladatok ellátása.

3. A takarmányadalékok engedélyezési eljárásában a kijelölt EU Referencia Laboratórium (KRL) munkáját segítő Nemzeti Referencia Laboratóriumok Konzorcium munkájában való részvétel, esetenként kijelölt Rapporteur laboratóriumként, vagy mint a Konzorcium tagja.

4. Terület alapú támogatások igénybevételéhez szükséges vizsgálatok elvégzése a Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Hivatal részére.

5. Részvétel nemzetközi szakmai szervezetek munkájában:

- Szakértői részvétel az EU különböző bizottságaiban
- Internationale Arbeitsgemeinschaft (IAG) Takarmány mikroszkópiai szekció: részvétel az üléseken, szakmai anyagok véleményezése, előadások, publikációk, körvizsgálatok végzése,
- European Feed Microbiology Organisation (EFMO): részvétel az üléseken, szakmai anyagok véleményezése, előadások, publikációk, körvizsgálatok végzése

- **Radioanalitikai Referencia Laboratórium:**

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal keretei között működő radioanalitikai laboratóriumok feladata az élelmiszerek, takarmányok valamint a vadon élő szervezetekből nyerhető élelmiszerek radioaktivitásának ellenőrzése, továbbá a mezőgazdasági termelést befolyásoló közegek és az export-import monitorozása. A program célja, hogy a mérési eredményekből becsülni lehessen a lakosság táplálékláncból eredő dózisterhelésének mértékét, követni lehessen a hazai ökológiai környezet radioaktivitásának változásait, illetve a lakosság felé megalapozott módon, megnyugtatóan demonstrálni lehessen a fogyasztásra kerülő élelmiszer radiokémiai biztonságát. Az évente felülvizsgált monitoring terv tartalmaz az élelmiszerek radioaktivitásának felmérésén kívül a mezőgazdasági környezetre információt adó mintákat, beleértve a vadgazdálkodást, állandó elemeket a hazai termelés monitorozására és a hosszú távú tendenciák megállapítására, valamint teret ad a fogyasztási és termelési szokások módosulásából adódó változásoknak is. 2010 végén készült el a Radioanalitikai Ellenőrző Hálózat új Módszergyűjteménye, amely szerint az akkreditálások lefolytathatók.

A jelentési kötelezettség teljesítése jelenleg az EU Energia és Szállítás Általános Igazgatósága (EU DG-TREN) felé az Országos Környezeti Sugárvédelmi Ellenőrző Rendszeren (OKSER) keresztül történik, a Környezeti Radioaktivitás Monitoring adatbázisba (Radioactivity Environmental Monitoring - REMdb). Az európai szabályozás szerinti nem-megfelelőség esetén a hálózatnak azonnali jelentési kötelezettsége van az Élelmiszer és Takarmány Gyorsértékelési Rendszeren keresztül is.

Az Euratom 35. cikkelye szerinti EU ellenőrzés zajlott 2010. május 3. hetében. Magyar oldalról részt vett a környezetvédelem, az egészségügy, a katasztrófavédelem képviselője, valamint a Pozitron Kft (pozitron emissziós tomográfia, ciklotron). Az ellenőrzést 2 fős csoportokban végezték, az egyik csoport (Vallet és Ryan) gyakorlatilag az egészségügy hálózatát, míg a másik csoport (Mundigl és Baranczyk) az Állami Egészségügyi Központot, a katasztrófavédelmet, a Pozitron Kft-t és a mi hálózatunkat vette górcső alá. Az ellenőrzés keretében a Fogoly utcai Radioanalitikai Referencia Laboratóriumban a telephely körbejárásakor ismertettük a fő feladatainkat, a monitoring tevékenységet, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökséggel (NAÜ) való együttműködés mibenlétét, a referencia anyag előállítását és karakterizálást mutattuk be. Rákérdeztek a minőségbiztosításra, a saját hálózatnak szervezett körvizsgálatokra, mi részvételünkre a nemzetközi körvizsgálatokban (EU, NAÜ). Kitértünk az adatgyűjtésre, rámutattunk a laborrendszer országos jellegére, a jogosultságok különböző szintjeire. Továbbá az audit során röviden megvitatásra került az élelmiszer radioaktivitásra vonatkozó, jelenleg is érvényben lévő határértékrendszer néhány hiányossága, többek között az, hogy nincs normál körülményekre érvényes szabályozás. A záró értekezleten az általános konklúzió volt, hogy a mindenképpen meg kell tartani a jelenlegi szinten az ellenőrzést minden területen, mind mintaszám, mind laboratórium, mind szakember tekintetében. Bennünket érintően kiemelték, hogy jól szervezett, jól adminisztrált, szakmailag komolyan felkészült a hálózat. Fontosnak ítélték, hogy a laborok mindegyike akkreditált. Jó benyomást keltett a referencia anyagok előállítása terén folytatott együttműködés a NAÜ-vel.

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség környezeti modellezéssel kapcsolatos programjában is részt veszünk (Environmental Monitoring for RAdiation Safety).

- **Élelmiszer Mikrobiológiai Nemzeti Referencia Laboratórium:**

Az Élelmiszer Mikrobiológiai Nemzeti Referencia Laboratórium (ÉMNR) a monitoring terv keretében 2010-ben országos hatáskörrel végezte a genetikailag módosított összetevők kimutatását és mennyiségi meghatározását, az élelmiszerrel érintkező felületeken alkalmazott fertőtlenítőszer mikrobiológiai hatékonyságának vizsgálatát és az élelmiszer entomológiai vizsgálatokat, továbbá a nemzeti szalmonella ellenőrzési programhoz kapcsolódóan a kijelölt és engedélyezett laboratóriumok által izolált baktériumtörzsek típusmeghatározását. Ügyeleti rendszerben végeztük a gombatoxikológiai vizsgálatokat és az ételmérgezéses események kivizsgálásához kapcsolódóan vett minták vizsgálatát. Budapest és Pest megye területéről származó hatósági mikrobiológia minták vizsgálatát is az ÉMNR látta el.

Az ÉMNR szakterületi szakértőként részt vett 3 laboratórium engedélyezési folyamatában. 9 alkalommal szerveztünk körvizsgálatot összesen 14 különböző mátrix/mikrobiológiai paraméter vizsgálatára, a hatósági laboratóriumok jártasságának ellenőrzése céljából, de a körvizsgálatokon számos magánlaboratórium is részt vett.

Elkészítettük a 2010. évi monitoring terv szakterületünket érintő részét, illetve az előző évben végzett monitoring vizsgálati eredményekről szóló jelentést az Európai Élelmiszer Biztonsági Hivatal (EFSA) részére. Összesítettük a nemzeti szalmonella ellenőrzési terv keretében végzett hatósági és vállalkozói minták vizsgálatára vonatkozó laboratóriumi adatokat. A Salmonella Referencia Laboratórium nemzeti ellenőrzési program keretében végzett tevékenységét 2010-ben az FVO is ellenőrizte és megfelelőnek találta.

8 Európai Unió Referencia Laboratórium munkaértekezletén vettünk részt nemzeti referencia laboratóriumként. Az Európai Unió Bizottsága 2010-ben elkezdte a baromfihús szalmonella határértékének tárgyalását, az ehhez kapcsolódó mikrobiológiai munkacsoport üléseken képviseltük a nemzeti álláspontot.

A nemzeti szalmonella ellenőrzési programokhoz kapcsolódóan 2010-ben az Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság több mint 3800 típusmeghatározási vizsgálatot végzett. A támogatási határozattal rendelkező kis-, közép- és mikrovállalkozások részére a laboratórium a 148/2007. FVM rendelet alapján támogatott formában tudta biztosítani a vizsgálatokat.

Elindítottuk az Európai Unió által előírt *Listeria monocytogenes* felmérő vizsgálatokat, melynek költségeit az EU utófinanszírozásos formában visszatéríti. A házityúk mellett pulyka állományokban is elindult a nemzeti ellenőrzési program. Emiatt a szerotipizálásra kerülő törzsek száma jelentősen nőtt. 2010 év végén a laboratórium benyújtotta az akkreditáció iránti kérelmet, a korábbiaktól eltérően önállóan. Bővítettük a GMO vizsgálati tevékenységet a len konstrukció kimutatásával.

- **Élelmiszer Analitikai Nemzeti Referencia Laboratórium:**

A laboratórium feladata az élelmiszer minták fizikai, kémiai, érzékszervi vizsgálata. Nemzeti referencia feladatok ellátása a fagyasztott baromfi összes víztartalom meghatározása és a nyers tej, hőkezelt tej és tejtermékek vizsgálata terén. A laboratórium biztosít háttérrel a különleges export feltételek szerinti ellenőrzésnek (Hústermékek PFF (Protein Fat Free) monitoring vizsgálata, USA-ba szállító üzemek esetén). A monitoring vizsgálati tevékenységhez kapcsolódóan a kémiai biztonsági vizsgálati program alapján az élelmiszer adalékanyagok közül a tartósítószer, mesterséges édesítőszer, antioxidánsok, mesterséges engedélyezett és nem engedélyezett színezékek vizsgálatát végeztük.

Kiemelt feladatunk a méz hamisításának felderítése. Ennek érdekében vizsgáljuk a Magyar Élelmiszerkönyv 1-3-2001/110 előírásában szereplő valamennyi paramétert (HMF, cukortartalom, diasztázaktivitás, elektromos vezetőképesség, nedvességtartalom, savfok, vízben oldhatatlan szilárdanyag-tartalom).

Részt vettünk az adalékanyag valamint a klasszikus analitika és érzékszervi munkacsoport tevékenységében.

Részt vettünk 2010. március 18-19. között a Párizsban rendezett EU CRL AFSSA értekezleten, a tej és tejtermékek alkalikus foszfátáz aktivitás meghatározásának témakörében.

- Élelmiszer Toxikológiai Nemzeti Referencia Laboratórium:

Élelmiszerrel érintkező anyagok vizsgálata

Az év során 384 db külső megbízásos és 164 db hatósági minta vizsgálata történt az élelmiszerekkel érintkező anyagok vonatkozásában.

A szolgáltatás jellegű vizsgálatok eredményeképpen kiadott vizsgálati jegyzőkönyvek igazoló dokumentumként szolgálnak a gyártó által kiadott megfelelőségi nyilatkozathoz, aminek megléte az 1935/2004/EK rendelet értelmében feltétele az élelmiszerrel érintkező anyagok forgalomba hozatalának.

Hatósági monitoring során 3 db kínai import eredetű melamin tálka kifogás alá esett. Ezek közül 2 db minta meghaladta a formaldehidre előírt 15 mg/kg specifikus kioldódási határértéket (SKH). A 3. minta az összkivoldódás tekintetében lépte túl a fenti előírásban megengedett határértéket (10 mg/dm²).

A RASFF rendszeren keresztül számos riasztásról értesül az EU a kínai eredetű termékek (melamin, poliamid konyhai termékek) nem megfelelőségéről, így a közeljövőben megjelenik egy bizottsági rendelet, ami előírja a szóban forgó termékek meghatározott %-ban történő kötelező jellegű ellenőrzését (dokumentáció, fizikai ellenőrzés, formaldehid és primer aromás aminok vizsgálata).

Folyamatosan szakmai segítséget nyújtottunk az élelmiszerrel érintkező anyagok gyártóinak ill. forgalmazóinak az élelmiszerrel érintkező anyagokra vonatkozó jogszabályi háttér vonatkozásában.

2.) Borászati Igazgatóság

I. Általános összefoglaló az Igazgatóság munkájáról

A Borászati Igazgatóság rendelkezésére álló laboratóriumi épület helyiségeiben sikerült megvalósítani egy rendkívül kulturált, ügyfélbarát mintaátvételt, minden igényt kielégítő körülményeket.

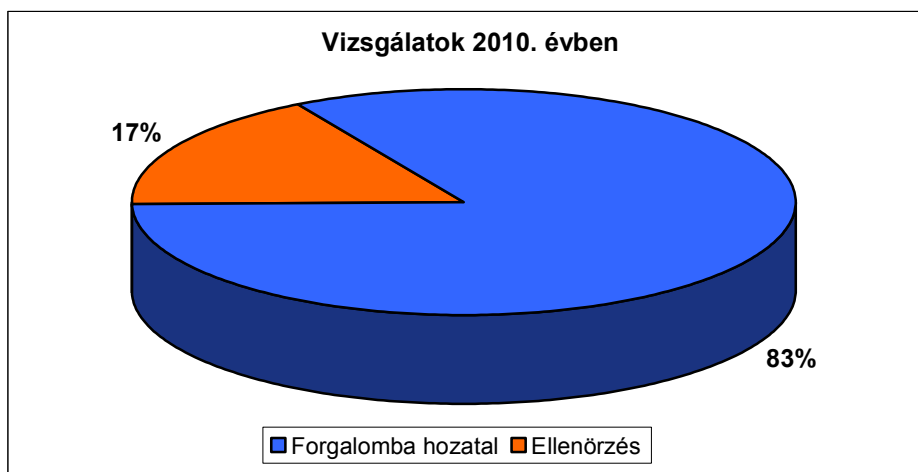
Az épület gépjárművel is jól megközelíthető, a külső és belső parkolási lehetőség biztosított mintával érkező ügyfeleink részére.

Az így kialakított, Európai Unió színvonalú laboratóriumban teljes biztonsággal folyik a hatósági munka alapjául szolgáló laboratóriumi munka, a borminták analitikai vizsgálata.

I.1. Borászati termékek vizsgálata

2010. évben **12642** mintát (borászati terméket) vizsgáltunk meg (**10494** db ügyfél kérelmére történő minősítés, valamint **2148 db** ellenőrzési minta), ebből **1390** esetben a tétel meghaladta az 500 hl-t.

A megvizsgált borok közül **972** db –ot kifogásoltunk (**7,8 %**).

Vörösborok *szintetikus színezék* tartalmát 1253 bor esetében ellenőriztünk, ebből 7 db pozitív minta volt. A direkt termő szőlőfajták ellenőrzésére 5664 minta esetében került sor, 62 esetben mutattunk ki megengedett határérték feletti mennyiséget.

SNIF-NMR mérési módszer segítségével végzett alkoholeredet-meghatározás során 322 mintát (bor, borpárlat), illetve 52 autentikus és 19 egyéb statisztikai mintát vizsgáltunk. A vizsgálatok eredménye szerint 13 minta (4,0 %) nem felelt meg az előírásoknak.

Az alkoholeredet vizsgálat hatékony kiegészítő vizsgálatát (IR-MS), az $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ izotóparány meghatározást 595 esetben végeztük el, ebből 7minta (1%) nem felelt meg.

I.2. Borászati üzem működési engedélyezési eljárás céljából Igazgatóságunkhoz 2010. évben 380 kérelem érkezett be, ezek alapján a helyszíni szemléket elvégeztük. Azon eljárásoknál, ahol nem volt szükséges hiánypótlást elrendelni, a határozatokat kiadtuk.

Az Igazgatóság *szakhatóságként* közreműködött borászati üzemek *építési engedélyezési eljárásában*. 2009. évtől az igazolásokat a Megyei MgSzH adja ki. 2010. évben, a tervbírálat alapján, illetve a használatbavételi eljárásban a helyszíni ellenőrzés után, az illetékes Megyei MgSzH 105 esetben adott ki hozzájárulást.

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból a borászati gépek és technológiai berendezések beszerzéséhez nyújtott támogatás igényléséről szóló 16/2010. (IX. 17.) VM rendelet alapján a borászati hatóság 52 esetben állított ki a rendelet mellékletében meghatározott adattartalommal kiállított hatósági igazolást.

I.3. Ellenőrzési tevékenység

Éves ellenőrzési tervünkben meghatároztuk az egész évben folyamatosan elvégzendő, valamint a kiemelt feladatainkat. A havi rendszerességgel tartott felügyelői értekezleteken a tervben vállalt kiemelt feladatainkat a területi szerveknél dolgozó felügyelőink megkapták, és ezeket elvégezték.

Tervszerű ellenőrzéseink végrehajtása mellett előzetesen, kockázatelemzéssel kiválasztott több borászati üzem esetében is szerveztünk titkos csoportos ellenőrzéseket, melyek rendszerint eredményesek voltak. Telefonos vagy levél formában érkezett bejelentésekre is több esetben szerveztünk csoportos ellenőrzéseket, melyeknél a borászati üzem teljes pincei készletét mintavétellel ellenőriztük. Azokban az esetekben, amikor az ellenőrzött ügyfél nem volt közreműködő, a helyi VPOP segítségét is igénybe vettük.

Borok forgalomba hozatali járulék befizetésének ellenőrzésénél, bevallási időszakonként, a MÁK-tól kapott adatok felhasználásával, a legnagyobb 25 borforgalmazó teljes körű és az 50 legnagyobb járuléktartozó forgalomba hozatali járulék befizetését ellenőriztük.

Az országhatáron ki-, illetve beszállított szőlők, mustok, és előállított újborkok szüreti időben történő fokozott ellenőrzését a Borászati Igazgatóság kiemelt feladatként kezelte.

Az előző években sajnos ezeket a szállítmányokat információ hiányában csak véletlenszerűen tudtuk ellenőrizni, ezért örömmel fogadtuk, hogy a külföldről beérkező élelmiszerekre vonatkozó 3/2010. (VII.5.) VM rendelet a harmadik országból vagy tagállamok közötti kereskedelemről származó élelmiszerekre bejelentési kötelezettséget írt elő.

Területi felügyelőink ezeket az előzetesen bejelentett tételeket rendszeresen ellenőrizték, és ezekről a Borászati Igazgatóság havi rendszerességgel jelentést is készített. Mindent elkövettünk annak érdekében, hogy kiszűrjük azokat a termelőket vagy forgalmazókat, akik nem jogkövető magatartásukkal, bejelentési kötelezettségüket elmulasztva esetenként számla vagy borkísérő okmányok nélkül próbálnak a piacon érvényesülni. Amennyiben jogszabálysértést tapasztalunk, felügyelőink bejelentési kötelezettség elmulasztására hivatkozva, a kötelezettség súlyától és gyakoriságától függően, mulasztási bírságot szabnak ki.

A felügyelők munkájukat az MgSzH Központ Élelmiszerlánc-biztonsági elnökhelyettese által kiadott eljárásrend alapján végzik a Központ állományában lévő két borászati főfelügyelő szakmai irányításával.

1.3.1. Helyszíni ellenőrzések

A felügyelők ellenőrzési tevékenységük során 2148 db hivatalos mintát vettek. A laboratóriumi vizsgálati eredmények és az összehasonlító vizsgálatok alapján az ellenőrzési minták közül 465 bortételt volt kifogásolt. Ezekben az esetekben a Borászati Igazgatóság a vizsgálati díjak megfizetésére kötelezte a felelősöket, és értesítette a az illetékes Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalt, mint elsőfokú hatóságot, hogy a problémás minőségű, kiszerezésű, illetve előzetes minősítés nélküli borok árusításáért, illetve forgalmazásáért szabják ki a minőségvédelmi bírságokat. A megyei hivatalok 2010. évben 29 449 995 Ft minőségvédelmi bírságot szabtak ki. Hatóságunk hamisított bor előállításáért 1 esetben értesítette a VPOP-t, akik a termék előállítójával szemben jövedéki eljárást kezdeményeztek. Hamisított bor forgalomba hozatala miatt 5 esetben rendelt el a borászati hatóság 30 napos, ideiglenes borászati üzem bezárást.

1.3.2. Delegálási szerződések

Az MgSzH és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal között létrejött (sűrített szőlőmust alkalmazásának támogatásával kapcsolatos) DSZ/3-2010-es delegálási megállapodás végrehajtása során, felügyelőink 39 helyszíni ellenőrzést tartottak, ahol 83 esetben mintát is vettek.

A szeszesital-piac ellátását szolgáló bor lepárlásához a 2009/2010. borpiaci évben nyújtott támogatás feltételeiről szóló 9/2010. (II. 4.) FVM rendelet értelmében a borászati hatóság minősítési határozatot/hatósági bizonyítványt adott ki. Igazgatóságunkhoz 19 előállító küldte be lepárlásra szánt borát vizsgálatra, a kérelem összesen 59173,07 hl mennyiségre vonatkozott.

I.4. Akkreditáció

A Nemzeti Akkreditációs Testület felé az újra-akkreditációs eljárást az Igazgatóság 2010. július 12-én elindította, az eljárás jelenleg is folyamatban van, az időközben bekövetkezett személyi és szervezeti változások miatt. A Vizsgálólaboratórium működése megfelel az MSZ EN ISO/IEC 17025: 2005 szabvány követelményeinek.

I.5. Műszaki fejlesztés

Megvalósult 1 db izotóparány-mérő tömegspektrométer (IR-MS) beszerzése és munkába állítása.

I.6. Továbbképzés

Folyamatos iskolarendszerű felsőfokú továbbképzésen	3 fő
1-3 napos szakmai hazai és nemzetközi továbbképzéseken vett részt.	32 fő

I.7. Részvétel az EU WineDB adatbank készítésben

A 2009. évi szüret során 52 autentikus szőlőminta begyűjtése és borrá való feldolgozása történt meg. Az Igazgatóság feladata ennek a munkának a koordinálása, és az elkészült autentikus borminták D/H izotóp-arány értékeinek mérése, – (D/H)I, (D/H)II –, SNIF-NMR módszerrel és δC^{13} izotóparányának vizsgálata IRMS módszerrel. A 2010. évi szüretet követően megtörtént az adatbank számára a szőlőmintavétel, ezekből készült autentikus borok folyamatosan érkeznek be az Igazgatóságra, vizsgálatukat folyamatosan végezzük.

I.8. Konferenciák és előadások

Borjogszabályi tájékoztató előadások Hegyközségek számára	2 fő
A Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Szervezet (OIV) Analitikai Albizottsági ülés (Párizs)	1 fő

II. Kiemelt ellenőrzések

A 2010. évre előzetesen tervezett kiemelt (tavaszi, külföldi, téli és idegenforgalmi szempontból jelentős területen tartandó) ellenőrzések maradéktalanul megtörténtek. Ezek egy része az MgSzH Központ közös ellenőrzési akcióihoz (tavaszi és téli kiemelt ellenőrzések) kapcsolódott, másik része, pedig a nagy mennyiségű Olaszországból és más országokból behozott borok és az idegenforgalmi szempontból frekvenciált helyeken szezonálisan megjelenő borászati termékek ellenőrzése volt.

II.1. Tavaszi kiemelt ellenőrzés

A borászati termékek Tavaszi kiemelt ellenőrzéseit 2010. március 16. és április 4. közötti időszakban végrehajtottuk. A fent megadott időszakban, a nagyáruházláncokban forgalmazott alacsony árfekvésű borokból 20, a kereskedelemben található magas árfekvésű borokból 12 helyszíni mintát vettünk, melyeknél minden esetben hozzáadott glicerint vizsgáltunk.

Borászati felügyelőink az alacsony árfekvésű borok mintázásánál, 6 esetben alkalmaztak azonnali forgalomból történő kivonást, ezekben az esetekben a forgalmazott tételek nem megfelelő tisztaságát kifogásolták. Az intézkedés során 193 palack, 161 liter mennyiségű, 81,165 Ft értékű bort tiltottunk ki a forgalomból.

A magas árfekvésű boroknál a forgalomba került tételek a minősítésekkel azonosak voltak és hozzáadott glicerint kimutatni nem tudtunk.

Területi felügyelőink beszámolói alapján helyszíni ellenőrzéseinket a forgalmazók megértéssel fogadták.

II.2. Külföldről származó palackos borászati termékek kiemelt ellenőrzése

A borászati termékek Nyári kiemelt ellenőrzéseit 2010. július 26. és augusztus 22. közötti időszakban terveztük. A tervezett ellenőrzési feladatunk helyett, elnöki jóváhagyással a harmadik országokból és az EU-ból származó borok ellenőrzését végeztük.

Harmadik országokból és EU tagországokból származó borászati termékek ellenőrzése során, felügyelőink áruházláncokban és egyéb kereskedelmi egységekben 92 db mintát vettek. Kereskedelemben történt mintázásainkkal próbáltunk lefedni az országba palackos kiszerelesben árult külföldről behozott borászati termékeket. Ellenőrzéseinket 39 helyszínen végeztük, ahol 11 ország különböző bor (OEM, OFJ, FN) és borászati termék (gyöngyöző bor, habzóbor, likőrbor) kategóriáiból mintáztunk.

A vizsgálati eredményeink alapján 8 bortétel esetében találtunk kiszerelessel kapcsolatos pontatlanságokat illetve hiányosságokat.

Az elvégzett analitikai vizsgálatok alapján 4 bortétel esetében a vizsgálat során mért cukortartalom eltért a címkén jelzettől, 2 esetben a kiszerelesen magyar nyelven, mint kötelező jelölés nem szerepelt az allergén anyag feltüntetése, és 2 esetben a címkén jelzett alkoholtartalom jelentősen eltért a borban mért alkoholtartalomtól.

II.3. Őszi kiemelt ellenőrzés

A borászati termékek Őszi kiemelt ellenőrzéseit 2010. szeptember 1. és szeptember 30. közötti időszakban végeztük.

Mintavételeinket első sorban, a nagykereskedelmi lerakatokban, nagyáruház láncokban forgalmazott alacsony árfekvésű borokra és a Dunakanyar térségében forgalmazott borászati termékek mintázásaira korlátoztuk. (40 minta)

II.4. Téli kiemelt ellenőrzés

A Téli Élelmiszerlánc Ellenőrzés elnevezésű kiemelt ellenőrzési feladatunkat 2010. december 1. és december 31. közötti időszakban végrehajtottuk.

Borászati termékek ellenőrzésével kapcsolatos nagy jelentőségű kirívó esetek nem történtek, mintavételeinket kereskedelemről, borpalackozókból és vendéglátóhelyeken vettük. Hazai borokból és pezsgőkből 207 mintát, külföldi borászati termékekből 41 mintát vizsgáltunk. A termékekkel kapcsolatban minőségi kifogást nem találtunk, 9 esetben a termékek kiszerelese hiányos volt.

III. Vámhivatalnak átadott (cukorhamisítás)

A 2010 évben kiadott határozatok alapján 2 gazdálkodó szervezet termékét kifogásoltuk borászatban nem megengedett anyag, illetőleg megengedett anyag meg nem engedett mértékű felhasználásával készített borászati termék, hamisított bor előállítására illetőleg forgalmazása miatt. Az Igazgatóság ezeket az ügyeket átadta a Vámhivatalnak.

IV. Szankciók

2010. évben, jogsértő magatartás miatt 7 termelő esetében történt 30 napos ideiglenes üzembezárás. Az ügyben illetékes Megyei MgSZH minden esetben nyilvánosságra hozta a jogsértést az FVM honlapján a Jogsértések menüpontban.

Üzemengedély visszavonás, kereskedelmi egység bezárásának kezdeményezése a tárgyévben nem történt.

IV. Nemzetközi kapcsolatok

Továbbra is részt veszünk a Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Szervezet (O.I.V.) Analitikai Albizottságának munkájában. Az akkreditált Vizsgálólaboratórium rendszeresen vizsgál bor körvizsgálati mintákat a francia (E.U.R.L. UNION DES ŒNOLOGUES DE FRANCE) szervezésű körvizsgálatokban (CHAÎNE D'ANALYSES U.Œ.F.), és körvizsgálati párlatokat a francia BIPEA és Titivin szervezésében. Továbbá részt vesz az European Commission Joint Research Centre Institute for Health and Consumer Protection (JRC/IHCP) által szervezett Food Analysis Using Izotopic Technique (FIT-PTS) körvizsgálatok borok és borpárlatok NMR és IRMS vizsgálatára vonatkozó részében.

3.) Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóság

Járványos betegségek elleni védekezés és a monitoring vizsgálatok eredményei

Az aktív járványügyi felmérő rendszerek keretén belül az Európai Unió által is részben, vagy egészben támogatott monitoring programok végzése – hasonlóan a korábbi évekhez – 2010-ben is folyamatosan történt. Így a madárinfluenza, klasszikus sertéspestis, Aujeszky betegség, veszettség, kéknyelv betegség, a fertőző szivacsos agyvelőbántalmak, valamint az egyre szélesebb körre kiterjesztett szalmonella monitoring végzéséhez igényeltünk közösségi hozzájárulást. Az említetteken kívül folyamatban vannak kizárólag állami költségre elvégzendő országos monitoring vizsgálatok.

Gümőkór

Hazánk szarvasmarha állományainak 2010-ben is több mint 99,9 %-a mentes a szarvasmarha gümőkórtól. A vadon élő állatok esetében is végzünk – szűrőpróba szerűn vett mintákból – laboratóriumi vizsgálatokat. Néhány megyénkben (Komárom-Esztergom, Somogy megye) jelentős a vadállományok gümőkóros fertőzöttsége, emiatt ezeken a területeken a legelő szarvasmarha-állományaink is veszélyeztetettek lehetnek a betegség szempontjából. Az azonban kedvező, hogy a vadállatokban végzett vizsgálatok segítségével még azelőtt felismerhetjük a vadállomány fertőzöttségét, mielőtt a szarvasmarha állomány is fertőződne. Áttekintettük a

gümőkórral kapcsolatos eljárásrendet, az Európai Bizottsággal egyeztetéseket folytattunk a témában. 2010-ben új útmutató került kiadásra.

A gümőkór kizárása kapcsán 724 szarvasmarhát vágattak le 2010-ben. Az MgSzH Központ ÁDI-ban ezen állatok mintája közül 79 bizonyult *Mycobacterium bovis* pozitívnak. A tavalyi évben a fertőzött állományok mentesítési programja eredményes volt.

TSE (Fertőző szivacsos agyvelőbántalmak)

A fertőző szivacsos agyvelőbántalmak felderítésére irányuló monitoring vizsgálatok a 2010-es évben is folytatódtak. Továbbra is mentes valamennyi szarvasmarha állományunk a BSE-től. 2010-ben összesen 79 443 szarvasmarhát, 12 847 juhot, valamint 251 kecskét vizsgáltunk.

A tavalyi évben 8 esetben került megállapításra surlókóros (scrapie) fertőzés hazai juh állományokban. Minden esetben atipikus surlókór került megállapításra. A fertőzött állományok tulajdonosai vállalták az állatok genotipizálását, ezáltal elkerülhető volt az állományok teljes felszámolása.

A következő évben is folytatódnak a TSE felderítésére irányuló monitoring vizsgálatok, 2011-ben is legalább ennyi állat vizsgálatával számolhatunk.

Brucella melitensis

A juhok és kecskék brucellózisa (*B. melitensis*) esetében megtörtént az uniós előírásoknak megfelelő számú, 6 hónaposnál idősebb egyed negatív eredményű szerológiai vizsgálata. Ezzel hazánk e betegségtől mentes státuszát ismét bizonyítani tudtuk.

Kéknyelv betegség

A bejelentési kötelezettség alá tartozó kéknyelv betegség 2008 szeptemberében bekövetkezett első Magyarországi megjelenésének gócpontját jelentő gazdaság állománya 2008. november közepére felszámolásra került. Nem volt új kitörés. A kitörés felszámolását követően tapasztalt kedvező járványügyi helyzet okán 2010 januárjában kezdeményeztük az Európai Bizottságnál mind a magyar kitörés miatt bevezetett korlátozás alá vont terület jelentős csökkentésének, mind a Csehországi kitörések miatt Győr-Moson-Sopron megyében érvényben tartott megfigyelési zóna eltörlésének elfogadását. Ennek eredményeként 2010. február 1-től kezdődően már csak a Gelejtől (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) számított 30 km sugarú területen belül maradtak érvényben a fogékony állatok mozgatására vonatkozó korlátozó intézkedések, valamint a szentinel állatok havonként ismétlődő kötelező szerológiai vizsgálata.

A hatályos Európai Uniós és nemzetközi jogszabályoknak megfelelően Magyarország teljes területének kéknyelv betegségtől való hivatalos mentességének visszanyerését 2010 októberében nyilvánítottuk ki.

Tekintettel arra, hogy az Európai Unió egyes Tagállamaiban a kéknyelv betegség továbbra is valós járványügyi veszélyt jelent, a fogékony állatok korlátozás alatt álló területekről Magyarországra történő behozatalát az állategészségügyi szolgálat kiemelt figyelemmel kíséri. A

betegsége fogékony állatok, valamint a vektor Culicoides fajok monitoring vizsgálatát az ország egész területén folyamatosan végezzük az Európai Bizottság által is társfinanszírozott monitoring program keretében.

Klasszikus sertéspestis

A 2007 elején Nógrád megye szlovák határ menti területein, kizárólag vaddisznóban megjelent klasszikus sertéspestis fertőzés – a 2008-as évben bekövetkezett, de még mindig csak Nógrád megyére és Pest megye északi területeire korlátozódó elterjedését követően – a 2009. évben már folyamatosan csökkenő tendenciát mutatott. 2009 őszén már csak Pest megye egy nagyon szűk területén volt kimutatható a vírus szórványos előfordulása. 2009. október 30-a óta a klasszikus sertéspestis vírusa nem került kimutatásra.

A fertőzés felszámolásának vonatkozásában a 2010-es évben is számos Uniós, országos, valamint helyi szintű szakmai egyeztető fórumot rendeztünk. Az eddigi eredmények azt mutatják, hogy az Unió más tagállamaival ellentétben a magyar állategészségügyi hatóságnak sikerülhet a betegséget kizárólag igazgatási intézkedésekkel, vakcinázás bevezetése nélkül felszámolni. A betegség elleni védekezésben nagy szerepet játszik a vadászati hatóság és az érintett területek vadászatra jogosultjainak az állategészségügyi hatósággal történő hatékony együttműködése, Ennek előfeltétele a megfelelő tájékoztatás és kétoldalú információcsere bevezetése és folyamatos fenntartása volt.

A Klasszikus Sertéspestis Szakértői Csoport a járványügyi helyzet alakulását 2010-ben is folyamatosan értékelte és a szükséges intézkedésekről határozati javaslatok születtek. Az Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóság több körlevelet kiadott a védekezési intézkedésekkel kapcsolatos eljárásokról. Ezek egyike volt a fertőzött terület körüli 10 km széles ún. surveillance zóna 40 km-esre történő kiterjesztése Pest megye egy meghatározott területére vonatkozóan 2010. április 1-től kezdődően.

A 2010-2011-es vadászati évre vonatkozóan vaddisznókban végzett klasszikus sertéspestisre irányuló monitoring vizsgálatok keretén belül (2010. március 1. és 2011. január 31. közötti adatok, a februári adatok még nem szerepelnek) összesen 28293 állatból a fertőzött területen belül 604, a mentes területen 8 állat bizonyult szerológiailag pozitívnak. Az elvégzett 17484 virológiai vizsgálat mind negatív eredményt adott.

A házisertések klasszikus sertéspestisre irányuló monitoring vizsgálata mind a fertőzött területen, mind az ún. surveillance zónában található sertésletelepekre kiterjedt. A monitoring program a kis létszámú telepekre és a nagy létszámú telepekre eltérő vizsgálati protokollt határozott meg. Ennek megfelelően a 2010-es naptári évben a kis létszámú telepekre vonatkozóan a fertőzött területen összesen 10758 sertés, a surveillance zónában 4167 sertés szerológiai vizsgálata történt meg. A nagy létszámú telepekre vonatkozóan a fertőzött területen 2402 sertést, a surveillance zónában 661 sertést vizsgáltunk meg szerológiailag. Valamennyi szerológiai vizsgálat negatív eredményt adott. A szerológiai vizsgálatokon felül a fertőzött területen található kis létszámú telepeken összesen 21152 sertés, a nagy létszámú telepeken pedig 3666 sertés esett át klinikai vizsgálaton negatív eredménnyel.

Szalmonellózis – zoonózist okozó szalmonellák

A programok végrehajtása az érvényben lévő, vonatkozó rendeletek szerint zajlik, amelyek az uniós jogszabályokra épülnek. A magyar meghatározó jogszabályok a 180/2009. FVM rendelet és a pénzügyi fedezetet biztosító 45/2010. FVM rendelet. A programok lebonyolításához szükséges költségvetési előírások megvalósultak. Szalmonella gyérítési programok kapcsán 2 belső ellenőrzést végzett az igazgatóság. Januártól rendelkezésre áll a szalmonella gyérítés távoktatási anyag és 180/2009. FVM rendelethez készült útmutató.

Gallus gallus – tenyészállományok

A programban részt vevő 839 állomány közül 837 bevizsgálásra került, ami 99,76%-ot jelent. Az összes állomány (845) közül 20 pozitív lett Salmonellára, ebből a mentesítési program alá tartozó szerotípusra (S. Typhimurium) nézve 2 lett pozitív. Ártalmatlanításra került 4 állomány, ebből 2 állomány (3865 állat) a mentesítési program alá tartozó Salmonella szerotípusra (S. Typhimurium) volt pozitív, 2 állomány (13633 állat) pedig egyéb Salmonella szerotípusra. Ártalmatlanításra került 210 kg tenyésztojás is. Az uniós célkitűzés 2010. január 1-től kezdődően: legfeljebb 1%-os lehet a fertőzöttség az öt kiemelt Salmonella szerotípus (S. Enteritidis, S. Typhimurium, S. Hadar, S. Virchow, S. Infantis) esetében a felnőtt Gallus gallus tenyészállományokra nézve. Jelenleg a fertőzöttség 0,24% S.E./S.T. tekintetében, viszont az 5 szerotípusra vonatkoztatva a fertőzöttség 1,6% volt, elsősorban a S. Infantis fertőzések előfordulása miatt. A fertőzöttség 2,37% volt az összes szerotípus tekintetében.

Gallus gallus – tojóállományok

A programban részt vevő 906 állomány közül 896 bevizsgálásra került, ami 98,86%-ot jelent. Az összes állomány (928) közül 32 pozitív lett Salmonellára, ebből a mentesítési program alá tartozó szerotípusra (11 S. Enteritidis, 2 S. Typhimurium) nézve 13 lett pozitív. Ártalmatlanításra került 12 állomány, mind a 12 állomány (103381 állat) a mentesítési program alá tartozó Salmonella szerotípusra volt pozitív. Ártalmatlanításra került 95000 db árutojás, 1535130 db pedig hőkezelt tojáskészítménnyé lett feldolgozva. A tojóállományok esetében az uniós cél 2010. december 31-re a baseline adatok alapján 13,16% S.E./S.T. fertőzöttségi érték volt. Jelenleg a fertőzöttség 1,4% S.E./S.T. tekintetében (vagyis sikerült a közösségi célkitűzést teljesíteni), illetve 3,45% az összes szerotípus tekintetében.

Gallus gallus – brojlerállományok

A programban részt vevő 3889 állomány közül 3877 bevizsgálásra került, ami 99,6%-ot jelent. Az összes állomány (3914) közül 574 pozitív lett Salmonellára, ebből a mentesítési program alá tartozó szerotípusra (2 S. Enteritidis, 1 S. Typhimurium) nézve 3 állomány, 571 állomány pedig egyéb Salmonella szerotípusra lett pozitív. Ártalmatlanításra került 4 állomány, ebből 3 állomány (48070 állat) a mentesítési program alá tartozó Salmonella szerotípusokrara (S.E./S.T.) volt pozitív, 1 állomány (16000 állat) pedig egyéb Salmonella szerotípusra. Az uniós célkitűzés, hogy 2011. december 31-re a 1% alá kell szorítani az S.E./S.T. pozitív arányok százalékos arányát. Jelenleg a fertőzöttség 0,08 % S.E./S.T. tekintetében (vagyis sikerült a közösségi célkitűzést teljesíteni), illetve 14,59 % az összes szerotípus tekintetében.

Meleagris gallopavo – tenyészállományok

A hazai szabályozásnak megfelelően – a 2009-es évhez hasonlóan – várható, hogy az összes állomány hatósági bevizsgálás alá kerül. A programban részt vevő 124 állomány közül 124 bevizsgálásra került, ami 100%-ot jelent. Az összes állomány (124) közül 17 pozitív lett

Salmonellára, ebből a mentesítési program alá tartozó szerotípusra (S. Enteritidis, S. Typhimurium) nézve egy se lett pozitív, ezért egy állomány se került ártalmatlanításra. Az uniós célkitűzés, hogy 2012. december 31-re 1% alá kell szorítani az S.E./S.T. pozitív tenyészpulyka-állományok százalékos arányát. Jelenleg a fertőzöttség 0,0% S.E./S.T. tekintetében (vagyis sikerült a közösségi célkitűzést teljesíteni), illetve 13,71% volt a fertőzöttség az összes szerotípus tekintetében.

Meleagris gallopavo – hízóállományok

A programban részt vevő 1324 állomány közül 1316 bevizsgálásra került, ami 99,4%-ot jelent. Az összes állomány (1328) közül 415 pozitív lett Salmonellára, ebből a mentesítési program alá tartozó szerotípusra (S. Enteritidis) nézve egy állomány (2000 állat) lett pozitív, amely ártalmatlanításra is került. Az uniós célkitűzés, hogy 2012. december 31-re 1% alá kell szorítani az S.E./S.T. pozitív hízópulyka-állományok százalékos arányát. Jelenleg a fertőzöttség 0,08% S.E./S.T. tekintetében (vagyis sikerült a közösségi célkitűzést teljesíteni), illetve 31,25% volt a fertőzöttség az összes szerotípus tekintetében.

Madárinfluenza

A házi és vadmadarak madárinfluenza elleni monitoring vizsgálata terv szerint folytatódott a 2010. év folyamán. A háziszárnyasok és tenyésztett vadmadarak több mint 11 000 vérmintáját teszteltük. A madárinfluenza monitoring program keretében vett, egy Bács megyei tenyészkacsa állományából származó 40 db vérmintából 12 db bizonyult szeropozitívnak.

Az állományból vett kloaka és légsötampon minták vizsgálatát madárinfluenza vírusra PCR módszerrel végeztük. (OIE MM 20004 2.1.14.B.4.B.) A virológiai vizsgálat egy állat esetében H4 és H6, 2 állat esetében H6 alacsony patogenitású madárinfluenza vírus jelenlétét igazolta. Kockázatelemzés alapján elrendeltük az érintett állomány felszámolását.

A vadon élő madarak több, mint 100 fajából 3249 állat virológia vizsgálatát végeztük el. Magas patogenitású madárinfluenza vírus nem került kimutatásra.

A rókák veszettség elleni immunizálása

A rókák veszettség elleni immunizálását (veszettség elleni mentesítési program) 2010-ben, összesen kerekítéssel 46.340 km² területen végeztük. A térképen az immunizált területeket piros színnel jelöltük. Az immunizálás 12 megyét érintett; a két immunizálási kampány során mintegy 1 800 000 vakcina kiszórása történt meg.

A 2010. évi tavaszi és őszi immunizálási kampány, valamint a mintagyűjtési időszak is lezárult. A megvizsgált minta-rókkák közül a 2010. naptári év végéig veszethez kapcsolódóan kilenc pozitív (Csongrád, Hajdú és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) eset diagnosztizálása történt meg. Egyéb állatfajok esetében egy denevér vizsgálata mutatott pozitív eredményt veszethez.

Hal- és méhbetegségek vizsgálata

Hasonlóan a korábbi évekhez, a 2010-es évben is tovább folytatódott a monitoring vizsgálatok végzése. A méhek nyúlós költésrothadásának kimutatására irányuló monitoring vizsgálatok végrehajtása állami költségre történik. A nyúlós költésrothadás már hosszú évek átlagában, sajnos emelkedő tendenciát mutat. Az európai költésrothadás 2010-ben sem fordult elő hazánkban.

2010. évi összesítés a nyúlós költésrothadásról:

vizsgált lépminták száma:	4099 lépminta
nyúlós költésrothadás:	2798 lépminta
pörkös minták száma:	524 lépminta

A halak koi-herpeszvírusos fertőzöttsége kimutatására irányuló monitoring vizsgálatok végrehajtása a megrendelő költségére történik. Magyarországon ezideig nem észlelték a betegséget. Hazai halastavaink részt vesznek a megfigyelési programban. Cél a mentesség további fenntartása és a betegség behurcolásának megakadályozása.

Élőállat-kereskedelem Felügyeleti Osztály

Az Élőállat-kereskedelem Felügyeleti Osztály 2010. év szeptemberében alakul meg, átvéve a megszűnő Informatikai és Igazgatási Osztály feladatait is.

Ellátja az élőállatok, állati eredetű termékek, állati eredetű melléktermékek, élelmiszerek, takarmányok nemzetközi kereskedelméhez szükséges engedélyezésekkel, bizonyítványokkal

kapcsolatos feladatokat, amelybe szükség esetén bevonja az Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóságot, felügyeli és irányítja az állat-egészségügyi határállomások működését.

Szervezi és irányítja az Országos Állat-egészségügyi Informatikai Rendszer (OÁIR) fejlesztését, működtetését, használatát, továbbá kiadja az OÁIR-hoz a hozzáférési jogosultságokat.

Szakmai felügyeletet gyakorol és koordinálja a tenyészetinformációs rendszer (TIR) üzemeltetését, tenyészetazonosító kiadást, a TIR partnerek nyilvántartásba vételét, és részükre az azonosító kiadást, valamint a többi igazgatóságok részére történő adatszolgáltatást.

Szakmai felügyeletet gyakorol és koordinálja a szarvasmarha, sertés, juh/kecske ENAR adatbázis kialakítását, működtetését és fejlesztését, szervezi és irányítja az állatok egységes azonosítási és nyilvántartási rendszerének (ENAR, TIR) használatát.

Export-import

Közegészségügyi, élelmiszerlánc-biztonsági, állategészségügyi, valamint állatvédelmi okokból továbbra is szükséges a kereskedelmi, illetve kutatási-diagnosztikai célra szánt élő állatok és állati eredetű termékek importengedélyeinek és szükség esetén importbizonyítványainak elkészítése, illetve azok nyilvántartása. A 2010. év folyamán osztályunk 150 db ilyen jellegű engedély és 2 db új importbizonyítvány elkészítésében vett részt.

Továbbra is jelentős munkát ró osztályunkra a harmadik országokba irányuló élő állat, illetve állati termék exporthoz szükséges exportbizonyítványok elkészítése, illetve nyilvántartása. A 2010. év folyamán 64 db új exportbizonyítvány lépett hatályba.

Az ügyfelek, illetve a hatósági állatorvosok tájékoztatása export-import vonatkozású kérdésekben telefonon, emailben és postai úton szintén napi feladataink közé tartozik.

Állatvédelem

Az év elején, a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet nagy médiavisszhangot váltott ki, amelyet hatóságunk megfelelően kezelte. Számos sajtómegkeresés érkezett állatkínzásos esetekkel kapcsolatban is.

Új állatvédelmi jogszabályként került elfogadásra az egyes állatvédelmi tárgyú rendeletek módosításáról szóló 31/2010. (XI.18.) VM rendelet, melynek keretében módosításra került:

1. A vágóállatok levágásának és leölésének állatvédelmi szabályairól szóló 9/1999. (I. 27.) FVM rendelet,
2. A mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet.

A módosítások értelmében az állatszállító járművek vezetőinek, illetve a kísérőknek az állatvédelmi (az 1/2005/EK rendelet 17. cikke szerinti) képzése iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzés, melynek oktatási anyagát, valamint az oktatás és vizsgáztatás módját az MgSzH Központ hagyja jóvá. Új feladatot jelent a Megyei Igazgatóságok részére a brojlertartók képzésének megszervezése és lebonyolítása. A kapcsolódó oktatási anyagot szintén az MgSzH Központ hagyja jóvá.

Munkatársaink több, állatvédelmi vonatkozású jogszabálytervezet előkészítésében vettek részt. A civil állatvédő szervezetekkel a kapcsolattartás folyamatos és gyümölcsöző. A számos kritikától

sújtott gyepmesteri telepek esetén határozott előrelépés, hogy már sok városban és kistérségben a gyepmesteri feladatokat részben vagy egészben civil szervezetek vették át.

Szintén az állatvédelmi aktualitások közé tartozott és tartozik a fel nem javított tojtyúktelepek ellenőrzése, melyeket a központi kollégák belső ellenőrzésekkel vizsgáltak. Az ellenőrzések során a vonatkozó előírásoktól való lényeges eltérést nem állapítottak meg. A megyei jelentések alapján rendszeresen frissített tojtyúktelepekről szóló nyilvántartás már a www.mgszh.gov.hu honlapról is elérhető.

Néhány jellemző adat a megyei állatvédelmi jelentésekből: Állatvágások ellenőrzésére több mint 1000 esetben került sor; az élő állat szállítás állatvédelmi előírásainak történő megfelelést pedig több mint 700 alkalommal vizsgálták a hatósági állatorvosok a részletes ellenőrzési lista alapján. Kollégáink több mint 30 alkalommal összesen 2 millió Ft értékben szabtak ki állatvédelmi bírságot.

4.) Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság

Az Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság laboratóriumai Budapesten országos, Debrecenben és Kaposváron területi illetékességgel végeznek vizsgálatokat. Az Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság 18 betegség, illetve a parazitózisok esetében tölti be a nemzeti referencia laboratórium feladatait. Az intézet budapesti vizsgáló-laboratóriumait a Nemzeti Akkreditáló Testület 2007. december 18-án az MSZ EN ISO 17025:2005 szabvány szerint akkreditálta. A debreceni és a kaposvári osztályok akkreditálására 2010-ben került sor. 2010 novemberében a NAT további egy évre meghosszabbította a budapesti laboratóriumok akkreditált státuszát.

2010 őszén bevezettük a napi 24 órás mintabefogadást, valamint telefonos ügyfélszolgálat kezdte meg működését. Sajnos továbbra sem sikerült megvalósítanunk házi pénztárunk visszaállítását, amely a készpénz és bankkártyás fizetést tenné lehetővé, és az ügyfelek gyorsabb kiszolgálását eredményezné.

A korábbi évekhez hasonlóan 2010-ben is számos körvizsgálatban vettünk részt.

Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság feladata

- a fertőző és egyéb okból kialakult betegségek okainak tisztázása;
- a klinikai, kórbonctani és járványtani ismeretek alapján megállapított betegségek laboratóriumi módszerekkel való igazolása;
- ellenőrző vizsgálatok elvégzése; megbetegedések, vagy a termelés elmaradása esetén a takarmányok, takarmánykeverékek toxikológiai, mikrobiológiai és egyéb vonatkozású vizsgálata;
- anyagforgalmi betegségek biokémiai vizsgálata;
- az intézet részt vesz egyes állatfajok meghatározott betegségektől országos terv szerinti mentésében, az állatokról az emberre terjedő betegségek vizsgálatával közvetlenül szolgálja a közegészségügyet is;
- az intézet munkatársai alkalmazott kutatással is foglalkoznak. Szakemberei részt vesznek az állatorvosok és mezőgazdasági szakemberek továbbképzésében, továbbá szakértői és szaktanácsadási tevékenységet folytatnak;

- kutató-fejlesztő tevékenységével az Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság részt vesz a nemzetközileg fontos kutatási feladattervek és programok megvalósításában és kutatásokat végez saját vizsgáló módszerei fejlesztése érdekében.

2010-ben 731.165 mintából több mint 1,3 millió vizsgálatot végeztünk el. Egy-egy vérmintából gyakran többféle vizsgálatot kell elvégezni, ami a jelenlegi kapacitásunk mellett rendkívül megterhelő. Az anyagátvevő leterheltsége tovább nőtt, az új iktatási rendszer bonyolultsága nagymértékben lelassította a munkát. Az igen nagyszámú minta feldolgozása, az iktatási rendszer permanens működési zavarai, valamint a hiányos adatokat tartalmazó vizsgálati megrendelők miatt, óriási (esetenként már az ésszerű működést is lehetlenné tevő) adminisztrációs terhet jelent. A helyzetben az új számítógépek sem segítenek, ugyanis az adatátvitel lassúsága központi problémához köthető. Az „új ÁSZIR-program” használata nem kevés plusz munkával jár. Egyre gyakoribbak az olyan napok, amikor a munkatársaink 90 %-a adminisztrációs tevékenységet végez, és csak 1-2 dolgozó végzi a klasszikus laboratóriumi munkát. Továbbra is problémát jelent a nem az előírásoknak megfelelő mintabeküldés.

Az elmúlt évben a szarvasmarha brucellózis felderítésére 343.900 vizsgálatot végeztünk. Ez valamivel kevesebb, mint a 2009-ben elvégzett vizsgálatok száma.

A kisüzemi sertésállományok Aujeszky-betegség felderítése céljából (összesen 58 221 db) elrendelt felmérő vizsgálatára 2010-ben is sor került. Emellett a nagyüzemek ellenőrző vizsgálata is folyt. Az Aujeszky-monitoringgal párhuzamosan a kisüzemek brucellózis vizsgálatát is elvégeztük (n =56.065). A párhuzamos vizsgálat külön megterhelést jelentett, mivel a megrendelőknek külön-külön kell fizetni a költségeket, ami az iktatás, laboratóriumi feldolgozás, eredményközlés, számlázás terén jelentett nagymértékű többletmunkát.

A bluetongue vizsgálatok száma nem emelkedett, összesen 41 620 mintát vizsgáltunk meg.

A TSE-gyorstesztel 100 720 mintát vizsgáltunk, míg a vaddisznók sertéspestis-monitoring vizsgálatára 31 370 minta érkezett. A vaddisznó minták rossz minősége és a vizsgálati megrendelő iratok pontatlansága továbbra is sok gondot okoz. Az elvégzett sertéspestis vizsgálatokról havi rendszerességgel, kötelező jelleggel tájékoztatjuk az Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóságot.

A 2010-es évben a különböző házi- és vadon élő állatfajokból küldött mintaszám 7467, amely nagyságát tekintve hasonló volt a 2009. év mintaszámával. Az összes mintaszámon belül azonban az arányok egyes fajok esetében jelentősen módosultak. Így a kutya vizsgálati szám az állatvédelmi törvény szankcióival összefüggésben csökkent, ugyancsak csökkent bizonyos betegségekkel szembeni immunizálásokkal kapcsolatosan (így pl. PCV2 ill. PRRS) a sertés vizsgálati szám is. A járványügyi helyzettel és az igazgatási intézkedésekkel összefüggésben csökkent a vaddisznó vizsgálatok száma is. A vadmadarak mintaszáma azonban jelentős mértékben nőtt.

Madárinfluenza szeropozitivitás felmérésére 34.746 vizsgálatot végeztünk. Víruskimutatás céljából 3.500 vadmadarat vizsgáltunk PCR módszerrel. A baromfipestis elleni vakcinázás hatékonyságának ellenőrzésére 5.972 minta került vizsgálatra, melyek alapján megállapítható, hogy a szülőpár állományok védettsége megfelelő, azonban a brojler állományok jelentős része nem teljesíti a rendeletben előírt feltételeket. Egyéb vírusos eredetű fertőző betegségek (fertőző bronchitis, fertőző bursitis, reovírus, fertőző gége-és légsőgyulladás, fertőző agy- és gerincvelő gyulladás, csirkeanémia, egg drop syndrome, hemorrágiás bélgyulladás, avian pneumovírus) felderítésére, illetve a vakcinázás hatékonyságának ellenőrzésére irányuló szerológiai monitoring során 6528 vizsgálatot végeztünk, mely enyhe csökkenést mutatott a korábbi évek mintaszámához képest.

2010-ben 1014 házi- és vadon élő állat szervmintáiból történt gümőkór-kimutatására irányuló bakteriológiai vizsgálat. Ez megfelel az elmúlt évek átlagos mintaszámának, de mintegy 30%-os emelkedést mutat 2009-hez képest. Az EU referencia laboratóriumának ajánlásai alapján új PCR-

rendszereket adaptáltunk, amelyek segítségével gyorsabban és megbízhatóbban tudjuk azonosítani a kitenyésztett mycobacterium törzseket. Emlős magzatokból és hullákból 325 esetben végeztünk *Brucella* tenyésztést. A szarvasmarha tőgygyulladásának (4604) vizsgálata továbbra is jelentős számban fordul elő. 2010-ben jelentős, de kissé csökkenő számban végeztük a szarvasmarhák *Campylobacter fetus subsp. veneralis* fertőzöttség vizsgálatát (3.877).

2010-es évben 1.599 bélmintát vizsgáltunk a vágóhídi antibiotikum-rezisztencia monitoring során. Az *Enterococcusok* izolálására új módszert fejlesztettünk ki, amelynek segítségével megállapítottuk, hogy a törzsek 10,8%-a rezisztens Vancomycinre. A vágóhídi vizsgálatok során 252 leves hígításos és 10.740 korongdiffúziós rezisztencia vizsgálatot végeztünk *Salmonella* kimutatás céljából.

A 2010. évben a különböző baromfifajokból beküldött mintaszám (n=50.175) nagyságrendileg azonos volt a 2009. évi minták számával. Ezen belül a budapesti laboratóriumban 2010. évben a tyúk és a pulyka vizsgálati anyag számában emelkedés, a viziszárnyas (liba, kacska) minták számában csökkenés volt tapasztalható. A debreceni laboratóriumban ezzel szemben a kacsaminták száma mintegy kétszeresére növekedett az előző évi mintaszámhoz képest.

Az ország 124 halgazdaságának 130 járványtani tőegységéből végeztünk ellenőrző vizsgálatot, amelynek során 3.900 pontyot, 41 ezüstkárászt és 112 keszegféléket vizsgáltunk vírusizolálással és molekuláris biológiai módszerrel.

A 99/2003/EK irányelvnek megfelelően az EK Parazitológiai Referencia Laboratóriumával szoros együttműködésben folytattuk a trichinellák hazai elterjedtségével kapcsolatos vizsgálatainkat. Vaddisznóból a vágóhidakról beküldött *Trichinella*-izolátumok száma az elmúlt évek átlagával összevetve több mint négyszeresére nőtt, ami talán a nagyobb érzékenységre vizsgáló módszer (mesterséges emésztéses eljárás) használatának kötelezővé válásával függ össze.

Az elmúlt évben 5.806 halat és puhatestűt (298 akváriumi díszhal, 36 angolna, 160 csuka, 41 ezüstkárász, 85 harcsa, 112 keszeg, 10 márna, 64 pisztráng, 4.546 ponty, 380 tokféle, 10 kagyló) vizsgáltunk. A kopoltyúelhalással, vérzéssel járó esetekben a pontyok és az ezüstkárások szerveiből herpeszvírus (CyHV-2 és CyHV-3) kizárására ez évben is végeztünk molekuláris biológiai vizsgálatokat.

A mézelő méhek nyúlós költésrothadásának kimutatása céljából 4.882 lépet vizsgáltunk. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület felkérésére az ország egész területéről származó 62 problémás méhészet *Varroa*- és *Nosema*-fertőzöttségének vizsgálatát végeztük el.

Az EK irányelvnek megfelelően az EK Parazitológiai Referencia Laboratóriumával együttműködésben elvégeztük a 81 hazai rókákból származó *Echinococcus multilocularis* izolátum mikroszatellit elemzését; megkezdjük a hazai *Echinococcus granulosus* sensu lato izolátumok genetikai vizsgálatát; országos *Culicoides* faunisztikai felmérő és szezonális vizsgálatokat folytattunk, a 18 megyéből beküldött, 24 mintavételi pontról származó, 165 mintát vizsgáltunk. 2010-ben a kémiai-toxikológiai vizsgálatra küldött minták (1.607), illetve az elvégzett vizsgálatok (6.744) száma összességében megegyezett a 2009. év adataival. A takarmányminták mikotoxin, beltartalmi vizsgálatából, a klinikai-kémiai vizsgálatokból, a mérgezések megállapítására szolgáló toxikológiai vizsgálatokból, a vízvizsgálatokból és az igazságügyi szakértői vizsgálatokból 2010-ben a 2009. évihez hasonló számú vizsgálatot végeztünk.

Összefoglalásképpen megállapíthatjuk, hogy 2010-ben - annak ellenére, hogy év vége felé jelentősen nőtt az exporttal kapcsolatos vizsgálatok száma - a korábbi évekhez viszonyítva csökkent a vizsgálatra beküldött minták, ill. a vizsgálatok száma, ami a támogatási keret kimerülésével hozható összefüggésbe.

5.) Állatgyógyászati Termékek Igazgatósága

Az Igazgatóság az állatgyógyászati termékek engedélyezése és ellenőrzése területén látja el a hazai, valamint a Magyarországra vonatkozó EU tagállami feladatokat. Az állatgyógyászati készítmények előállításának és forgalmazásának, valamint a termékek minőségének, hatékonyságának és ártalmatlanságának hatósági felügyelete közvetlenül az állatállomány egészségvédelmét, közvetve az ember és környezetének védelmét szolgálja.

Az év során hatályba lépő új jogszabály (128/2009 (X.6.) FVM rendelet módosításáról szóló 33/2010 (IV.7.) FVM rendelet) értelmében az MgSzH ÁTI feladat és hatásköre az állategészségügyi biocidok, az állatgyógyászati ápolószerek és segédanyagok, az állati vérkészítmények és az állatgyógyászatban használatos gyógyhatású készítmények engedélyezési eljárásaival bővült. Az ÁTI a feladat és hatáskörébe utalt eljárások rendjét kidolgozta és bevezette. A vonatkozó információkat honlapján közzétette.

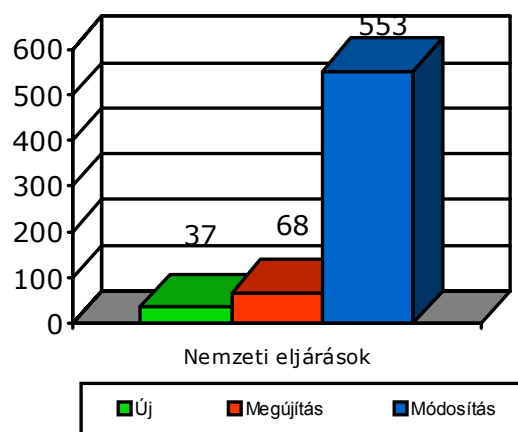
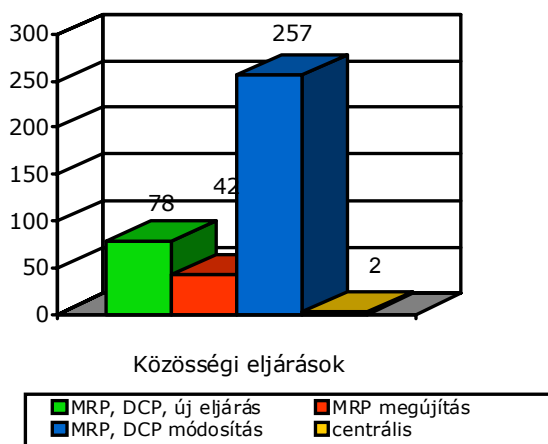
Törzskönyvezési eljárások

Az ÁTI egyik legfontosabb alapfeladata, az állatgyógyászati készítmények törzskönyvezése. Az engedélyezett állatgyógyászati készítmények száma 1195 (928 gyógyszerkészítmény, 267 immunológiai készítmény). 2010-ben törzskönyvezett új állatgyógyászati készítmények száma 117. A nemzetközi eljárással (Centrális, MRP, DCP) engedélyezett új készítmények aránya 68%. A nemzetközi engedélyezési eljárásokban az ÁTI 13 esetben referens tagországgként vett részt, a centrális engedélyezési eljárásokhoz kapcsolódóan 2 esetben co-rapporteur-i feladatokat látott el. 2010-ben az engedélyezett állategészségügyi biocidok száma 9, a nyilvántartásba vett gyógyhatású készítmények, ápolószerek száma 70.

Eljárások száma 2010-ben:

Új törzskönyvezési eljárás:	117
Megújítási eljárás:	110
Módosítási eljárás:	810
Törzskönyvi törlés:	78
Eseti engedélyek száma:	38
Gyakorlati kipróbálási engedély:	22
Állategészségügyi szakvélemény:	8
Nyilvántartásba vétel:	11
Nemzetközi igazolások, hatósági bizonyítványok száma:	505
Állategészségügyi biocidok eljárásai:	29
Gyógyhatású készítmények, ápolószerek eljárásai:	92

Az MgSzH informatikai fejlesztési programjához kapcsolódóan a Gyógyszerügyi alrendszer ügykezelői moduljának tesztelése lezárult, a rendszer alkalmazása bevezetésre került. Az engedélyezési feladatokhoz kapcsolódó közérdekű adatok közzététele az MgSzH honlapján folyamatos, az ügyfelek számára a készítményekre vonatkozó legfontosabb adatok elérhetők.

Gyártás, forgalmazás

Az ÁTI Inspektorátusa helyszíni ellenőrzések eredményei alapján, az előírt követelmények (Helyes Gyógyszergyártási Gyakorlat; Helyes Nagykereskedelmi Gyakorlat) teljesítése esetén adja ki az engedélyeket. Az Inspektorátus tevékenysége kielégíti az EU vonatkozó ekvivalencia követelményeit, az Inspektorátus által kiadott bizonylatokat más tagállamok hatóságai elfogadják.

Az engedélyezett nagykereskedők száma 2010-ben 58, az engedélyezett gyártóhelyek száma 35 volt. Alaki hibás forgalmazási engedély 381 gyártási tételre lett kiadva. Az Inspektorátus az év során az alaki hibás készítményekre vonatkozó új útmutatót adott ki, melyet az MgSzH honlapján közzétett. A jogszabálysértési eljárások száma 46, pénzügyi bírság 17 esetben lett kiszabva.

Nagykereskedelmi tevékenység engedélyezése, ellenőrzése 2010-ben:

Általános GDP inspekción:	30
Engedélyezéshez kapcsolódó GDP inspekción:	11
Bejelentés nyomán indult helyszíni ellenőrzés:	20
Szakhatósági állásfoglalás:	11

Gyógyszergyártás engedélyezése, ellenőrzése 2010-ben:

Kiadott engedélyek száma:	29
Felfüggesztés:	5

Elutasítás:	1
EMA CVMP CAP inspekción:	1
Általános GMP inspekción:	15
Felülvizsgálat:	1
Szabálysértési eljárás.	3
GMP igazolás kiállítása:	14
Gyártóüzem terveinek előzetes ellenőrzése:	1
Törzskönyvezési eljáráshoz kapcsolódó szakvélemény:	14

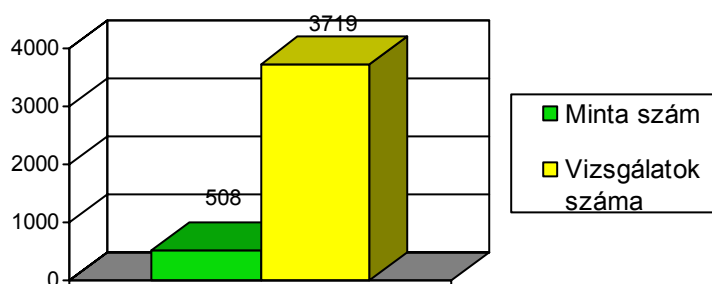
Piacfelügyelet

Az ÁTI által elkészített éves ellenőrzési terv alapján végzett gyógyszer- és vakcina vizsgálatokra 12 forgalmazó esetén került sor. A készítmények csomagolóanyagának és használati utasításának ellenőrzésére 111 esetben került sor, a használati utasítás/csomagolóanyag 16 esetben nem volt megfelelő.

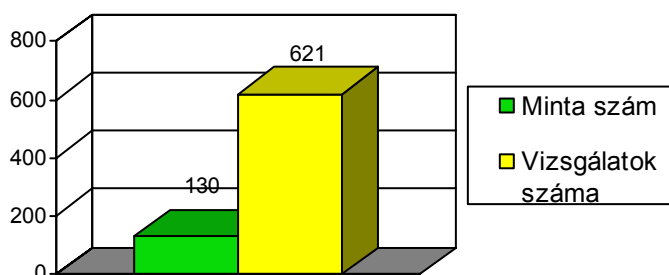
2010-ben az EDQM/EMEA ajánlása alapján új piacfelügyeleti eljárás lett kidolgozva, a módszer tesztelése 50 készítmény vonatkozásában megtörtént.

Állatgyógyászati készítmények minőségének, hatékonyságának és ártalmatlanságának ellenőrzése

Az ÁTI laboratóriumai aktívan részt vesznek az EU közösségi gyógyszer- és vakcina-ellenőrzési munkáiban. A laboratóriumok, mint az Európai Unió Hivatalos Gyógyszerellenőrző Laboratóriumi Hálózat tagjai az Európai Gyógyszerügynökség (EMEA, London) és az Európai Gyógyszerminőségügyi Igazgatóság (EDQM, Strasbourg) által szervezett és koordinált vizsgálatokhoz kapcsolódóan 63 állatgyógyászati készítmény vizsgálatát végezték el. 2010-ben összesen 508 gyógyszerkészítmény és 118 immunológiai készítmény vizsgálatára került sor és 921 gyártási tétel vakcina került felszabadításra. A vizsgálati eredmények tagállamok közötti kölcsönös elfogadásának alapfeltétele, hogy a laboratóriumok rendelkezzenek érvényes akkreditálási okirattal és az EDQM által kiadott tanúsítvánnyal. Az ÁTI laboratóriumai a követelménynek megfelelnek.

Gyógyszerkészítmények vizsgálata

Oltóanyagok vizsgálata

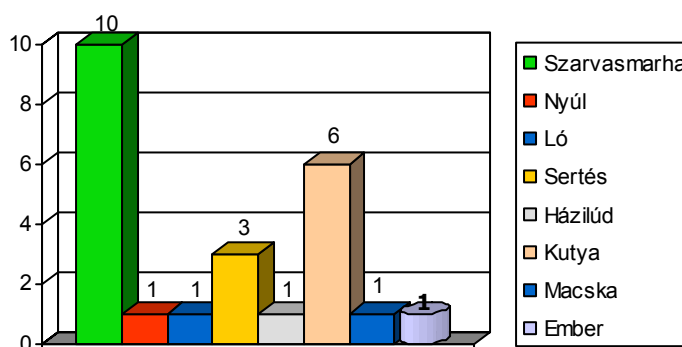
Minőségi hiba bejelentés fogadása és kiadása (Rapid Alert)

2010-ben 13 esetben érkezett minőségi hiba bejelentés az európai gyorsriasztási rendszeren keresztül, melyek kivizsgálása megtörtént. Az ÁTI Inspektorátusa 2 esetben indított Rapid Alert eljárást.

Állatgyógyászati készítmények biztonsága

Pharmacovigilance:

Az állatgyógyászati készítmények gyakorlati alkalmazása során észlelt mellékhatások kivizsgálása lényeges eleme az EU engedélyezési gyakorlatának. A forgalomba hozatali engedélyek lejáratára (5 év) utáni megújítás során a pharmacovigilance esetek száma és jellege döntő módon befolyásolhatja az engedély megújítását. Pharmacovigilance hazai bejelentések száma összesen: 24 (9 gyógyszer, 10 oltóanyag)

Bejelentések állatfajok szerinti megoszlása:

Az adatok az európai pharmacovigilance információs adatfeldolgozó hálózatban (Eudravigilance rendszer) rögzítésre kerültek.

Pharmacovigilance inspekciónak száma 2010-ben: 5

Gyógyszerbiztonsági jelentések:

Összefoglaló gyógyszerbiztonsági jelentések (PSUR) száma: 507
 PSUR értékelés (nemzeti eljárásban törzskönyvezett készítmény): 116
 PSUR értékelés (MRP/DCP eljárásban törzskönyvezett): 7
 PSUR beadási idő szinkronizálás –benyújtott kérelmek száma. 19

Járványügyi feladatok:

Az ÁTI feladatkörét képezi az állami járványvédelmi tartalékban lévő immunbiológiai készítmények beszerzése, kezelése és szüksége esetén eljuttatása a felhasználókhöz. Az ÁTI feladata kiterjed a rókák veszettség elleni vakcinázásának szervezésére (a vakcina beszerzésére és repülőgépes kiszórására; az akciók előkészítésére és a végrehajtás ellenőrzésére). Az ÁTI a vonatkozó járványügyi feladatoknak eleget tett.

Megyei igazgatóságok koordinációja

Az Igazgatóság koordinációs feladataihoz kapcsolódó tevékenysége 2010-ben:

19 belső ellenőrzés végrehajtása (minden megyei igazgatóság esetében);
14 megyei igazgatósággal közösen végrehajtott nagykereskedelmi, kiskereskedelmi ellenőrzés;
FVM és illetékes társosztályok bevonásával országos értekezlet (2010 május 4.) szervezése;
Megyei gyógyszerfelügyelői értekezlet (2010 december 16.) szervezése;
Megyei koordinációs stratégia kidolgozása;
Új piacfelügyeleti jegyzőkönyv kidolgozása;
e-learning oktatás.

Egyéb feladatok:

Felkészülés Magyarország soros EU elnökségéhez kapcsolódó, a szakterületet érintő feladatokra (ülések szervezésében való részvétel, szakmai program összeállítás);
Információs Nap szervezése az engedélyesek, gyártók, nagykereskedők számára (2010 május 5.);
Innovatív Gyógyszergyártók Magyarországi Egyesületének értekezletein való részvétel (2010 január 25., 2010 december 8.);
Jogszabályalkotásban való részvétel.

Nemzetközi feladatok

EU intézményi munkában való részvétel

Az Európa Tanács és Európai Unió szervei mellett működő különböző, az állatgyógyászati készítmények engedélyezésével, gyártásával kapcsolatos döntés-előkészítő és döntéshozó munkacsoportokban a Magyar Köztársaságot az Állatgyógyászati Termékek Igazgatóságának munkatársai a szakterületüknek megfelelően képviselik. A munkacsoportok az alábbi szervezetek mellett működnek: European Medicines Agency (EMA), European Commission DG Enterprise (DG Enterprise). European Directorate for the Quality of Medicines and HealthCare (EDQM). A feladatokat 23 különböző közösségi szakmai és tudományos bizottságban az Igazgatóság 13 munkatársa látta el. A munkatársak 2010-ben 63 ülésen vettek részt melynek keretében részt vettek:

- az állatgyógyászati készítmények engedélyezésének és ellenőrzésének elveit kidolgozó munkacsoportok munkájában;
- a szakterületre vonatkozó szakmai és minőségügyi irányelvek és jogszabályok előkészítésében és kidolgozásában;
- az Európai Gyógyszerkönyv szakmai monográfiáinak kidolgozásában;
- az állatgyógyászati készítmények közösségi törzskönyvezési eljárásaiban;

- az Európai Unió Hivatalos Gyógyszervizsgáló Laboratóriumok Hálózat (OMCL Network) piacfelügyeleti és az oltóanyagokra vonatkozó tétel-felszabadítási rendszerében.

Az EMEA/EDQM OMCL szakmai/vizsgálati együttműködés keretében a laboratóriumok 3 centrálisan engedélyezett állatgyógyászati készítmény uniós szintű piacfelügyeleti vizsgálati programjában vettek részt, valamint 8 gyógyszerkönyvi standard vizsgálatát végezték el. Az EU piacfelügyeleti eljárásához kapcsolódóan az Inspektorátus 3 készítmény mintavételi programjában vett részt.

Az ÁTI munkatársai az EDQM OMCL hálózat tagjai számára szervezett tanúsított szakmai képzésben, mint oktatók vettek részt (EDQM Training program, Training on OBPR for veterinary vaccines, 2010 szept. 6-10).

Az EU EMEA Benchmarking audit során (2010. október 15-18.) az EU auditoria az ÁTI szervezetét, vezetési rendszerét, minőségirányítási rendszerét és teljes tevékenységét átvizsgálták.

Kutatás, oktatás

Az ÁTI rendszeres hazai és nemzetközi kutatási feladatokat lát el, valamint részt vesz az állatorvosképzésben és továbbképzésben. Az ÁTI a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Doktori Iskola hivatalos PhD képző helye. Az együttműködés keretében jelenleg 1 hallgató képzése folyik. Az ÁTI 9 kutatási témában érintett, melyek közül kiemelkedő jelentőségű az Európai Unió kutatási programjának keretében megvalósuló három tudományos kutatási együttműködés: Improve tools and strategies for the prevention and control of classical swine fever (CSF_goDIVA); European consortium on neutralizing antibodies using gp41 (EuroNeut-41); Bio-preparedness measures concerning prevention, detection and response to animal bio-terrorism threats.

6.) Állattenyésztési Igazgatóság

Az Állattenyésztési Igazgatóság az MgSZH Központ szervezeti keretei között, mint nevesített állattenyésztési hatóság megnövekedett hatáskört kapott a földművelésügyi tárca által leadott hatósági feladatok (tenyésztőszervezeti- és fajtaelismerések, fajtaminősítési eljárások, másodfokú eljárások) átvételével. Az Igazgatóság az alapfeladatait 2010. évben központi apparátusa, területi főfelügyelői és teszt laboratóriumai útján látta el.

A 2009. augusztus 1-vel az MgSZH Központ Állattenyésztési Igazgatósága a tenyésztési, hatósági feladatok költséghatékony és feladatorientált elvégzése érdekében átszervezésre került. Az áttekinthetőbb és hatékonyabb működés céljából az Igazgatóságon, az állatfaji alapon, vertikálisan szerveződött osztályok helyett az egyes feladatcsoportok (helyszíni ellenőrzések, tenyésztő szervezeti elismerés és fajtatesztek, adatbázis üzemeltetés, stb.) mentén, horizontálisan szerveződött osztályok jöttek létre. Így a Központ által korábban végzett feladatok egy része – a különböző engedélyek kiadása, helyszíni ellenőrzések - az MgSZH megyei szerveihez került át, elősegítve ezzel a gyorsabb és egyszerűbb ügyintézkést az állattartók számára. A megyei szervek szakmai irányítását 2010. évben is az MgSZH Központ végezte.

Az átszervezések során az MgSZH telephelyei és laboratóriumai közül, a parádi ló teljesítményvizsgáló állomást 2009. január 1-től Parád Nagyközség Önkormányzata használta, valamint üzemeltette az ott lévő Kocsimúzeumot 2010. december 31-ig. A 2007. szeptember 1-vel átvett Nemzeti Lovarda működtetését 2009. április 1-től 2014. december 31-ig a „Nemzeti Lovardáért” Alapítvány gazdasági társasága az N.L. Sportlétesítményt Szolgáltató és Üzemeltető

Kft. látja el. Az atkári sertés teljesítményvizsgáló állomás üzemeltetését 2009. szeptember 1-től 2010. december 31-ig a Magyar Fajtatiszta Sertésenyésztők Egyesülete végezte, míg a gyapjúlabor üzemeltetését már 2009. szeptember 1-től a herceghalmi Állattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézet és a Magyar Juhtenyésztők és Kecsketenyésztők Szövetsége közösen látja el. A nagyeceni ló teljesítményvizsgáló állomás vagyonezelési joga 2011. január 1-től a Nyugat-magyarországi Egyetemhez került.

A költségtakarékosság jegyében megkezdődött az ENAR rendszerek üzemeltetésével kapcsolatos egyes feladatok 2010. október 1-től MgSzH Központba történő visszaszervezése. A visszaszervezés alapvetően a bizonylat rögzítési, feldolgozási és hibalevél kezelési feladatokra terjedt ki. Ezen tevékenység végrehajtását az MgSzH Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság, valamint Állattenyésztési Igazgatóság kapta feladatul. Tekintettel az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóságának humán erőforrás hiányára, az Állattenyésztési Igazgatóság saját szakembereinek munkájával próbált megfelelni a költségsökkentő intézkedések okozta többletmunkának.

Első lépésként 2010. október 1-től a BIR rendszer bizonylataival kapcsolatos feladatokat vette át az MgSzH Állattenyésztési Igazgatósága. Ezt követte a sertés ENAR-ral kapcsolatos feladatok átvétele 2010. november 15-től. December 6-tól pedig a juh és kecske ENAR rendszerek rögzítési, feldolgozási és hibalevél kezelési feladatait, valamint a füljelző logisztikával kapcsolatos teendőket is átvállalta az Állattenyésztési Igazgatóság.

Az ENAR-ok működése kapcsán a gazdatársadalom anyagi terheinek csökkentése szempontjából jelentős lépés volt, hogy 2010 második félévétől a marhalevelek díját 1500-ról 500 Ft-ra csökkentettük, valamint megkezdtuk az ENAR rendszereken belül az elektronikus adatközlés lehetővé tételét, jelentősen könnyítve ezzel a tartók adminisztratív terhein. Másfél éves előkészítő munka után 2010 októberében a szarvasmarha füljelző ellátás területén is sikerült bevezetni a több beszállító rendszerrel, így a piaci verseny eredményeként a füljelző árak is jelentősen csökkentek. Ugyancsak az ENAR rendszerekkel kapcsolatos változás, hogy 2010. január 1-től a vonatkozó uniós szabályozásnak megfelelően bevezettük a juh elektronikus füljelzők használatát.

Az Igazgatóság a feladatait jelenleg 4 szervezeti egységen (osztály) keresztül látja el:

Állatgenetikai Erőforrások Osztálya, Tenyésztési Hatósági Osztály, Tenyésztés Szervezési és Teljesítményvizsgáló Osztály, Vágóállat Minősítés-felügyeleti Osztály

2010. évi statisztikai adatok:

2010 december 31-ig az MgSzH Központ Állattenyésztési Igazgatóság országos fajtaadatbázisában 372 állatfajta került nyilvántartásba. Ebből 130 fajta elismert, 77 fajta ideiglenesen elismert és 1 fajta bejelentett státuszú, ami összesen 208 fajtát jelent. 2010. december 31-ig 164 állatfajta került törlésre a nyilvántartásban. 2010. évben 10 új fajta kapta meg az ideiglenes forgalmazási engedélyt, és 7 fajta került törlésre.

Az Állattenyésztési Igazgatóság fenti feladatait a központi főfelügyelővel (12 fő), valamint a kijelölt megyei FM Igazgatóságokhoz delegált állattenyésztési főfelügyelővel (9 fő) látta el. 2010-ben a vonatkozó jogszabályoknak, valamint az elfogadott Állattenyésztési Ellenőrzési és

Felülvizsgálati Szabályzatnak megfelelően az alábbi hatósági helyszíni ellenőrzéseket végeztük el:

Ellenőrzés/felülvizsgálat típus	Elvégzett ellenőrzés/felülvizsgálat db
Tenyésztőszervezeti felülvizsgálatok valamennyi állatfajban	249
Telepi ellenőrzések (ENAR és baromfi törzsállományok)	467
Üzemi teljesítményvizsgálatok ellenőrzése (tejtermelés, STV, ÜSTV, ITV)	388
Engedélyezések (baromfi-és halkeltetők, MTA, spermatórolók, méhanya nevelő telepek)	97
Engedélyköteles tevékenységek ellenőrzése	76
MVH-s anyajuh ill. anyatehén támogatások ellenőrzése	1.223
Ló telepi ellenőrzések	240
Vágás utáni vágott test minősítés ellenőrzése vágóhidakon	595
Vágott test minősítés ellenőrzése kereskedelmi egységekben	113
Mindösszesen:	3.448

A fajtaelismerés ill. fajtafenntartás keretében 2010-ben a következő központi teljesítményvizsgálati tesztekkel végeztük el:

Sertés teljesítményvizsgálati teszt 5 fajta részvételével (Atkár)

Hal teszt 5 fajta részvételével (Halászati és Öntözési Kutató Intézet)

Kacsa üzemi teljesítményvizsgálati teszt 3 fajta részvételével (Bács-Tak Kft)

Ménvizsgák:

STV központi ménvizsga, Nagycenk, 2010. március 10. **21** ménjelölt

STV központi ménvizsga, Nagycenk, 2010. június 9. **14** ménjelölt

STV központi ménvizsga, Nagycenk, 2010. október 6. **34** ménjelölt

Arab ménvizsga: Bábolna, 2010. október 16. **15** ménjelölt

Nóniusz ménvizsga Mezőhegyes, 2010. október 9. **6** ménjelölt

Magyar sportló ménvizsga, Kaposvár, 2010. október 15-17. **12** ménjelölt

Kancavizsga:

Magyar sportló kancavizsga, Kaposvár, 2010 október 15-17. 49 kanca 3 és 4 éves

Országos Díjugrató Tenyészszereny:

Tenyészszereny, Kaposvár, 2010. szeptember 10-12. **160** nevezett ló

Központi teljesítményvizsgáló telepek hiányában a fajtaelismeréssel és fajtafenntartással kapcsolatos központi tesztek végzése az utóbbi időben bizonytalanná vált. Ezzel kapcsolatban szükséges a törvényi rendelkezések, valamint a teljesítményvizsgálati kódexek átfogó felülvizsgálata, amely az igazgatóság 2011 év egyik kiemelt feladata lesz.

2010 második félévétől kezdődően, elsősorban a kedvező magyarországi állategészségügyi környezetnek köszönhetően, igen jelentős külföldi vásárlói érdeklődés mutatkozott a nőivarú szarvasmarha tenyészállatok iránt. A kiszállításhoz szükséges állattenyésztési dokumentáció, származásellenőrzési bizonylatok kiállítására irányuló igények a megszokott másfészeresére

emelkedtek (6000 vizsgálat) Ló fajban a DNS alapú származásellenőrzések száma nagyságrendileg a korábbi évekhez hasonlóan alakult (2100 vizsgálati minta). A tendencia várhatóan 2011. évben sem változik, így a DNS alapú származásellenőrzések, származási igazolások hitelesítésével járó többletfeladatok Ket.-ben foglalt határidőre történő elvégzése, többlet humán erőforrás igénybevétele nélkül, kiemelt jelentőségű. A Laboratórium, import szaporítóanyag honosítással összefüggő feladatainak körében elvégezte 103, az EU illetve harmadik országokból származó mélyhűtött szarvasmarha szaporítóanyag szállítmány honosítási eljárását. Ennek keretében 335 000 adag szaporítóanyag teljes körű dokumentációs, szűrőpróba szerű általános minőségi és tenyésztéshigiéniai vizsgálatát végeztük el. Az illetékes állategészségügyi hatósággal tartott szoros kapcsolat révén (első betárolási helyként nevesített) így a nyomon követhetőség szempontjai kiemelten érvényesíthetők

A tenyésztésszervezési feladatok keretében kiemelt fontosságúként kezeltük az országos informatikai adatbázis fejlesztésével és működtetésével kapcsolatos tennivalóinkat. Szarvasmarhák esetében 460369 belföldi marhalevél, és 179934 szarvasmarha útlevél kibocsátására került sor, a juh-kecske ENAR-ban lényegesen bővült az adatok elektronikus bejelentésének lehetősége, ennek is köszönhetően lényegesen nőtt az adatbázisba bejelentett szállítási adatok száma. 2010. évben 25066 szállítás során 759366 szállított juh adatai kerültek regisztrálásra. A sertés ENAR-ban az év folyamán 91154 szállítás során 4611408 állatot regisztráltak. Baromfi esetében mintegy 12 000 keltetési sor, ill 75 000 szállítási esemény adatai kerültek rögzítésre. A ló ENAR működtetése során 5118 adat került be hiteles módon adatállományunkba. Az év során 6951 ló útlevél kiadására került sor, valamint 2152 esetben vezettük át a tulajdonos változást

Az elmúlt évben 200 engedélyező határozat és 5 elutasító határozat került kiadásra.

Hatósági bizonyítványba foglalva 815 központi lajstromszámot osztottunk ki tenyészbikáknak.

Az ENAR adatbázisból 3.2 millió adat átadását biztosította az Állattenyésztési Igazgatóság az MVH részére, a megfelelő támogatás kifizetési jogosultság megállapítása, ellenőrzése céljából.

A vágóállatok vágás utáni minősítésének hatósági felügyelete során a 40 vágómarha, a 132 vágósertés és a 10 vágójuh minősítő hely, hatósági felügyelete 182 felülvizsgálattal és 420 ellenőrzéssel történt meg. A tenyésztési főfelügyelőinkkel közösen 217 kereskedelmi egységben a tökehúsoknál is ellenőrizték a jelölés végrehajtását és a minősítettséget. A VHT-val kötött Együttműködési megállapodás szerint 2008. májusától a VHT munkatársai külön 90 ellenőrzést végeztek.

Befejeződött az SPS támogatás kifizetési rendszer bevezetéséhez a Kölcsönös Megfeleltetési (KM) ellenőrzési rendszer kidolgozása. A szarvasmarha, a sertés és a juh-kecske jelölési – nyilvántartási kötelezettségek ellenőrzéséhez elkészültek az ellenőrzési jegyzőkönyvek a kitöltési utasításokkal, a mellékletekkel és a gazdatájékoztató anyagokkal.

II. A Növény- Talaj- és Erdővédelmi Elnökségetes irányítása alatt működő szervezeti egységek

1.) Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság

A Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság és a Megyei MgSzH Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságai növény- és talajvédelmi, növényegészségügyi, növényvédőszer és termésközelítőanyag engedélyezési, agrárkörnyezet-védelmi, valamint növényi termék ellenőrzési területen 2010-ben az alábbi hatósági feladatokat látta el.

A **növényegészségügy** 2010. évi tevékenységét az alábbi számadatok szemléltetik. A növények és a növényi termékek export forgalmazásában mintegy 41 ezer tételt vizsgáltak meg a felügyelők. Az import forgalom esetében 9 növény-egészségügyi határkirendeltségen 3400, növény-egészségügyi szempontból vizsgálatköteles küldeményt ellenőriztek, ebből 33 tételt tartóztattak fel.

A növény-egészségügyi szempontból regisztrált termelők száma 3800, gyűjtőraktározó és nagykereskedelmi cégek száma 243. Hatósági termőhelyi szemlélet mintegy 32 300 hektáron végeztek.

Zárlati károsítók előfordulása miatt **118 esetben rendelkeztek el zárlatot**. A zárlati károsítók ellen elrendelt zárlati intézkedések miatt 2010-ben a **kártalanítások összege** mintegy **72 millió Ft**.

A raktározott termények esetében 910 egységben megvizsgált betárolt szemes termény 1,5 millió tonnát tett ki.

A **hatósági monitoring rendszer** keretében a szűrőpróbaszerűen elvégzett **ellenőrzések száma: 4 100 db** volt.

A növény-egészségügyi éves felderítés keretében több, hazánkban nem honos károsító előfordulását mutatta ki a hatóság (paradicsommoly, a fenyő mikoszferellás betegsége, szelídgesztenye gubacsdarázs). A zárlati károsítók hazai előfordulásának felmérésekor a következőknél észleltünk újabb fertőzéseket: keleti cseresznyelég, csonthéjasok monilíniás betegségét okozó gomba, a kajszai levélsodródás fitoplazma, valamint burgonya barna rothadását kiváltó baktérium. Ez utóbbi előfordult a burgonyán kívül az öntözésre használt felszíni vizekben és a hozzá kötődő gyom gazdanövényeken is. E két fertőzési forrásban a 2004-ben kezdtük el a kórokozó felderítését, először 2008-ban észleltük jelenlétét.

A fertőzés kiterjedésének 2010-es felméréséhez 467 vízmintát vett a hatóság 14 megyéből, 88 mintázó helyről, 2010. májustól októberig. A fertőzött minták száma 7 volt.

Minden esetben megtettük a szükséges hatósági intézkedéseket

A **növény-egészségügyi** szakterületen 2010-ben **260 ezer Ft** növény védelmi bírság került kiszabásra.

A 2010-es évben is kiemelt feladatként végezték a Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságok (MgSzH NTI) a **parlagfű-mentesítést**, melynek eredményeképpen a földhivatal részéről átadott jegyzőkönyvekre a megyei Igazgatóságok külterületen **5 272 esetben** (összesen 5 482 hektárra) **rendeltek el közérdekű védekezést**, azonban az esetek több mint 90%-ában az ügyfelek maguk elvégezték a parlagfű-mentesítést, miután értesültek az eljárás megindulásáról. A védekezési kötelezettség betartásának ellenőrzése érdekében a felügyelők **7 085 esetben végeztek helyszíni szemlélet**. A parlagfű fertőzés miatt **külterületen**, 2011. március 9-ei adatok alapján összesen **4 122 alkalommal** szabtak ki **növényvédelmi bírságot** a felügyelők (7 018 hektárra), amely **206,45 millió forintot** tett ki. **Belterületen** összesen **241 alkalommal** került sor növényvédelmi bírság kiszabására, amely **31,8 millió forintot** jelent.

Egyéb károsítók elleni védekezési kötelezettség betartásának ellenőrzésére **2 031 esetben** került sor, intézkedésképpen pedig 6 db növényvédelmi bírsághatározatban összesen **1,45 millió forint** bírságot szabtak ki.

A Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságok más növényvédelmi hatósági tevékenysége körében ellenőrizte növényvédő szer kiszerelőket, a növényvédő szer kis- és nagykereskedelmi egységeket és a növényvédő szer felhasználást is. 2010-ben a megyei felügyelők összesen **1 720 kis- és nagykereskedelmi egységnél** tartottak ellenőrzéseket engedélyköteles termék forgalmazásának ellenőrzése céljából és **5 919 jegyzőkönyv** került **kiállításra** a növényvédő szerek, termésnövelő anyagok, forgalmazás, raktározás, szállítás, minőség-ellenőrzés, illetve szakhatósági állásfoglalás kiadásának céljából. Ezen ellenőrzések során **1 778 esetben találtak valamilyen szabálytalanságot** a kereskedők által forgalmazott termékekkel kapcsolatban (mint pl.: a nem megfelelő címke vagy csomagolás, lejárt szavatossági idő, nem megfelelően vezetett nyilvántartás stb.). A felmerült szabálytalanságok folytán összesen **31,2 millió forint növényvédelmi bírság** került kiszabására, míg helyszíni és eljárási bírság kiszabására csak kevés esetben került sor, összesen 550 ezer forint értékben.

A növényvédelmi felügyelők a termelői raktárakat és az engedélyköteles termékek **felhasználását** a termelőhelyen illetve telephelyen – az AKG ellenőrzések nélkül – összesen **5 394 esetben** az alább felsoroltak szerint **ellenőrizték**:

- engedélyköteles termékek felhasználásnak ellenőrzése **termőhelyi technológiai** ellenőrzés keretében **1 678** esetben történt,
- **telephelyi technológiai** ellenőrzés **1 409 db** volt,
- **termelői raktárak** ellenőrzésére **824** esetben került sor,
- **eseti engedéllyel** rendelkező gazdálkodóknál **195** esetben ellenőrizték a **termék felhasználást**,
- **növényvédő szer göngyöleg** (hulladék) kezelésének ellenőrzése céljából **termelőnél 1120, begyűjtőnél 62** ellenőrzést végeztek,
- **egyéb** hatósági tevékenység a felhasználás során **106** alkalommal folyt le.

Növényvédelmi gépek ellenőrzése **1 329** esetben történt. A felügyelők **142** esetben folytattak helyszíni vizsgálatot **panasz/kár bejelentése** alapján.

A hivatalból és bejelentés alapján végzett ellenőrzések során összesen **95 esetben** találtak az engedélyköteles termékek felhasználásával kapcsolatos **szabálytalanságot** (mint például növényvédelmi szakirányító nem volt a helyszínen, felhasznált készítmények ellenőrzése, orvosi vény ellenőrzése, engedélyokiratnak nem megfelelő növényvédő szer felhasználás, nem megfelelő technológia alkalmazása miatti elsodródás, méhpusztulás stb.) A szabálytalanságokért összesen **7,5 millió forint növényvédelmi bírságot** szabtak ki a megyei Igazgatóságok.

2010-ben a 6 Regionális Növényvédőszermaradék-analitikai Laboratórium látta el az ország növénytermelésével összefüggő **növényvédőszer-maradék** vizsgálati feladatokat, melyek kiterjednek a hatósági: friss zöldség-, gyümölcs esetében az export, import, termőhelyi és piaci, a növényi alapú feldolgozott élelmiszerek, a bébi étel – ital, valamint a környezetvédelmi felszíni víz vizsgálatokra.

Az **élelmiszer-biztonság megteremtéséhez**, a káros anyag expozíció figyelemmel kíséréséhez úgy szükséges kialakítani a növényvédőszer-maradék vizsgálatok számát, hogy az adott ország termelési struktúráját és fogyasztási szokását, a lehető legjobb mértékben lefedje. 2010-ben **3 424 db hatósági** - növényi termék-, illetve növényi alapú élelmiszer - minta analízisét végezte el a

hálózat a mintavételi program keretében. A vizsgálatok száma, az elmúlt évek növekvő tendenciájának megfelelően, meghaladta a **600 000-t**.

A vizsgálat típusa szerinti megoszlásban a **1 673 db hazai** és **1 466 db nem hazai** eredetű friss zöldség-, gyümölcs minta, 129 db növényi alapú feldolgozott élelmiszer, 93 db bébiétel-, ital, illetve 63 db környezeti minta vizsgálata történt meg.

Az összesen vizsgált hatósági minták 46 %-a nem tartalmazott szermaradékot kimutatható mennyiségben. Határérték feletti mennyiségben mért szermaradék tartalom miatt **a minták 1,0 %-a minősült kifogásoltnak** - 29 db (5 db hazai eredetű, elsősorban fejes saláta, uborka, és 24 db nem hazai eredetű kultúra, csemegegyök, paprika, uborka, bébiétel).

Fontos feladatot jelentett 2010.-ben is az Oroszországi Föderációba exportált növényi termékek növényvédőszer-maradék vizsgálata. A szállítást elősegítő 2-3 napos határidővel mintegy 189 minta vizsgálatát végezték el laboratóriumaink.

A laboratóriumhálózat, mintegy 237 minta vizsgálatával aktívan részt vett az agrár-környezetgazdálkodási kötelezettségvállalások teljesítésének, valamint az iskolagyümölcs program keretében végzett termék ellenőrzésében. Hatóanyag lebomlás és szermaradék-eloszlás vizsgálatok – ún. szerkísérletek – végeznek a növényvédő szer készítmények engedélyezését megelőzően, melyek elősegítik a hazai engedélyezési folyamatot, illetve több milliós bevételt jelentenek a hatóságnak.

A növényvédőszer-maradék határérték előírásoknak nem megfelelő élelmiszer forgalomba hozatala miatt 2010-ben **12,6 millió Ft növényvédelmi- és 101,1 millió Ft élelmiszer-ellenőrzési bírság** került kiszabásra.

Magyarországon a termőföldek minőségi védelmét, azaz a termőföldek termékenységének és minőségének megóvását, javítását, fizikai, kémiai és biológiai romlásának megelőzését az állam a talajvédelmi hatóság útján látja el.

2010-ben a talajvédelmi hatósági ügyek száma jóval meghaladta a tízezret. E nagymennyiségű feladatot 2010-ben mindössze 67 talajvédelmi felügyelő látta el. Ezen időszakban az elsőfokú talajvédelmi hatóság által kiadott engedélyek száma 529 db volt, ami elsősorban hítrágya termőföldön történő hasznosítási és homoktalajok javítási engedélyeiből tevődött össze.

A szakhatósági állásfoglalások száma 12676 db, amelyből jelentős rész a termőföld más célú hasznosítási illetve környezetvédelemmel kapcsolatos eljárásokhoz kapcsolódott. Országosan 888 darab szakhatósági véleményt adott ki a talajvédelmi hatóság elsősorban településrendezési terv és helyi építési szabályzat készítéséhez.

A kiadott bizonyítványok száma 44 db volt, döntően az öntözési és meliorációs mezőgazdasági üzemi, közösségi létesítmények támogatásához.

2010-ben 2267 alkalommal tartottak a talajvédelmi felügyelők hatósági ellenőrzést, mely elsődlegesen a talajvédelmi jogszabályok, illetve a nitrát rendelet betartásának ellenőrzésére terjedt ki. Emellett folyamatos a talajvédelmi hatóság közreműködése az agrár-környezetgazdálkodási intézkedések (AKG) ellenőrzésében, továbbá a Helyes Mezőgazdasági és Környezetvédelmi Állapot és a helyes mezőgazdasági gyakorlat szabályainak betartásának ellenőrzése kapcsán jelentkező feladatok ellátásában.

2009-hez hasonlóan 2010-ben is kiemelt feladatként jelentkezett a kölcsönös megfeleltetési szabályok betartását ellenőrző szervekről szóló 322/2007. (XII. 5.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint a kölcsönös megfeleltetés teljesülésének ellenőrzése. A talajvédelmi hatóság részt vett az egyes jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (JFGK 2-JFGK 4) ellenőrzésekben.

2010-ben a talajvédelmi hatóság 241 bírságoló határozatot adott ki, mely 30,945 millió forintnyi bírságnak felel meg (ebből a kiszabott talajvédelmi bírság 27 millió forint volt). 107 alkalommal történt talajvédelmi járulék megállapítása, amely összesen 63,477 millió Ft bevételt jelentett az MgSzH számára.

A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű eljárásokban az MgSzH Központ talajvédelmi hatóságának elsőfokú talajvédelmi hatóságként történő közreműködése is jelentősen növekedett az elmúlt évekhez képest (főleg autópálya építési és vízügyi beruházások engedélyezési eljárásaiban).

A talajvédelmi hatóság részt vett a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól, a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal kapcsolatos jogszabályok, a szervezetrendszer átalakításával és az ügyintézési határidő módosításokkal kapcsolatos jogszabályok módosításában, illetve elkészítésében.

2010-ben az Agrár-környezetvédelmi Információs Rendszer (AIR) fejlesztési munkái során a talajvédelmi hatósági modul megújult. Az MgSzH Központ által létrehozott talajvédelmi jogszabály adatbázist folyamatosan karbantartjuk, minden talajvédelmi felügyelő számára elérhetővé tettük. A talajvédelmi és eljárásjogi jogszabályok alapján a mintadokumentumokat elkészítettük, módosítottuk, ahol szükséges volt.

Az új talajvédelmi szakértői nyilvántartási szabályok szerint a MgSzH Központ átvette a VM talajvédelmi szakértői nyilvántartását, az MgSzH hivatalos honlapján az aktuális lista elérhető (http://www.mgszh.gov.hu/szakteruletek/szakteruletek/noveny_talajvedelmi_ig/szakteruletek/talaj/talajv_szakerto).

Talajvédelmi Információs és Monitoring Rendszerben (TIM) a 2009 évben felszedett minták vizsgálata év végére befejeződött. Kiadásra került a TIM kiadvány, mely részletesen bemutatja az 1992 óta folyó monitoring vizsgálatok eredményeit.

A regionális illetékességű talajvédelmi laboratóriumok vizsgálati mintaszámaik 2010-ben az alábbiak szerint alakultak:

- Vizsgált talajminták száma: 56968 db
- Vizsgált terménynövelő anyagok száma: 1762 db

Az országos illetékességű Pécsi Talajbiológiai Laboratórium hatósági intézkedést megalapozó kísérletek és vizsgálatok az alábbiak szerint alakultak:

- A terménynövelő anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 36/2006. (V. 18.) FVM rendelettel kapcsolatosan 2010-ben
 - 9 db készítmény, 22 db üvegházi kísérlet (5930 db vizsgálat),
 - 22 db készítmény laboratóriumi vizsgálata (2457 db vizsgálat) történt meg.
- A szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. (IV. 3.) Kormányrendelettel kapcsolatosan talajtoxicitás vizsgálata (Azotobacter agilis teszt) 770 db minta (2310 db vizsgálat).

- A hatósági intézkedéseket megalapozó feladatok mellett a talajbiológiai laboratórium szolgáltatási tevékenységet is végez, mely keretében 2010-ben 474 db mintán összesen 1581 db vizsgálatot végeztek el.

A növényvédő szerek **engedélyezése** az EU tagállamok hatóságaival és a Bizottsággal együttműködésben két lépcsős rendszerben történik. A növényvédő szer hatóanyagok engedélyezése közösségi szintű, a készítmények engedélyezése pedig jelenleg nemzeti hatáskörbe tartozik. A termésmnövelő anyagok engedélyezése – az EK műtrágyák kivételével – nemzeti szinten végezzük.

A növényvédő szerek és termésmnövelő anyagok engedélyezésével és értékelésével **20 fő** foglalkozott (a külső szakhatósági értékeléseket nem számítva, ami további 4 ember munkáját igényelte más intézményeknél).

2010-ben összesen 1250 kimenő és 2254 bejövő ügyiratot kezeltünk. **Növényvédő szerek** és annak nem minősülő termékek **80 új engedélyt és 176 engedélymódosítást** kaptak. A kísérleti, eseti, 120 napos, párhuzamos import stb. engedélyekkel együtt összesen **564 készítmény és 120 hatóanyag határozatot adtunk ki**, 40%-kal többet, mint 2009-ben. 120 napos engedélyt 9 készítményre adtunk ki. Készítmény visszavonásról 35 db, eseti engedélyezésről 69 határozat született.

Termésmnövelő anyagok területén 46 új engedély és 47 módosítás született (ez 55%-kal több, mint 2009-ben), valamint 271 db EK műtrágya nyilvántartásba vétel.

A szakterület bevétele 243.000.000 Ft volt, kb. 18 Mft-tal több, mint előző évben.

A 2011. júniustól életbe lépő új európai szabályozás már nem teszi lehetővé az általunk alkalmazott gyors értékeléseket, valamennyi növényvédő szeres eljárás esetén a tagállamokkal együttműködésben kell elvégezni a részletes értékelést angol nyelven. Ugyanakkor ebben az évben megszűnik a szakhatóságok közreműködése is a folyamatban, tehát az általuk eddig ellátott feladatok is teljes egészében ránk hárulnak.

2010-ben növényvédő szerrel vizsgálatokat végző 15 vizsgáló hely kérelme alapján **14 vizsgálóhely helyszíni ellenőrzéssel járó GEP minősítését végezte el**. Egy vizsgáló hely eljárását a kérelmező kérelmére felfüggesztette az igazgatóság.

Növényvédelmi előrejelzési és növényvédelmi aktuális teendők témakörökben az igazgatóság **munkatársai 27 cikket írtak és jelentettek meg** heti lapokban és más havonta megjelenő szaklapokban.

Az MgSzH **honlapján** 7 időszzerű növényvédelmi témákat tartalmazó anyagot helyeztek el. Fontos tevékenységként részt vettünk **a minisztérium jogalkotási feladataiban**. Így többek között véleményeztük több FVM rendelet tervezetét, módosítását, valamint számos Európai Unió és EPPO jogszabály illetve szakmai anyag tervezetét.

A növényvédő szerek engedélyezéséhez **256 szakvéleményt** készített az osztály.

A **zöldségek és gyümölcsök forgalmazási minőségének ellenőrzése** során 2010-ben összesen **39.935 tételt vizsgáltunk**. Ebből **export 2.918 és import 26.921 tétel**. A **belföldi regisztrált forgalmazók ellenőrzése** során **10.096 tételt** vizsgálatára került sor. Az ellenőrzés bevétele vizsgálati díjakból **175.438.678 Ft** volt és **45,8 millió Ft** élelmiszer-ellenőrzési **bírságot** szabtuk ki nem megfelelő minőségű áru forgalmazása miatt.

Az **iskolagyümölcs-program** keretében összesen 45 beszállítónál történt ellenőrzés, amely során két szállítónál találtak az ellenőrök a megszabott követelményének nem megfelelő gyümölcsöt. Mindkét esetben élelmiszer ellenőrzési bírság kiszabására került sor. Továbbá nyolc beszállítónál a jelölés (címkézés) hiánya miatt figyelmeztették az ellenőrzötteket. A növényvédőszer-szermaradék vizsgálatok során kifogás nem volt, a megengedettnél magasabb szermaradék hatóanyag nem volt a vizsgált gyümölcsökben.

A nem állati eredetű élelmiszerek fokozott import ellenőrzéséhez kapcsolódó élelmiszer-biztonsági ellenőrzések és mintavételek keretében 2010-ben összesen **416 tétel** (143 tétel fűszerpaprika, 104 tétel földimogyoró, 58 tétel paradicsom, 47 tétel paprika, 24 tétel cukkini, 19 tétel mogyoró és 22 tétel egyéb – mandula, füge, mogyoró, kurkuma, pálmaolaj) vizsgálatára került sor. Az egyes termékekben a vonatkozó rendeleteknek megfelelően aflatoxin, peszticid-maradvány, szudáni-színezék és egyéb élelmiszerbiztonsági szempontból veszélyt jelentő anyag ellenőrzésére került sor.

Az Európai Unió zöldség-gyümölcs reformja felértékelte az ENSZ/EGB szabványok és az OECD szabványértelmező kiadványok jelentőségét, ami a honi alkalmazásban is jelentős többletfeladatot eredményezett, ezért a 2010-es prioritások között a szabványok közvetlen alkalmazhatóságának biztosítása és az integrált ellenőrzés erősítése, illetve nemzetközi elfogadtatása szerepelt. A nemzetközi szint végzett szakmai munkánk elismeréseként 2011. március 7-10. között Magyarország az EU elnökség kapcsán rendezte meg az OECD-vel közösen a zöldség-gyümölcs ellenőrzés vezető szakembereinek találkozóját.

2010 évben az MVH által lefolytatott, az **agrár-környezetgazdálkodási programok előírásainak betartására vonatkozó ellenőrzéseken** a megyei növény- és talajvédelmi igazgatóságok (NTI) felügyelői **761 db ellenőrzésen** vettek részt. Ebből **98 gazdálkodónál 233 mintát vettek** a programokba bevitt területeken nem alkalmazható szerek ellenőrzése céljából, melyet az NTI növényvédőszer-maradék analitikai laboratóriumok vizsgáltak.

Az **ÚMVP** keretében meghirdetett agrár-környezetgazdálkodási programok esetében a programban részt vevő gazdálkodóknak a gazdálkodási napló bizonyos adatait elektronikusan kellett benyújtaniuk az MgSzH felé. Az adatszolgáltatást igazgatóságunk fogadta. A jogszabályban szereplő határidőn belül **13168 db gazdálkodási naplót** nyújtottak be.

2010-ben ellenőrzésre kerültek az **AKG Minimumkövetelmények betartása**, melynek keretében **150 ellenőrzést** hajtottunk végre, melyek közül 5 esetben került meg nem felelés megállapításra, amiből egy esetben történt fellebbezés, melyet a másodfokú hatóság elutasított.

Az Agrárkörnyezet-gazdálkodási Információs Rendszer (AIR) fejlesztésének keretei között kialakította az elektronikus ügyfélkaput, melyen keresztül 2010-től az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet szerinti un. **Nitrát adatszolgáltatást** elektronikusan is teljesíthették a gazdálkodók. Az elektronikus adatszolgáltatás lehetőségével az adatszolgáltatási időszakban **6731 gazdálkodó** élt. Országosan eddig elektronikusan és papír alapon **15005 darab** nitrát adatlapot küldtek be a gazdálkodók.

A **Gödöllői Vízélettani Laboratórium** országos hatáskörrel vizsgálja a **halpusztulásokat**, az 1997. évi XLI., a halászatról és a horgászatról szóló törvényhez, ill. a végrehajtásáról szóló 78/1997. (XI. 4.) FM rendelethez kapcsolódóan. Ennek keretében különösen fontos a növényvédő szer szerepének a tisztázása. Halpusztulással kapcsolatosan 12 minta vizsgálata történt meg, melyek közül a júniusban a Bács-Kiskun megyei csatornáknál, ill. a Hortobágy-Berettyó és a Hármas-Körösben észlelt halpusztulás volt a legjelentősebb. Mindkét esetben

kizárható volt a növényvédő szer hatása, az ok a jelentős esőzések miatt bemosódó nagy mennyiségű szerves anyag következtében kialakult oxigénhiány volt. Erre az évre is áthúzódott az előző év végén a szigetszentmiklósi kavicsbánya tóban történt rendkívüli méretű halelhullás, melyet sokan karbofurán mérgezésnek tulajdonítottak. Ezt azonban a fejér megyei szermaradék analitikai vizsgálatok sem tudták megerősíteni. Feltehetően iparban használatos anyag okozta a mérgezést.

A halpusztulások megelőzéseként külső megrendelőktől mintegy 96, környezeti monitoring jelleggel 88 vízminta kémiai- és biológiai vizsgálatát végeztük el.

A növényvédő szer engedélyezési vizsgálatok során 10 **ökotoxikológiai vizsgálatot** végeztünk **vízi szervezeteken** (alga, kismacskák, hal) **GLP** ill. GLP-szerű minőségbiztosítással.

A növényvédő szer hatóanyagok és készítmények engedélyezéséhez kapcsolódóan ökotoxikológiai értékeléseket, szakvéleményeket készítettünk (metiram és glufozinát Zonális Registration Report; 17 glifozát tartalmú készítmény Post Annex I ökotox fejezete; propizoklór monográfia képviselője; 30 új készítmény engedély okiratának kiadásához komplett ökotox értékelés; 35 régi okirat ökotox fejezetének áttekintése, aktualizálása).

A **Pécsi Bakteriológiai Laboratórium** 2010-ben 1672 db növényi minta bakteriológiai vizsgálatát végezte el.

A megvizsgált minták döntő hányadát a burgonyagumó és öntözővíz tetti ki, a többi minta túlnyomó részét keserű csucor, kukorica, almatermésű kultúrák, borsó és paprika adta.

2010-ben tovább folyt a *Ralstonia solanacearum* baktérium károsító felderítése burgonyában, egyéb gazdanövényben és öntözővízben. Az országosan megvizsgált 411 burgonya növény minta közül 1 db vető és 5 db áruburgonya mintában (tételben) állapítottak meg *Ralstonia solanacearum* fertőzöttséget.

A baktérium veszélyes gyom gazdanövényének számító, a kórokozó áttelelését biztosító keserű csucor 174 db megvizsgált mintája közül 22-ből a kórokozót izolálni lehetett. Az öntözésre használt felszíni vizekből az ország 88 pontján a vegetációs időszak során vett 467 minta közül 7-ben a kórokozót azonosították.

A keserű csucor és a vízminták vizsgálata alapján a Nagykunsági főcsatorna, a Nógrád megyei Lókos és Feketevíz patak, a Zala folyó és a Zala megyei Alsópáhoki övcsatorna *Ralstonia solanacearum*mal fertőzöttek (szennyezettek) minősíthető.

Új, Magyarországon eddig nem honos zárlati, vagy egyéb veszélyes baktérium károsítót a felderítési program keretében és azon túl sem azonosítottak.

Módszerfejlesztés keretén belül a kukorica *Pantoea stewartii* kórokozójának valós idejű PCR-rel történő azonosítási módszerét adaptálták.

A laboratórium 17 db baktérium felderítési és növény-egészségügyi országos kiterjedésű ellenőrző vizsgálat koordinálását és adatgyűjtését végezte, amelyekből éves összefoglaló jelentések készültek. Részben ezek az anyagok képezik az Európai Közösség részére megküldendő éves jelentések alapját.

A két alkalommal elvégzett összesen 4 nemzetközi jártassági tesztet (PhytoPas) a laboratórium 100 %-osan teljesítette.

A 2007. évben megszerzett ISO 17025:2005 szabvány szerinti akkreditált státusz fenntartása a NAT által 2010. október 19-én a helyszínen folytatott felügyeleti vizsgálatokkal sikeresen megtörtént.

A 2009-ben megszerzett GEP minősítést a laboratórium 2010-ben is fenntartotta. A laboratórium hazai és nemzetközi forrásokból származó identikus baktériumtörzs gyűjteményét nemzetközi csere és hazai gyűjtés útján tovább bővítette, a liofilizált állapotban fenntartott törzsek száma jelenleg 1340 db.

A laboratórium képviselője részt vett az EPPO Baktériumos Betegségek Munkacsoportja munkájában (munkacsoportülés 2010. március Ljubljana).

A laboratórium diagnosztikai vizsgálatainak teljesítményigazolás szerinti értéke 16 739 700 Ft, közvetlenül a megrendelőnek kiszámlázott összeg 1 930 200 Ft volt.

A 2010-ben több hazai és horvát intézmény által kezdeményezett, a bakteriológiai laboratórium részvételével tervezett Hungary-Croatia IPA Cross-border Co-operation Programme 2007-2013 pályázati kezdeményezés sajnos nem volt sikeres.

A **Velencei Virologiai Laboratórium** a gyümölcsfák és a bogyósok szaporítóanyag termelésének ellenőrzésében egyedüli feladatokat lát el országos szinten, nevezetesen: a kiindulási anyagok biológiai tesztelésének feladatát, valamint a szántóföldi kultúráknál a maggal terjedő vírusok vizsgálata is itt történik. Más laboratóriumokkal együtt végzi a továbbszaporításban résztvevő törzsültetvények utóellenőrzésének feladatát szerológiai (ELISA) módszert alkalmazva.

ORSZÁGOS ADATOK

Előzőleg beállított, 2010-ben értékelt vizsgálatok:

1 minta körte főteszt (vizsgálati szám: 60)	- mentes,
166 minta csonthéjas gyorsteszt (vizsgálati szám: 1.328)	- 28 fertőzött (PPV)
58 minta <i>Rubus</i> főteszt (vizsgálati szám: 650)	- mentes,
<i>Összesen:</i> 225 minta (vizsgálati szám: 2.038)	

2010-ben beállított vizsgálatok:

9 minta főteszt (vizsgálati szám: 245)	-
233 minta csonthéjas gyorsteszt (vizsgálati szám: 1.864)	-
162 minta Shirofugen teszt (vizsgálati szám: 810)	- mentes,
386 minta bogyós tesztelés (vizsgálati szám: 1.203)	- idei kiértékelés alapján fertőzött 6 minta (SMoV)
54 tétel export segítő magvizsgálat (vizsgálati szám: 16.530)	- 25 tételben PEMV
<i>Összesen:</i> 844 minta ill. tétel (vizsgálati szám: 22.690)	

LABORATÓRIUMI ADATOK

ELISA vizsgálatok

1331 minta csonthéjas hatósági (vizsgálati szám: 3558)	- fertőzött 32 minta (PPV ill. PDV)
74 minta termelői felkérésre (vizsgálati szám: 430)	- fertőzött 42 minta (PVY, PVM, PVS, PSbMV, BYMV, BCMV)
637 minta egyéb célból (pályázat, körmérés, stb.) (vizsgálati szám: 3274)	- fertőzött: 114 (PPV, PNRSV, PDV, PEMV, AMV, BLRV, CMV, WDV, BYDV-MAV, BYDV-PAV, CLRV és

egy Magyarországon először azonosítottuk a borsó nekrotikus sárga törpeség vírusát (*Pea necrotic yellow dwarf virus* PNYDV)

Összesen: 2.042 minta (vizsgálati szám: 9.300)

LABORATÓRIUMI bevételek (Ft):

magvizsgálat	4 166 660
termelői felkérésre	226 260
egyéb	762 500
	5 155 420

Nem realizált (államilag támogatott vizsgálat) laboratóriumi bevétel (Ft):

hatósági	
faiskola	5 318 430
bogyós	10 178 150
szerológia	3 595 420
	19 092 000

2.) Földművelésügyi Igazgatóság

Földművelésügyi és vízgazdálkodási szakterület

A tavalyi évben 6.317 hektár termőföld, ebből 1.594 hektár kivett terület, összesen 82.838 aranykorona értékű részarány földkiadására került sor.

A földkiadás lezáró folyamatainak gyorsítása érdekében kezdeményeztük az AK hiányos szövetkezetek esetében a 4000 Ft/AK kártalanítás kifizetésének biztosítását a sorsolások utáni kötelező határozathozatal fedezetének megteremtése céljából. A Minisztériumi egyeztetések alapján az ehhez szükséges összeget 15 millió Ft-ot a VM biztosította. A kifizetések 2011. januárban kezdődtek meg.

Elláttuk az FVM (VM) által átadott 2006. év előtti birtok-összevonási célú földvásárlási támogatásokkal kapcsolatos ügyeket. Ennek keretében 15 db kisajátítási eljárással összefüggő ügyet intéztünk el. Elidegenítési és terhelési tilalom törléséhez 30 esetben adtunk ki hozzájáruló nyilatkozatot. Birtok-összevonási célú földcsere szerződés felülvizsgálata és engedélyezése 10 esetben valósult meg, valamint 2 db elutasító határozatot adtunk ki, tekintettel arra, hogy az ügyfelek kérése nem szolgálta a birtok-összevonás megvalósításának célját.

Hozzájáruló nyilatkozatokat adtunk minisztériumi ranghelyet követő jelzáloghitelek bejegyeztetéséhez (10 db). Engedélyt adtunk két esetben önrevízióra, ügyfelek kérésére a VM részére történő támogatási összeg visszafizetésére. Figyelemmel kísértük a birtok-összevonási támogatásokkal kapcsolatos végrehajtási ügyeket, TAKARNETEN folyamatosan követtük a minisztérium javára bejegyzett jelzálog-jogok meglétének fennállását. Az FVM javára bejegyzett terhelési tilalommal terhelt földterületekre 4 alkalommal adtunk ki bányászorgalmi jog, 5 alkalommal vezetékjog bejegyzésére engedélyt, valamint 5 földterület megosztási kérelemre adtunk ki hozzájáruló nyilatkozatot.

Az FVM (VM) által küldött 50 miniszteri rendelet-tervezetet véleményeztünk, figyelembe véve a megyei FM Igazgatóságok és az érintett Igazgatóságok véleményét.

A Rendezett piaci kapcsolatok kialakítása érdekében nyújtott csekély összegű (de minimis) támogatással kapcsolatosan a megye földművelésügyi igazgatóságok negyedéves jelentései alapján összefoglaló anyagot készítettünk. Összesen 14 cég nyújtott be 383 millió forint értékben támogatási kérelmet.

Elláttuk a korábbi években (1993-2004) meghirdetett nemzeti forrásból finanszírozott támogatások (15 ezer darab élő szerződés) kezeléséből adódó másodfokú feladatokat. Az ehhez kapcsolódó elintézett ügyiratok száma 128 db, ebből felügyeleti intézkedés 41 db volt. Az előírt és végrehajtott ellenőrzések száma 348 db, ebből soron kívüli 13 db. Támogatás visszavonására öt alkalommal volt szükség.

A nemzeti agrárkár-enyhítési rendszer kapcsán eljárásrendek, útmutatók készítését és jogszabályok felülvizsgálatát végeztük. A beérkezett kárbejelentésekre kiadott záradékok száma 5.997 db volt.

Az időszakonként adódó rendkívüli időjárás (nagy mennyiségű csapadék, vihar, jégeső, fagy, belvíz) következtében folyamatosan kezeltük a vis maior kárbejelentéseket, illetőleg irányítottuk az azokkal kapcsolatos teendőket. A benyújtott kérelmek száma 15.269 db volt.

Az elektronikus ügyfélszolgálati kérdések megválaszolása, illetékes szervekhez való továbbítása egész évben folyamatos, az így kiadott szakmai vélemények száma meghaladta a százat.

A megyei hivatalok vízügyi referensei elvégezték a mintegy 84 vízgazdálkodási társulat vízilétesítményeken végzett védekezési és fenntartási munkáinak szakmai koordinálását, az elvégzett munkák ellenőrzését. A megyéktől kapott adatok alapján folyamatosan tájékoztattuk az MgSzH és VM vezetését, a mezőgazdasági területeket, állatállományt ért károkról, továbbá elkészítettük az ezzel kapcsolatos EUSZA jelentést. Árvíz és belvíz helyzetről a megyei Hivatalok anyagai alapján heti és havi jelentéseket készítettünk a VM részére.

Folyamatosan nyújtottunk információt, és statisztikai jelentéseket készítettünk a minisztérium részére a legfontosabb növénykultúrák termelési adatairól, különös tekintettel a vetési munkákra, termésbecslésre, állapotminősítésre és az aratásra. A tavaszi munkák állásáról márciustól májusig, az aratás állásáról júniustól augusztusig heti, néhány alkalommal rendkívüli jelentést adtunk (38 db) valamint aratási ügyeletet láttunk el. A Megyei Aratási Bizottság 2 hetente összehívásra kerülő üléseiről a tájékoztatókat megküldtük a Minisztérium felé. Szeptembertől decemberig az őszi munkák nyomon követése volt a feladatunk, melyről állásának nyomon követése, heti egy alkalommal jelentés küldtünk a Minisztérium felé (16 db).

Továbbá havonta információs jelentést készítettünk a megyei területi tapasztalatokról (12 db), amelyet az MgSzH honlapján megjelentettünk.

A vörös iszap katasztrófával kapcsolatban november 4-től december végéig folyamatosan napi jelentést készítettünk.

Elvégeztük a tagállami állampolgárok termőföld tulajdon szerzésével kapcsolatos feladatok szakmai koordinációját, illetve a szükséges igazolás kiadásának másodfokú elbírálását.

Gondoskodtunk az őstermelői nyomtatványok beszerzéséről (20 ezer db őstermelői igazolvány, 250 ezer db értékesítési betétlap, 19 ezer db műanyag tasak, 10 ezer db hologramos matrica) és megyékhez történő eljuttatásáról.

Év végéig közel 35 ezer új őstermelői igazolványt adtunk ki és 370 ezer került megújításra. A bevont igazolványok száma meghaladta a 35 ezer db-ot.

Megkezdtek az APEH Központ Adóügyi Főosztályával az APEH-MgSzH Együttműködési megállapodás felülvizsgálatát, valamint az előkészületeket az egyszeri őstermelői adatbázis átadására (többszöri adatcsere az APEH és az MgSzH között).

Eleget tettünk jogszabályi kötelezettségből adódó elektronikus nyomtatvány közzétételi kötelezettségeinknek. Az MgSzH honlapján megjelentettük az agrárkár-enyhítési eljárásokról, elháríthatatlan külső ok vis maior kérelmekről, jégeső-elhárító szervezeteknek fizetett szolgáltatási díj támogatási kérelemről, gázolaj utáni jövedéki adó visszatérítésről, szőlő és gyümölcsültetvényekben felhasznált gázolaj felhasználáshoz nyújtott de minimis támogatásról, mezőgazdasági őstermelői igazolványokról, rendezett piaci kapcsolatok támogatásához szükséges nyomtatványokat.

Vadászati és halászati szakterület

A szakterületen 1953 ügyiratot adtunk ki, melyből 1.030 közigazgatási döntés volt.

Az elsőfokú halászati hatóságok összesen 4.760 esetben szabtak ki halvédelmi bírságot, a másodfokú halászati hatósági ügyek száma 663 volt.

A kiszabott halvédelmi bírság összege 2010-ben országosan 147.683.000 Ft-ot tett ki. Országosan 831 halászati vízterületet, 2.623 halászati őrt tartunk nyilván.

A tavalyi évben 188.350 db állami horgászjegyet adtunk ki és további 322.600 db-ot érvényesítettünk. Gondoskodtunk a horgászvizsgáztatás megszervezéséről és az ehhez szüksége 23.500 db vizsgabizonyítvány kiadásáról.

A jogellenes nem bejelentett és szabályozatlan halászat (IUU) megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló közösségi rendszer létrehozásáról, továbbá a szóló 1005/2008/EK rendelet alapján – tekintettel az előírt kettő és négy órás ügyintézési határidőre – kidolgoztuk a feladat ellátásához szükséges ügyeleti rendszert. Tájékoztatottuk az Unio végrehajtó hatóságát a tanúsítványok ellenőrzését végző személyéről és megküldtük az általuk használt bélyegző mintáját.

A megyei vadászati hatóságok 54.128 db trófeát (gím: 10.680, dám: 2.415, őz: 35.190, muflon: 929, vaddisznó: 4914). bíráltak le összesen.

Éves szinten 303.825 db szabadtéri vadkísérő jegyet, és 33.155 db zárttéri vadkísérő jegyet, 2130 db arany, 3940 db ezüst és 5580 db bronz trófeabírálati érmet adtunk ki.

A vadászterületek száma 1387, melynek 28 %-án a földtulajdonosok saját maguk vadásznak, míg a vadászterületek 72 %-án haszonbérbe adják vadászati jogukat. A vadászatra jogosultak 3123 hivatásos vadászt alkalmaznak.

A mezei őrszolgálat ellátásához biztosítottuk a mezei örök szükséges okmányait, illetőleg a megyei hivatalok gondoskodtak a negyedévenkénti állami hozzájárulás kifizetésének zökkenőmentes lebonyolításáról. Az állami hozzájárulás késedelmes igénylése miatt igazgatóságunk másodfokon 6 fellebbezést bírált el.

A felsoroltakon túl, részt vettünk a vadászattal - halászzal összefüggő szakmai anyagok készítésében jogszabály tervezetek véleményezésében. Hatósági feladatunk tanú és ügyfél meghallgatásokat fogantatosítottuk, szakmai értekezleteket tartottunk a megyei vadászati és

halászati feladatokat ellátó munkatársak részére. Részt vettünk a sertéspestis szakértői csoport ülésein, valamint az IUU-val kapcsolatos Unios értekezleteken.

A feladatvégzésben bekövetkezett változások

A 2006. év előtti a birtok-összevonási célú termőföld-vásárlási támogatással kapcsolatos ügyeket (kisajátítás, elidegenítési és terhelési tilalom törlés, földcsere, önrevízió, stb.) 2008-tól 2010 végéig Igazgatóságunk végezte. A kormányhivatalok megalakulásával ez a feladat átkerült a megyei kormányhivatalok földművelésügyi igazgatóságaihoz. A másodfokon az MgSzH Földművelésügyi Igazgatósága jár el.

Az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény 2010. augusztus 1-i változása következtében megszűnt a falugazdászok azon feladata, amely szerint nyomtatványokat kell biztosítani a mezőgazdaságban foglalkoztatott alkalmi munkavállalók bejelentéséhez.

A gázolaj jövedéki adó visszaigénylésével és a szőlő- gyümölcsültetvényekben felhasznált gázolaj csekély összegű (de minimis) támogatásával kapcsolatos igazolási eljárások ügyintézése a megyei kormányhivatalokban szétvált.

A tagállami állampolgárok termőföld tulajdon szerzéséhez szükséges igazolás kiadásának első fokon történő elbírálása Igazgatóságunkhoz került.

Az APEH (NAV) felé történő adatszolgáltatást a 2011. évtől az MgSzH végzi havonta a megyei kormányhivatalok Földművelésügyi Igazgatóságainak adatai alapján, mivel a jogszabályi módosítások már 2010 végétől életbe léptek. A korábbiakban a megyei MgSzH Földművelésügyi Igazgatóságai negyedévente közvetlenül küldték az APEH részére az adatokat.

A falugazdászok 2010 szeptemberében összes feladatukkal együtt átkerültek az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság Kerületi Hivatalaihoz.

Részt vettünk a fenntartható bioüzemanyag-termelés követelményeiről és igazolásáról szóló 343/2010. (XII. 28.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) előkészítésében. A Korm. rendelet 2011. január elsejével az MgSzH hatáskörébe helyezte a biomassza kereskedők, a biomassza feldolgozók és az üzemanyag forgalmazók valamint a fenntarthatósági igazolások nyilvántartását, a fenntarthatósági igazolások megfelelőségének ellenőrzését.

Mivel a rendelet megjelenése és hatálybalépése között csak három nap állt rendelkezésünkre a rendszer beindítására, telefonos ügyelettel, közlemények megjelentetésével, valamint a szükséges nyomtatványok azonnali előkészítésével biztosítottuk, hogy a piaci szereplők január 1-jén zökkenőmentesen folytathassák tevékenységüket.

Elkészítettük a bioüzemanyag-előállítás fenntartható minősítésének igazolásáért, nyilvántartásba vételért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról szóló 7/2011. (I. 28) VM rendelet előkészítéséhez szükséges számításokat, részt vettünk a rendelettel kapcsolatos tárcaegyeztetéseken.

DSZ feladatvégzés MVH részére

A falugazdász hálózatnak kiemelt feladata volt a DSZ/5-2010. megállapodás 5.1.2 pontban meghatározott „Tájékoztatási, tanácsadási és egyéb adategyeztetési feladatok”, valamint a DSZ/6-2010. szerződés 5.1.2.1. „Tájékoztatási és tanácsadási feladatok” ellátása.

A DSZ/5-2010. szerződés 5.1.1-5.1.3 pontjaiban meghatározott feladatokkal kapcsolatosan országos szinten – ügyfélszolgálati naplók összesítése alapján – összesen 607.448 db telefonos, illetőleg személyesen nyújtott tájékoztatási feladat került rögzítésre. A gabona intervenció rögzített ügyintézéseinek száma 51 db volt, a területalapú támogatás helyszíni ellenőrzéseire 9.458 esetben (blokk ellenőrzések) került sor. Anyatehén és hízottbika tartás támogatásával kapcsolatban 15 db ellenőrzést végeztek el a falugazdászok, EMVA, EMGA támogatások jogalapjának ellenőrzését 863 esetben bonyolították le.

Az egységes kérelem-benyújtási feladatvégzés országosan 767 e-ponton kezdődött. A feladatvégzés kezdetén 47 db laptop, 15 db monitor és 24 db asztali nyomtató került beszerzésre a megyei MgSzH Földművelésügyi Igazgatóságok részére, megnövelve a kialakítható e-pontok számát. Kiadásra került az egységes kérelemkitöltés KR dokumentumának kinyomtatásáról szóló eljárásrend is.

A falugazdászok március-április hónapok folyamán a 2010. évi egységes kérelem benyújtásával kapcsolatos „Tájékoztató csomagok” személyes átadásában működtek közre. A támogatási kérelmet beadott közel 183 ezer termelő közül ebben az évben több mint 115 ezer fő kért falugazdászai segítséget.

A területalapú támogatásokhoz kapcsolódó helyszíni ellenőrzési feladatok során a megyei Földművelésügyi Igazgatóságok falugazdászai segítséget (társellenőri) biztosítottak.

2010 második felében a kérelembenyújtáshoz kapcsolódó bankszámla adategyeztetések zajlottak a gazdálkodókkal, valamint a blokk túligénylések feloldásában való közreműködés.

A DSZ/6-2010. EMVA TS megállapodás 5.1.2.1. pontjában vállalt „Tájékoztatási és tanácsadási feladatok” ellátása során a falugazdászok folyamatosan látták el feladataikat, a tájékoztatásról ügyfélszolgálati naplót vezettek. Országos szinten összesen 248.304 db telefonos, illetőleg személyes tájékoztatási ügyintézés került rögzítésre a naplókban.

A falugazdászok az EMVA monitoring adatszolgáltatás keretében a közel 20 ezer meghatalmazást beadott termelő jelentős részének segítettek a kérelem-beadásban. További feladatot jelentett az AKG terület azonosítási kérelmek kitöltése (13.700 ügyfélkapun beadott kérelem), valamint a Gazdálkodási Naplók elektronikus benyújtásában való tájékoztatás és segítségnyújtás (20.294 db).

Az MgSzH Központ Földművelésügyi Igazgatósága a 2009. évhez hasonlóan havonta 1-2 megyében helyszíni ellenőrzést tartott, melynek során a DSZ/6-2010. szerződés háttér dokumentációja került vizsgálat alá. A felvett jegyzőkönyvek másolatai az MVH felé történő teljesítésigazolás alapját képezték. A lejárt ellenőrzések alapján a 2009. évben jelzett apróbb adminisztratív hiányosságok is kijavításra kerültek, a falugazdászok nagy pontossággal vezették a naplót.

3.) Erdészeti Igazgatóság

Hazánkban 2.039.300 hektár erdőgazdálkodási célú terület van, ami 20,6%-os, folyamatosan növekvő erdőszültséget jelent.

Az erdészeti igazgatási feladatokat az MgSzH Központ Erdészeti Igazgatóság és a tíz megyei MgSzH Erdészeti Igazgatóság látják el.

A 2010. évben az erdészeti igazgatás legfontosabb feladata az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény és kapcsolódó rendeletei végrehajtására való felkészülés volt. Az új jogszabályi környezet jelentős változásokat hozott magával, mely komoly kihívást jelentett az erdészeti igazgatás számára is.

Az igazgatásnak az új jogszabályi előírásokhoz kellett igazítania eljárásrendjét, informatikai rendszerét (Erdészeti Szakigazgatási Információs Rendszer), fel kellett készülnie a körzeti erdőtervezés teljes átalakítására, újfajta adatszolgáltatási kötelezettségeknek való megfelelésre, és a klímaváltozás hatásainak monitorozására létrejött ENSz Éghajlatváltozási Keretegyezményből és a Kiotói Jegyzőkönyvből következő jelentéstételi kötelezettségre.

Az erdészeti igazgatás a 2010. évben a következő feladatokat látta el:

Erdőleltár készítése az ország erdővel borított területére. Évente a teljes erdőterület egy tizedén kerülnek megújításra az Országos Erdőállomány Adattár állapot és tervadatai.

Ehhez kapcsolódóan az erdészeti igazgatás egyik legfontosabb feladata az erdőgazdálkodási tevékenységek szakmai és jogszabályi alapját garantáló **körzeti erdőtervek** készítése, amelyek az egyes erdőgazdálkodók tevékenységéhez kötelezően elkészítendő, új jogi környezet szerinti, erdőterv határozatok alapjait képezik.

A megyei MgSzH Erdészeti Igazgatóságok erdőtervezésért felelős osztályai idén fejezték be a 2009. évi körzeti erdőtervezés terepi felvételeinek feldolgozását, az erdőterv szintű állapot- és tervadatokat előállítását. E munka összesen 34 db körzeti erdőterv elkészültét jelenti, ami ~ 195.000 hektár erdőt, több mint 57.800 db erdőrészletet érintett.

Szintén 2010-ben került végrehajtásra, az új erdőtörvény által előírt feladatként, a **nem védett Natura 2000 erdőterületek üzemtervi felülvizsgálata** a természetvédelemért felelős szervtől beszerzett adatok alapján.

A **térségfejlesztési feladatok** keretében szakembereink rész vettek az országos területrendezési terv felülvizsgálatában, a Budapesti Agglomeráció, Somogy, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Veszprém valamint Zala megye kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek módosításának felülvizsgálatában. Az erdészeti igazgatás elkészítette a Sokorói-dombság erdőfejlesztési tervét.

2010-es kiemelt feladat volt az új erdőtörvény okozta változások Országos Erdőállomány Adattáron való átvezetése.

A nemzetgazdasági kapcsolódási pontok miatt nagy jelentősége van az erdészetre és az elsődleges faiparra vonatkozó **statisztikai adatok gyűjtésének és feldolgozásának**

Az intézmény az Erdészeti Tudományos Intézettel együttműködve 2005 óta készíti **az üvegházgázokról szóló jelentést az ENSz Keretegyezmény számára**. Idén első alkalommal pedig a Kiotói Jegyzőkönyvhöz kapcsolódó jelentéstételi kötelezettségnek is eleget kellett tenni, mely feltétlenül szükséges a jegyzőkönyvben foglalt ún. rugalmassági mechanizmusok keretében megvalósuló kvótakereskedelemben való részvételhez.

Emellett, szintén a **nemzetközi adatszolgáltatási tevékenység** keretében az MgSzH – többek között – adatokat szolgáltat a Join Forest Sector Questioner számára, az Európai Erdők Védelmére összehívott Miniszteri Konferencia (MCPFE 2011) részére, és a FAO tárgyevi világ-erdőleltárhoz.

A **belföldi adatszolgáltatási tevékenység** keretében kiemelt terület a KSH-felé, és a Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszerhez (VÁTI Kht.) történő évi rendes

adatszolgáltatás. Ehhez kapcsolódóan is racionalizálások történtek az erdészeti és faipari ágazat gazdálkodóinak tevékenységét kérdőívek segítségével monitorozó **Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programban**. Mindezen munkák mellett, ad-hoc jellegű feladatként az intézmény részt vett a **tavaszi árvízkarok felmérésében is**.

Elkészült az éves Miniszteri Jelentés, ami az ágazat elmúlt évi teljesítményét értékeli a VM minisztere számára, valamint megjelent a szélesebb közönséget és a sajtót megcélzó, a tárgyévi, „Erdővagyon, erdő- és fagazdálkodás Magyarországon” kiadvány.

A körzeti erdőtervek készítése mellett az erdészeti igazgatás legfontosabb feladata az **erdőgazdálkodás felügyelete, az első- és másodfokú hatósági feladatok ellátása**. Az elsőfokú hatósági feladatok a megyei MgSzH Erdészeti Igazgatóságok hatáskörébe tartoznak. 2010-ben több tízezer erdőrészlet esetében történt meg az erdősítések, erőtelepítések műszaki átvétele, az elvégzett fahasználati munkák ellenőrzése, azok helyszíni jegyzőkönyvezése és elektronikus feldolgozása. Szintén több tízezer ügyben hozott az **erdészeti hatóság határozat**.

Kialakításra kerültek a **területi szervek elektronikus ügyintézését lehetővé tevő hivatali kapui**. Ezek használatával terveink szerint 2011. január 1-től a társhatóságokkal létrejöhet az elektronikus hatósági kommunikáció, 2011 második felétől pedig az erdőtörvény szerinti bejelentések az ügyfelek részéről elektronikus formában is teljesíthetők lesznek.

A **másodfokú erdészeti hatósági feladatokat** az MgSzH Központ Erdészeti Igazgatóság látja el. A másodfokú hatósági ügyek száma a november végi állapot szerint az előző év azonos időszakához képest mintegy 15%-os növekedést mutat, év végére várhatóan meghaladja az 1600-at. Az ügyintézés során nehézséget jelent, hogy a megváltozott jogi szabályozás bevezetése óta alig több mint egy év telt el, így az egységes jogalkalmazói gyakorlat még nem minden ügytípusban alakult ki.

Az erdészeti igazgatás szakemberei tevékenyen részt vettek az **új erdőtörvény végrehajtási rendeletei**, valamint a **támogatási rendeletek** előkészítésében. Ez a munka igen jelentős erőforrásokat kötött le az intézménynél.

Az igazgatás végzi az **erdészeti támogatási jogcímek végrehajtásának szakmai koordinációját**, és részt vesz a tervezett jogcímek kialakításában is. Az intézmény kiemelt feladata a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatallal kötött delegálási szerződésben foglaltaknak megfelelően az Unió támogatási és kifizetési kérelmek befogadása, szakmai bírálata, valamint a többszintű ellenőrzési feladatok elvégzése.

2010-ben folyamatos volt az NVT-s támogatások – Mezőgazdasági területek Erdősítése, valamint a régi nemzeti támogatások kifuttatása (erdőfelújítás, erdőtelepítés). Megtörtént az adózók által a személyi jövedelemadó 1%-nak felajánlásából az „Az erdők közjóléti célú védelmét és bővítését szolgáló feladatok” című jogcím pályázatainak kifizetése is.

Az erdészeti igazgatás ez évben 8 EU-s és 3 nemzeti támogatási jogcímmel dolgozik folyamatosan, ami közel 11 ezer kérelmet jelent.

EU-s támogatási jogcímek: EMVA-Mezőgazdasági területek erdősítése; Fás szárú energiaültetvények; Lágyszárú energiaültetvények; Ültetvények korszerűsítése, telepítése jogcím rendeletmódosítása miatt már a Kertészeti ültetvények korszerűsítése, korszerű ültetvények létesítése; Erdészeti potenciál helyreállítása; Erdő-környezetvédelmi intézkedések; Erdőszerkezet átalakítás; Agrár-erdészeti rendszerek jogcímei.

Nemzeti támogatási jogcímek: Erdőtelepítés; De minimis erdőfelújítás; Szakirányítás támogatása.

Az **Erdővédelmi Mérő és Megfigyelési Rendszer (EMMRE)** keretén belül az erdészeti igazgatás 2010-ben esedékes feladatai közé tartozott a nagyterületű egészségi állapotfelmérés (Erdővédelmi Hálózat), az Egyesített Erdészeti Monitoring rendszer működtetése, valamint az e feladatokat is érintő, és új feladatként a létező nemzetközi monitoring tevékenységek

összehangolását, illetve hazai környezethez való illesztését célzó Life Plus finanszírozású FutMon (Jövő Monitoringja) projektben való részvétel. Mindezek mellett az Erdészeti Igazgatóság e területen hazai és nemzetközi koordinációs tevékenységet is ellát. (Itt jegyezzük meg, hogy az említettek mellett az EMMRE kiterjed az erdőtűz valamint az éghajlat változás felmérésére, követésére is.)

Erdeink nagyterületű egészségi állapot felmérése a FutMon projekt keretében történt. A nyári időszakban 77 ponton, 1872 db mintafa egészségi állapotának bírálatát végeztük el. A felvett adatok kiértékelése alapján az egyedekből 49,3 % tünetmentes, 29,9 % gyengén károsodott, 14,7 % közepesen károsodott, míg 4,4 % erősen károsodott. Az elhalt fák aránya 2,7 %. Ezek alapján megállapítható, hogy erdeink egészségi állapota kedvező, a károsítások mértéke az elmúlt években kellően alacsony átlagérték körül mozog, negatív tendencia nem figyelhető meg.

Az Egyesített Erdészeti Monitoring (EEM) integrálja a korábban elkülönülten működő Faállomány Növekedési Vizsgálatot és a Vadállomány Élőhelyének Vizsgálatát. A felvételezés az ország területét lefedő 4x4 km-es alaphálózaton kerül elvégzésre 5 év alatt. 2010-ben a mintavételi háló 1/5-e lett érintve. A felvételek kiterjedtek a termőhelyi sajátosságokra, a dendrológiai és dendometriai adatokra, az erdeink biodiverzitását jól szemléltető holtfára, és holtfaanyagra, cserjékre és az újulati szintben elhelyezkedő kistűzokra, valamint e szint vadkár általi érintettségére is. A felvétel eredményeként hazánk európai szinten harmonizált adatokat képes szolgáltatni az erdőterület és erdőállományt illetően az Európai Unió felé.

Szintén az EMMRE része az **Országos Erdőtűz Adattár**, amit az erdészeti hatóság (MgSzH Központ Erdészeti Igazgatóság) az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósággal közösen működtet.

A csapadékban gazdagabb tavaszi és nyárelejei időjárásnak köszönhetően az erdőtűzek keletkezésének feltételei az idei évben csak időszakosan és lokálisan álltak fent. Elsősorban ennek köszönhető, hogy ebben az évben az erdőterületet is érintő vegetációtűzek száma csak 40%-a volt a korábbi éveknek. Jelentős kár nem keletkezett, az összes leégett területből mindössze 210 ha erdős vegetáció károsodott.

Az erdészeti igazgatás tevékenyen részt vett, illetve részt vesz a **vörösiszap okozta károk felmérésben**, az érintett mező és erdőgazdálkodási területeken a károk felszámolásában. Szakembereink javaslatot fogalmaztak meg a korábban mezőgazdaságilag hasznosított területek erdészeti hasznosítására, lehetőségként megfogalmazva az energiaerdők létesítését is.

4.) Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóság

Szántóföldi Növények Fajtakísérleti Osztály

A fajtakísérleti szakterület munkáját alapvetően meghatározó jogszabályt a növényfajták állami elismeréséről szóló 40/2004. (IV. 7.) FVM rendeletet 2009-ben a 183/2009 (XII. 30.) FVM rendelet módosította, amely a 2009. augusztus 3-i 2009/97 EK bizottsági irányelvnek való megfelelést szolgálja.

2010-ben 348 db fajtabejelentés érkezett a szántóföldi növényfajok DUS és gazdasági értékeinek megállapítása céljából. A bejelentések közül 90 db hazai nemesítésű és 258 db külföldi nemesítésű fajtajelölt volt.

A gazdasági érték megállapítására 17 növényfaj 870 fajtáját vetettünk el.

A DUS szakterület 2010-ben 30 szántóföldi növényfaj 1335 fajtáját vizsgálta a saját fajtakísérleti hálózatában vagy a kétoldalú együttműködés keretében, amelyet állami elismerésre vagy állami elismerés meghosszabbítására jelentettek be. A fajtajelöltek összehasonlításához 1206 referencia fajtát vetettünk el.

A fajtafenntartás ellenőrzési vizsgálatok száma az állami elismerés meghosszabbítási vizsgálatok megindításával párhuzamosan lecsökkent, 2010-ben a szántóföldi növények közül állami elismerés meghosszabbítása céljából 79 fajtát vizsgáltunk.

A felújításhoz beérkezett új vetőmagokat csak akkor lehet a tartós vetőmagtárolóba lehelyezni, ha a fajtaazonosságát és a homogenitását szántóföldi vizsgálatban és, ahol az előírás, gélelektroforézises vizsgálatban ellenőrizzük. Az elmúlt évben a 9 faj 98 fajtájának vetőmag-felújítása történt meg.

A referenciagyűjteményben elhelyezett fajták száma folyamatosan növekszik. A szomszédos országok fajtái mellett egyre nagyobb arányban találhatók meg benne az EU tagországok fajtái is. 2010-ben a letárolt referencia fajták száma 79 fajból 5269 darab volt összesen.

Az UPOV által ajánlott példafajták, vagy az összehasonlító fajtaként használt külföldi fajták egy részét a nehéz beszerzés miatt saját magunk szaporítjuk fel a szükséges vetőmagmennyiségre, 2010-ben 5 fajból 143 fajtát szaporítottunk fel.

Kétoldalú együttműködési megállapodásunk van Csehországgal, Lengyelországgal és Szlovákiával, 2010-ben összesen 19 növényfaj esetében állítottunk be kísérletet a bilaterális együttműködés keretében.

Egyoldalú megrendeléssel végzett MgSzH vizsgálatok száma 12 növényfajból, 48 vizsgálat, továbbá 9 faj esetében 191 vizsgálati eredményt adtunk át.

Napraforgóból fajtaoltalmi dokumentációkat készítettünk az MSZH részére.

A szántóföldi növények esetében 11 növényfaj 40 gazda-parazita kapcsolatából kaptunk növénykörtani információkat. A fajtaminősítési döntésekhez 833 növényfajtaról, mintegy 32752 rezisztencia vizsgálati adattal járultunk hozzá.

Két alkalommal került sor Fajtaminősítő Bizottsági Ülésre.

2010. március 10-én az osztály által elkészített előterjesztések alapján 7 új hazai, 45 külföldi, összesen 52 fajta állami elismerésére, valamint 6 hazai és 44 külföldi, összesen 50 fajta állami elismerésének visszavonására és 8 hazai fajta állami elismerésének meghosszabbítására került sor.

2010. november 16-én pedig 13 új hazai és 8 külföldi, összesen 21 fajta állami elismerésére, valamint 1 hazai és 7 külföldi fajta állami elismerésének visszavonására és 2 hazai fajta állami elismerésének meghosszabbítására került sor.

Az alapfeladatok mellett 2010-ben kapacitás kihasználási tevékenység is jellemezte a szakterület munkáját. A Gabonatermesztők Országos Szövetsége (GOSZ) szervezésében kísérletet állítottunk be az államilag elismert őszi búza és kukorica fajtákkal. A nemesítő házak megrendelése alapján őszi káposztarepce és szója fajtákkal végeztünk vizsgálatokat, a vizsgált növényfajták száma összesen 103 volt.

Az elmúlt évben is eleget tettünk a különböző nemzetközi tájékoztatási kötelezettségeinknek. A tájékoztatási kötelezettségünk az állami elismerés adminisztrációjához (bejelentések, visszavonások, változások a nemzeti fajtajegyzéken), a fajtanevek ellenőrzéséhez és a fajtaneveknek a CPVO-hoz történő megküldéséhez kapcsolódik. Ez utóbbi feladat 2010-ben is folyamatosan működött.

A nemzetközi fajtakísérleti együttműködés területét illetően eredményesen folytatódott a cseh, a szlovák, a lengyel, a horvát, a szlovén, a román és az orosz társhatóságokkal, valamint a CPVO-val a DUS vizsgálati tevékenység.

Részt vettünk és előadást tartottunk Ausztriában a közép kelet európai országok gazdasági értékvizsgálati együttműködési szemináriumán, továbbá az osztrák, cseh és szlovák társhatóságokkal kialakított repce gazdasági értékvizsgálati együttműködésben.

Az alábbi növényfajokból készítettünk kiadványokat: államilag elismert, illetve a kisparcellás fajta összehasonlító kísérletek eredményeit összefoglaló: napraforgó, őszi káposztarepce és szója fajokból.

Módszertani fejlesztést végeztünk: napraforgóból imazamox-SU hibridek elismerése; szójából étkezési csoport kialakítása; valamint kukoricából kidolgoztuk a szuperkorai kukorica fajták kísérleti és értékelési rendszerét, ez alapján 2010-ben 8 fajtajelöltet, standardokkal együtt 17 fajtát vizsgáltunk.

2010-ben elfogadták és közzétették a kukorica CPVO-TP/002/3 vizsgálati irányelvet, melyet a takarmánykukoricán túl a csemege és a pattogató kukoricára is kiterjesztettek.

Kukorica homogenitási és hibridigazolási vizsgálatokat végeztünk összességében 249 mintán. A tartós tároló felújítása, az állami elismerés meghosszabbítása, valamint a problémás minták esetében 22 hibrid, 4 szorzat és 40 vonalminta vizsgálatára került sor a gélelektroforézis során.

Napraforgó homogenitási és hibridigazolási vizsgálatokat végeztünk összességében 63 mintán. A tartós tároló felújítása és az állami elismerés meghosszabbítása során, valamint problémás esetekben 22 hibrid, 4 szorzat és 40 vonalminta vizsgálatára került sor.

A felsoroltakon kívül számos publikációt írtunk és szakmai értekezleteken vettünk részt.

Kertészeti Növények Fajtakísérleti Osztály

2010-ben 131 zöldség és gyógynövény fajtát jelentettek be első éves vizsgálatra (DUS) melyek közül 11 volt az állami elismerés meghosszabbítása. (2009-ben 96 zöldség és gyógynövény fajtabejelentés és 61 hosszabbítás volt.)

Szőlőből és gyümölcs fajokból összesen 30 új bejelentést kaptunk. (2009-ben 20 első éves gyümölcs és szőlő bejelentés volt.) Szőlő-gyümölcs fajtagyűjteményben 1118 fajtát őriztünk meg élő referencia gyűjteményként.

Dísznövényből 4 fajtából vizsgáltunk fajtákat. (DUS)

Park- és sportfű kísérletben 154 fajta használati értékét állapítottuk meg egy európai kísérlet részeként.

Hét faj (paprika, görögdinnye, tökfélék, csemegekukorica, mák, szőlő, cseresznye) 84 fajtájának DUS vizsgálatát kétoldalú együttműködés alapján az MgSZH végezte a társintézmények részére díjtétel nélkül. (2009-ben a kétoldalú együttműködésben vizsgált fajok száma 2 volt 68 fajtával.)

Évről évre több fajtát vizsgálunk a CPVO részére európai fajtaoltalom céljából. Több fajtánál már kísérletben lévő fajták vizsgálati eredményét veszi át az Európai Fajta Hivatal.

Az Osztály szőlő és gyümölcs fajtakísérleti alaptervekenysége a szőlő fajták DUS és fajtaérték vizsgálata, a szőlő alany- és gyümölcsfajták DUS vizsgálata. A „Szállítói listára” 22 új gyümölcsfajtát jelentettek be.

2010 márciusában a Fajtaminősítő Bizottság Zöldség-, Gyógy- és Dísznövény Szekciója részére 27 fajta állami elismerése, 29 fajta állami elismerésének meghosszabbítása és 6 új fajtafenntartó bejegyzése került előterjesztésre.

2010 decemberében újabb 39 fajta állami elismerése, 17 fajta állami elismerésének meghosszabbítása és 3 új fajtafenntartó bejegyzése történt meg.

Elkészült az előterjesztés a Fajtaminősítő Bizottság Szőlő-Gyümölcs Szekciója számára melyen 53 fajta állami elismerése, 13 fajta állami elismerésének meghosszabbítása került előterjesztésre.

Folyamatos a szőlő termőhelyi katasztermódosítás kérelmének elbírálása. Ez idén kb. eddig kb. 120 kérelmet jelentett. Ez a feladat a kérelmek ellenőrzéséből, kiértékeléséből, határozathozatalból áll.

2010. évben tartott rendezvények: borbírálat, alma, cseresznye és csemegeaszőlő íz bírálat, paprika és mák fajtabemutató (külföldi szakemberek részére is), CPVO-s szakemberek részére fűkísérlet és kajszibarack kísérlet bemutatása.

2010-ben az alábbi jelentős események történtek:

- 2010 februárjában hivatalunk fajtakísérleti része az európai vizsgáló hivatalok közül az elsők között került sorra a CPVO (Európai Fajta Hivatal) akkreditációjában. Ennek jelentősége a jövőben nem csak az európai fajtaoltalomra történő vizsgálatoknál lehet, hanem később esetleg az EU-listára kerülést is ehhez köthetik.

Az akkreditáció során az aktuális irányelvek használata és a pontos nyilvántartások mellett a hangsúly elsősorban a megkülönböztethetőség vizsgálatán, a referenciagyűjteményen és a fajtaleírásokon volt.

Az audit zöldség és gyümölcs témában Tordason és Monorierdön zajlott. Az akkreditáció körébe („a scope-ba”) tartozó fajok közül a paprika, paradicsom és a cikória kerültek kiválasztásra és megfelelőnek bizonyultak a CPVO követelményeinek.

A DUS vizsgálati munkában folyamatosan együttműködtünk a vizsgáló hivatalokkal, fajtaleírásokat és a referenciagyűjteményeket cseréltünk.

- Szeptember 15-16: őszibarack nemzetközi konferencia, a CPVO projekt évi ülése - Budapest, Tordas.

- Szeptember 16-17 a CPVO részéről felülvizsgálat volt: Sergio Semon Tordason a zöldség DUS témavezetőkkel, Pölöskén a gyümölcs-szőlő témavezetőkkel tartott ellenőrzést és megbeszélést.

- Részvétel a CPVO üléseken: dr. Füstös Zsuzsanna, Szani Zsolt.

- Dr. Füstös Zsuzsannát beválasztották a CPVO Szakértői testületébe.

- Részvétel a Zöldség TWV UPOV ülésen Bulgáriában. (Dr. Fehér Marianna)

- Folyamatosan részt veszünk az UPOV és a CPVO munkájában, a fajok vizsgálati irányelveinek átdolgozásában illetve új fajok irányelveinek kidolgozásában. (Jelenleg a laskagomba irányelvének kidolgozását végezzük.)

Minősítésfelügyeleti Osztály

Feladatok alakulása 2010. évben

2009 évhez képest némileg csökkent a vetőmagelőállító terület nagysága. 2010. évben a növényfajták vetőmagszaporításait és a burgonya vetőgumó előállítását 94.677 ha területen felügyeltük.

Csökken a hibridkukorica, mustár és a kalászos gabonafélék szaporító területe. A hibridkukorica és mustár esetében az európai vetőmaghelyzet miatt csökkent, ahol előző évben túlkínálat alakult ki. Kalászos gabonafélék esetén a visszaesés az Európai Unió csatlakozás óta tart. A fémzárolt vetőmaghasználat nem támogatott a különböző jogszabályokban.

A szaporító területen 106 növényfaj 1.303 fajtájának vetőmagja került szaporításra.

A táblaszám 2.046-al kevesebb, mint 2009. évben. Az átlagos táblaméret kedvezőtlenebbül alakult, mint az előző évben (10,00 ha). A kilencvenes évek elejétől fogva lineárisan csökken a táblanagyság. Ez pedig jelentősen növeli a felügyelők utazási költségeit.

2010. évben 13.447 vetőmagtételt, valamint 171 burgonyatételt fémzároltunk. A fémzárolt vetőmag és burgonya összes mennyisége 2009. évi 234.268 tonnával szemben 219.471 tonna.

A lezárt mennyiség 44%-a export célra történt. A nemzetközi bizonyítvánnyal forgalmazott vetőmag részesedése az összes fémzárolt mennyiségből 10 év óta a legmagasabb volt.

A 6 megyei Vetőmagfelügyeleti Osztály összesített 2010. évi tényadata az alábbiak szerint alakult:

- Személyi juttatások:	267 millió Ft
- Munkaadókat terhelő járulékok:	70 millió Ft
- Dologi kiadások:	122 millió Ft
- Működési kiadások összesen:	459 millió Ft
- Működési bevételek:	843 millió Ft.

Kilátások

A 2010. évi időjárás miatt alacsony termésátlagok születtek, várhatóan növekedni fog a hibrid növények, valamint aprómagvú ipari növények szaporító területe.

Az átruházott jogkörű minősítési lehetőség megszűnése miatt hibridkukorica és napraforgó vetőmagelőállító terület minősítése kizárólag hatósági felügyelő által történik. Ez 6.000-7.000 hektár alap szaporító terület növekedést jelent.

A harmadik országból történő csemege és pattogató kukorica, tökfélék, padlizsán, paradicsom valamint szántóföldi növényfajok vetőmagimportja esetén a forgalomba hozatal feltétele a GMO tartalomra vonatkozó magyar hatósági laboratóriumi mérési jegyzőkönyv csatolása. Ehhez a feladathoz biztosítani kell az MgSzH központi laboratóriumának személyi, technikai és anyagi feltételeit.

Fokozott piaci ellenőrzések valósulnak meg a vetőmaghamisítások elterjedése miatt. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság, a megyei kormányhivatalok növény és talajvédelmi igazgatóság növényvédelmi, vetőmag és szaporítóanyag felügyelői és az MgSzH a gazdaboltokban történő közös ellenőrzések lefolytatását tervezi. A közös vizsgálatok során a vetőmagfelügyeleti szakterület munkatársainak a vetőmag és dughagyma tételek jogszabályban előírt jelölési követelményének megfelelése mellett a tételek származását és minőségét kell ellenőriznie. Ezen kívül a hatósági fémzárolási vetőmagcímkék eredetiségét, kis kiserelésű vetőmagtétel jelölési minimum követelményeit valamint a vetőmagtétel minőségét befolyásoló raktározási körülmények ellenőrzését is végre kell hajtani.

Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium

Az előző évinél kb. ezer vizsgálattal volt több 2010-ben; a laboratóriumokban összesen 53.640 db vetőmagvizsgálatot végeztünk el, az éves mintaszám majdnem elérte a 18.000-et, ebből 6.600 a fémzárolt

minta. A fémzárolt vetőmagtételek közül jelentős az olaj-ipari növények, a kukorica, a gyepfű és a nagymagvú hüvelyesek vizsgálatának száma, a beküldött mintákból pedig a zöldség és a virág minták száma meghatározó.

Genetikai tisztaságvizsgálatot 2010-ben 11642 db vizsgálatot végeztünk összesen. Kukorica esetében az alapanyagok ellenőrzésére ismét növekvő igény mutatkozik.

A kevesebb napraforgó vizsgálati számot az okozta, hogy csökkentett izolációs távolsággal

termesztett napraforgó hibridek és alapanyagok vizsgálatára nem kaptunk megrendelést.

Folytattuk az import vetőmagtételek géntechnológiai módosításának szűrőpróbaszerű ellenőrzését, 13 tételt teszteltünk kvalitatív PCR technikával.

ELISA teszttel ellenőriztük a szántóföldön alkalmasnak minősített vetőgumó szaporító területek terméséből a szuperelit és elit tételek egészségi állapotát.

2010- ben 1060 db fémzárolt vetőmagminta egészségi állapotát vizsgáltunk meg. Ebben az évben jelentősen megnövekedett mintaszám. 450 mintával többet vizsgáltunk, mint tavaly. Ezt a növekedést főleg a napraforgó minták számának emelkedése okozta.

Ellenőrző tevékenységünk keretében (hatósági vizsgálatok, bolti- és mintavételi ellenőrzés) összesen 580 minta vizsgálatára került sor.

Alapképzést és vizsgáztatást az MgSzH megyei hivatalokban dolgozó 1 kolléga részére és 2 falugazdász készítetünk fel magismeretből a mintavételi vizsgához. Belső továbbképzést 15 alkalommal tartottunk 18 fő részére.

Az ágazat részére 2010-ben 9 vetőmag üzemből összesen 45 vetőmagüzemi laboratóriumi dolgozó és laboratórium vezető részére tartottunk oktatást és vizsgát, ami 90 munkanapot vett igénybe.

1 fő számára tartottunk elméleti és gyakorlati gélelektroforézis oktatást izoelektromos fókuszálás témakörben.

Napraforgó Botrytis cinerea oktatást és vizsgát 3 fő részére szerveztünk.

Külföldi laboratóriumokból 2010-ben 2 orosz magvizsgáló részére tartottunk magvizsgálói és minőségbiztosítási oktatást tavasszal és másik 3 orosz mintavevő részére mintavételi és minőségbiztosítási oktatást 1-1- hétig.

2010. novemberben sikeresen végződött a nemzetközi jogosítványokat adó ISTA megújító auditunk.

2011. évi várható feladatok:

- alapfeladataink a 16/2011 VM rendeletben megjelent módosítások következtében várhatóan növekedni fognak, ez feladat bővülést nem jelent, többlet munkát igen. Elsősorban a GMO vizsgálatok területén, ahol a jelenlegi létszám és az eszközök állapota, egyes vizsgálatoknál az eszközök hiánya miatt a vizsgálat nem vagy csak az elvártnál kisebb számban (lassabban) végezhető majd el.

- oktatási és vizsgáztatási feladataink várhatóan azonos szinten maradnak.

- a kormányhivatalok megalakulásával a vidéki egységek szakmai koordinálási és ellenőrzési feladatai várhatóan növekedni fognak.

Dísznövény és Zöldségpalánta Szaporítóanyag Felügyeleti Osztály

A gazdasági válság ellenére az előállított dísnövény szaporítóanyag mennyisége – szakágazattól függően – stagnált, szinten maradt, esetleg kis mértékben csökkent. Az előállítók és forgalmazók száma egy év alatt mintegy 6 %-kal csökkent (2010. január 1-jén 717, 2011. február 11-én 674). Összességében 561 regisztrált dísnövény termesztő partnerünk van. Regisztrációköteles díszfaiskolai tevékenységet - beleértve a szabadföldi évelőket - 417 kertészet 2302 ha bruttó területen végez, cserepes lágyszárúakat termesztő berendezésben (jellemzően egy- és kétnyáriak, balkonnövények) 206 kertészet 166 ha bruttó területen termeszt. A bejegyzett dísnövény nagykereskedők száma 113.

Az egyes szakágazatok részesedését a termesztő területben az alábbi táblázat mutatja be.

Dísnövény szakágazat	A bruttó termesztő területből való részesedés (%)
Díszfaiskolák (inkl. szf. évelő)	92
Termesztőberendezések (cserepes 1 és 2ny., balkon)	7
Egyéb (vizinövény, virághagyma)	1

Zöldségpalánta és dughagymaforgalmazás

Az energiaárak növekedése és a növény-egészségügyi kockázat miatt a zöldségpalánta termesztés lassan, de fokozatosan áttevődik az árutermesztőktől (házi palántanevelés, saját célra) a professzionális palántatermesztő üzemekbe.

Hazánkban növekszik a kizárólag zöldségpalánta termesztéssel foglalkozó, engedéllyel rendelkező, korszerű palántatermesztő üzemek száma. Ezek fejlődése a hazánk európai uniós csatlakozása körüli években indult, és az üzemek zöme nyugat-európai, vagy amerikai anyacége tőkéjével és az onnan hozott technológiával alapozta meg sikerét. A palánta termesztő üzemek a hazai zöldségtermesztés központjaiban, főleg a dél-, és kelet alföldi régióban helyezkednek el, és kiváló minőségű palántákkal látják el a termesztőket. A kezdeti import után, mind több palántanevelő üzem sajátítja el a bonyolultabb technológiájú és nagy munkaerő igényű oltottpalánta-termesztést, amelyre a termesztők is egyre nagyobb igényt tartanak. A hazai zöldségtermesztők költségérzékenyek, de az oltott palánta a hazai szélsőséges klímában nagyobb termésbiztonságot nyújt, ezért megéri a befektetést.

Magyarországon 20 engedélyes zöldségpalánta termesztő, mintegy 40 hektáron állít elő palántát. Az engedélyes palántatermesztők által forgalomba hozott palánta mennyisége mintegy 160 millió db. A 19 engedélyes dughagyma termesztő mintegy 300 hektáron, 200 tonna dughagymát állít elő és hoz forgalomba. A zöldség palántákkal (elsősorban dughagymával) foglalkozó nagykereskedők száma 30.

Erdészeti és Energetikai Szaporítóanyag Felügyeleti Osztály

Az év során a területi felügyelőségek munkatársaival megosztva végeztük a hatósági feladatokat. A központi osztály összesen 6 megyében végzett elsőfokú hatósági feladatokat, elsősorban a debreceni és a pécsi felügyelőségek létszámhiányos működése miatt. Az elsődleges feladataink – központi adminisztrációs és üzemeltetési feladatok, engedélyeztetés, törzsültetvények és a nemzetközi forgalmazás ellenőrzése, valamint a fajtakísérleti vizsgálatok – mellett ezért csemetekerti szemléket, ill. alapigazolvány kiállításokat végeztünk.

Az elvégzett szemlék számát a mellékelt táblázat mutatja be

Jegyzőkönyv típusok	Hatósági jkv	Szemle jkv	Törzsült jkv	Származási ig. jkv	Nemzetk. forg. jkv.	Egyéb hat. jkv	MVH jkv	Összes
Erdészeti és Energetikai SZFO	40	93	46	79	14	42	594	908

Fajtaelismerés

Az év során egy új (energetikai fűz) fajtabejelentés érkezett. A fajta DUS vizsgálatát a Debreceni Fajtakísérleti Állomáson 2010. tavaszán újonnan létesített kísérletben kezdtük el. A korábbi években bejelentett fajták DUS értékelését 2011-ben fejezzük be. Ennek oka, hogy több fajta ivari meghatározását – virágok hiányában – még nem lehetett megtenni. A beállított teljesítmény-kísérletekben folyamatosan végeztünk adatfelvételezést.

Génmegőrzéssel kapcsolatos ellenőrzési feladatok

Az erdészeti genetikai erőforrások megőrzésére és fenntartására kiírt Biológia Alap pályázaton nyertes 10 pályázó területén végeztünk ellenőrzést október hónapban.

1.3. Új intézmény esetén a feladat jogszabályi megalapozása

MgSzH esetében nem értelmezhető.

1.4. Az intézmény által ellátott tevékenységi kör

Ez a rész az 1.2. pontban szerepel.

1.5. A szervezeti és feladatstruktúra korszerűsítésére tett intézkedések bemutatása

Az MgSZH működési tapasztalatai alapján, az alábbi célok megvalósulását szolgálta a szervezeti és működési szabályzat 2010. szeptember 1-jén hatályba lépett átalakítása:

- közvetlen utasítási lánc, a lehető legkevesebb vezetői szint beiktatásával, a felesleges vezetői szintek kiiktatásával;
- a szakmai vezetők önálló, előre meghatározott keretgazdálkodási jogosítványa mind a humánpolitika, mind a költségvetés tekintetében;
- a központi szakmai vezetők egyértelmű utasítási jogosítványa és irányítási felelőssége;
- a területi szakmai vezető egyszemélyi felelőssége a szakmai döntésekért, az utasítások végrehajtásáért;
- a központosított funkcionális szervezeti egységek és szakmai egységek közötti jogviszony egyértelmű meghatározása;
- átlátható szervezeti felépítés, a rutin eljárásokban az ügyfélhez közeli döntési kompetencia és végrehajtási felelősség;
- a megyei hivatal élén átfogó szakterületi vezetőkől álló testületi vezetés;

- központi forrás biztosítása a központi szervnél az országos feladatokra (mentesítési programok, élelmiszerlánc-monitoring), vészhelyzetekre, kártalanításra;
- a központosított laborhálózat területi bontású akkreditációja megoldható, azonban a beszerzést, mintaszállítást és specializációt csak központilag lehet költséghatékonyan megszervezni.

A fenti céloknak megfelelően a szervezeti és működési szabályzat módosítása kiterjed az MgSZH valamennyi szervezeti szintjére. A szabályozás egyszerűsítése érdekében a három szint (központ, terület, kerület) szervezeti és működési szabályzata a korábbi három helyett egy utasításban kerül megfogalmazásra. A szervezeti átstrukturálás két fő területe:

- a szervezeti felépítés optimalizálása (széttagoltság csökkentése);
- a szervezeten belüli folyamatok egyszerűsítése („belső bürokrácia csökkentése”).

A két szempont együttes vizsgálata alapján a közvetlen utasítási láncban a lehető legkevesebb vezetői szint kerül beiktatásra, a felesleges vezetői szintek, szervezeti egységek pedig kiiktatásra kerülnek. A változtatások tételesen a következők:

- 1) A vezetői szintek számának csökkentésében az első lépést az FVM élelmiszerlánc-felügyeleti és agrárigazgatási helyettes államtitkári és MGSZH elnöki posztjának összevonása jelentette. Az elnök feladatellátását támogató elnöki titkárság létszámában és jogosítványában is megerősítésre kerül, a bejövő feladatokat közvetlenül szignálja az igazgatóságokra (korábban elnök - elnökhelyettes (titkárságvezető) - igazgató volt a feladatleosztás útja.).
- 2) A jelenlegi négy elnökhelyettes helyett három (két szakmai, egy gazdasági) elnökhelyettessele fog működni a központ.
- 3) A szakterületileg egymáshoz közelebb álló igazgatóságok kerülnek egy elnökhelyetteshez. Az egyik szakmai elnökhelyetteshez tartozik a földművelésügy, növénytermesztés, növényvédelem, talajvédelem, erdészet, a másik szakmai elnökhelyetteshez kerül az állattenyésztés, állategészségügy, élelmiszer- és takarmánybiztonság, borászat.
- 4) A működés felgyorsítása érdekében megtörténik az elnökhelyettesi profil tisztítása, azaz a korábban igazgatóktól elvont hatáskörök visszatelepítése kerülnek az igazgatókra. A szakmai igazgatók a korábbi szakmai döntési jogosítványaik jelentős részét visszakapják.
- 5) Az elnökhelyettesi feladatok csökkenéséből adódóan az elnökhelyettesek egyben egy igazgatóság vezetését is ellátják, megszűnik a függetlenített elnökhelyettesi pozíció.
- 6) Az elnökhelyettesek munkáját továbbra is titkárságvezetők segítik, valamint az igazgatói feladataik ellátásának zavartalansága érdekében két igazgatóhelyettes kerül melléjük kinevezésre. Mivel a második igazgatóhelyettes egyben egy osztályt is vezet, így ez nem jelenti a vezetői létszám emelkedését.
- 7) A központi szakmai vezetők egyértelmű utasítási jogosítványt kapnak a megyei tevékenység szakterületi irányítása tekintetében.
- 8) Az állatok egyedi azonosítási és nyilvántartási feladatok ellátásának központi irányítása az ezzel kapcsolatos területi feladatokat szervező Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatósághoz kerül.
- 9) Az MGSZH hatósági ellenőrzési tevékenységének átfogó integrációja (beleértve az élelmiszerlánc-biztonsági hatósági ellenőrzéseket, laboratóriumi vizsgálatokat, a kölcsönös megfeleltetés ellenőrzési rendszerét is) egy központi igazgatósághoz kerül.
- 10) A humánpolitikai és jogi támogató funkciókat ellátó szervezeti egységek összevonása eredményeként a korábbi két igazgatóság helyett egy három osztállyal működő Jogi és Humánpolitikai Igazgatóság jön létre.
- 11) Mivel az ügymenet gyorsítása csak úgy volt megoldható, hogy az eddig minden lépésbe beépített központi kontroll megszüntetésre kerül, ezért más formában kell a központi átláthatóságot biztosítani. A humánpolitikai, pénzügyi és vagyongazdálkodási jellegű felülvizsgálatokért a belső ellenőrzési osztály, míg az egyedi, szakmai jellegű problémák,

valamint a szakmai feladatellátás átfogó felülvizsgálatáért a szakmai felügyeleti osztály felelős.

- 12) Mind a központban, mint a területen a szakmai vezetők önálló, előre meghatározott keretgazdálkodási jogosítványt kapnak mind a humánpolitika, mind a költségvetés tekintetében.
- 13) A központban és területen egyaránt decentralizálódik a központosított humánpolitikai ügymenet, így az igazgatók az összes munkáltatói jogosítvánnyal (kinevezés, felmentés, teljesítményértékelés, jutalmazás stb.) rendelkeznek az igazgatóság dolgozói felett.
- 14) A központi elnökhelyettesekre felvázolt elv logikusan értelmezhető a területi szerv főigazgatóira is. A függetlenített főigazgatói poszt a továbbiakban nem kerül fenntartásra, a főigazgatói teendőket egyben egy igazgatóságot is vezető igazgató fogja ellátni.
- 15) A túlbürokratizált megyei főigazgató pozíció, valamint annak hivatala egyszerűsítésre kerül. Ennek jegyében az önálló jogi és humánpolitikai osztályok megszüntetésre kerülnek.
- 16) A területi költségvetési fegyelem megerősítése érdekében a megyei gazdasági osztály irányítása felett szigorúbb jogosítványokat kap a központ gazdasági elnökhelyettese.
- 17) A területi szakmai igazgatók egyszemélyi felelősséggel bírnak a szakmai döntések, az utasítások végrehajtása tekintetében.
- 18) A vetőmag és szaporítóanyag felügyeleti osztályok és a növényfajta kísérleti osztályok a Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságokhoz kapcsolódnak, és azzal együtt egy szélesebb profilú igazgatóságot alkotnak.
- 19) Az állattenyésztési szakigazgatási feladatokat megyei szinten az Élelmiszerlánc-felügyeleti és Állategészségügyi Igazgatósághoz kerülnek, így egy helyen jelennek meg az állattartással kapcsolatos hatósági feladatok.
- 20) A működési költségek optimalizálása, valamint a hivatalok helyi szinten való homogén megjelenése szükségessé teszi a kerületi hivatalok és körzeti irodák működésének és elhelyezésének összevonását, melynek keretében a körzeti irodák száma a kerületi hivatalok számához igazodik. A hozzávetőlegesen megegyező illetékességi területű kerületek és körzetek külön szervezeti és működési szabályozással rendelkeztek, azonban jelen utasítás azt egy szabályzatba integrálja. Az országos lefedettséget biztosító falugazdász hálózat a korábbiakban bevezetett fogadóórák, több helyszínes rendszerben fogja ellátni feladatait a továbbiakban is.

A fentiekben megfogalmazott változtatások mintegy 45 vezetői pozíció, és megközelítőleg 20 szervezeti egység megszüntetését jelenti, továbbá a körzeti irodák és kerületi hivatalok összevonásával helyi szinten a korábbi mintegy 240 helyett hozzávetőlegesen 105 helyi központ marad. A levezetett átalakítások lecsökkentik a hivatali út lépcsőinek számát:

Átalakítás előtt: FVM szakállamtitkár – elnök – elnökhelyettes – központi igazgató – területi főigazgató – területi igazgató. (6 szint)

Átalakítás után: FVM helyettes államtitkár – központi igazgató – területi igazgató. (3 szint)

Ez alapján a korábbi hat helyett három lépésben eljut a minisztériumi döntés a területi szintre, ami egy sokkal hatékonyabb és operatívabb működést tesz lehetővé.

1.6. A belső vezetői információs rendszer működése

Jelentések

2009-hez hasonlóan 2010-ben is alapvetően 2 téma köré szerveződtek az intézmény vezetői részére készített rendszeres adatszolgáltatások:

1. előirányzat-felhasználás alakulása
2. likviditás alakulása

1. Az előirányzat-felhasználásról szóló összevont, MgSzH szintű kimutatás havonta tartalmazza nemcsak a kiemelt előirányzatok, hanem egyes részelőirányzatok, illetve kiemelten figyelt jogcímek tényleges, illetve várható teljesítését is. A támogatás értékű bevételek és átvett pénzeszközök részletesen, témánként, célterületenként tartalmazzák a ténylegesem teljesülő, illetve a várható forrásokat.

A kimutatás havi gyakorisággal aktualizálásra kerül, mely jelenti egyrészt a megelőző hó tényadataival való frissítést, illetve a várható kifizetésekkel és bevételekkel kapcsolatban az előző időszakban összegyűjtött információknak megfelelő korrekciókat.

Az előirányzat-felhasználás kiemelt kiadási és bevételi előirányzatok szerinti bontásban, területi szervek, illetve a központi szervezeti egységek szintjén történő bemutatása szintén havonta ismétlődő feladat, illetve elvárás az intézmény vezetése részéről.

Havi gyakorisággal, illetve igény szerint feladatot jelentett az elnöki, elnökhelyettesi kezelésbe vont kiemelt témakörökre képzett keretösszeg lekötöttségének, a szabad keretek összegének bemutatása.

Az előirányzat és teljesítését alakulását a megyei intézmények gazdasági szervezeti egységei általában legalább havi gyakorisággal bemutatja az első számú vezető, illetve a költségvetési keretekkel rendelkező szakmai vezetők részére.

2. A likviditási előrejelzést az MgSzH gazdasági felső vezetése felé dekádonként, de minimálisan havi két alkalommal készíti a Költségvetési Igazgatóság. A kötelezettségek és források alakulását bemutató táblázat az év végén hetente több alkalommal is frissítésre kerül.

A kiadási kötelezettségek adatforrása az integrált ügyviteli rendszerben vezetett kötelezettségnyilvántartás, illetve a kincsar felé bejelentett kötelezettség-vállalásokról, illetve kifizetési kötelezettségekről vezetett analitikus nyilvántartás.

A várható források számbavételének alapja a szakmai szervezeti egységektől kért adatszolgáltatások, az MgSzH-val finanszírozási kapcsolatban lévő intézményekkel folytatott egyeztetések, illetve egyéb vezetői információk.

A likviditás alakulását a megyei intézmények gazdasági szervezeti egysége rendszeresen bemutatja az első számú vezető részére.

A rendszeres jelentések mellett 2010-ben is gyakoriak voltak az egy-egy kiemelt téma áttekintéséhez kapcsolódva készített elemző anyagok.

Ilyen volt a megtakarítási intézkedések bevezetésével kapcsolatos egyszeri többletkiadások és a jelentkező megtakarítások, illetve ezek egyenlegének kimutatása, a működési bevételi lehetőségek feltárása, valamint a követelés-, és tartozásállomány szerkezetének vizsgálata.

Informatikai háttér – szoftverfejlesztés

Az előirányzat, a keretek, a teljesítés, a kötelezettségvállalás és a kimenő számlázás adatait alapvetően az intézménynél már 2007. óta működő FORRÁS SQL integrált ügyviteli rendszer adja.

2010. decemberre befejeződött a FORRÁS SQL adataira támaszkodó Költségvetési Elemzési és Monitoring Modul (KEMM) 2009-ben megkezdődött fejlesztése.

A modul céljaként a felső- és középvezetői információs igényeket kielégítő, a döntéseket elősegítő, megfelelően strukturált adatok szolgáltatása lett megfogalmazva.

2010-ben az a vezetői döntés született, hogy a szakmai irányítási szint tájékoztatásának szerepét a 2010-ben elinduló Egységes Vezetői Irányítási Rendszer (EVIR) veszi át, a KEMM az EVIR-ben lévő, szűkebb területet átölelő, összevont adatok részletesebb csoportosítás szerinti, illetve tételes adatait tartalmazza, így kiegészíti azt.

A KEMM ezáltal az EVIR adatai mögötti részletes információkat szolgáltatja a szakmai vezetés részére, illetve a költségvetési szakterület által összeállított egyéb jelentések alapját képezi.

A KEMM jellemzője, hogy előre meghatározott adattartalmú, több modul adatait felhasználó jelentéseket tartalmaz, így a rendszeresen ismétlődő jelentések esetén kiváltja a lekérdezésekhez szükséges manuális munkát.

Segítségével tetszőleges, ad-hoc kimutatások készíthetők. A frissítés gyakoriságától, és az adatok feldolgozási módjától függően az adatok tárolásra kerülnek, ami lehetővé teszi a trend jellegű kimutatások, elemzések készítését, az egyes időszakokra vonatkozó jelentések automatikus összevetését – mind grafikus, mind táblázatos formában. Nagy előnye, hogy az egyéb, más rendszerekben tárolt adatok is integrálhatók, megjeleníthetők.

A kifejlesztett kimutatások listája:

- Előirányzat-módosítások, szabad előirányzatok kimutatása
- Előirányzat-teljesítés kimutatása időszakonkénti bontásban, szakfeladatok, szervezeti egységek, tevékenységek, külön finanszírozású feladatok, stb. szerint, összehasonlítás különböző szempontok alapján
- Kötelezettség-vállalások kimutatása szervezeti egységek, partnerek, stb. szerint, kötelezettség-vállalások pénzügyi teljesítése
- Követelések kimutatása különféle csoportosításban
- Szállítói kötelezettségek kimutatása különféle csoportosításban
- Rendszerhasználat adatai.

Az EVIR a pénzügyi gazdálkodási adatkörön túlmenően a gépjárműflotta használatával kapcsolatos adatokat (futásteljesítmény, üzemanyagfelhasználás, stb.), illetve a különböző szakrendszerekbe kerülő adatok (helyszíni ellenőrzések száma, mintaszám, vizsgálati szám, stb.) egységes rendszerbe foglalt megjelenítését is szolgálja.

2. Az előirányzatok alakulása

2.1. Az előirányzatok évközi változása

A 2010. évi eredeti előirányzatok kialakulása

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal 2010. évi költségvetési törvény szerinti előirányzata – az elmúlt években megfigyelhető trendnek megfelelően – tovább csökkent. A változás -1.068,6 millió Ft. Ez az összeg a 2009. évi eredeti előirányzat mintegy 3,6%-át teszi ki.

A csökkenést a 2009. július hóban megjelent tervezési köriratban foglaltak alapozták meg. A TB járulék mértékének változása és a tételes egészségügyi hozzájárulás megszüntetése miatt a munkaadókat terhelő járulék előirányzata 518,6 millió Ft-tal csökkent. A dologi kiadások eredeti előirányzatába bázisként került beépítésre a 2009-ben két ütemben végrehajtott zárolás 350 millió Ft-os hatása, de ezen felül további 200 millió Ft-os csökkentés is történt. Tekintettel arra, hogy az intézmény által a működési bevételek 2010. évi tervadatára 2009. közepén megadott összeg 200 millió Ft-tal kevesebb volt, mint a 2009. évi eredeti előirányzat (13.758 millió Ft-tal

szemben 13.558 millió Ft), ezért a működési bevételeket érintő csökkenést a kiadási oldalon a dologi kiadásnál érvényesítette a minisztérium.

A bevételi oldalon a költségvetési támogatás eredeti előirányzat csökkenést a járulék- és a 2009. évi zárolás bázisba való építéséből adódó csökkenés együttes összege adja ($518,6+350=868,6$ millió Ft).

Megjegyzem, hogy a járulék előirányzatának csökkentése 100%-ban költségvetési támogatás csökkenéssel járt, ugyanakkor a járulékcsoökkentés 2009. II. félévi hatásának felmérése küldött 10447/C/2009. PM táblázat és útmutató szerint a járulék előirányzatának elvonására támogatás arányosan került volna sor.

Előirányzat-módosítások

A 2010. évi előirányzatok alakulása nagymértékben hasonlít a 2009. évi szöveges beszámolóban vázoltakhoz.

A 2010. évi eredeti előirányzat 28.882,5 millió Ft-os összege az év során 12.368 millió Ft-tal – mintegy 43%-kal – növekedett, így a módosított előirányzat 2010. december 31-én 41.250,5 millió Ft lett. (Amennyiben az összes módosításból levonjuk a támogatás értékű működési kiadást érintő, „technikai jellegű” 1.050 millió Ft-os december végi módosítást, akkor az összes módosítás és az eredeti előirányzat aránya 40%-ra módosul, ez pedig megegyezik a 2009. évi arányszámmal.)

Nem változott tehát az intézménynek az a sajátossága, hogy a működéséhez szükséges források jelentős részét év közben szerzi meg, illetve az eredeti előirányzatot tekintve önmagában nem ítélt meg a Hivatal nagyságrendje és működésének jellege.

Az előirányzat-változások hatáskörönkénti megoszlásában a fentebb említett „technikai” jellegű módosítást kiszűrve is változást állt be az előző időszakhoz képest.

Míg a kormányzati hatáskörű módosítások aránya 6%-ra, az irányító szervié 24%-ra nőtt, addig az intézményi hatáskörben végrehajtott változtatások részaránya 70%-ra csökkent.

Az előbbire a kereset-kiegészítés végrehajtása, az utóbbiakra viszont a működési, illetve felhalmozási és tökejellegű bevétel előirányzat-módosítási jogának irányító szervi hatáskörbe való áttelepítése a magyarázat.

Az előirányzat-módosításokat tartalmazó tételes kimutatást a 1. sz. melléklet tartalmazza.

A kormányzati hatáskörű intézkedésekhez tartozik növelő tételként az egyszeri kereset-kiegészítés fedezete, a Prémium Évek Programban résztvevők foglalkoztatása kiadásai döntő részének megtérítése, az ösztöndíjas foglalkoztatottak juttatásai központi költségvetést terhelő részének visszatérítése, a nemzeti szakértők foglalkoztatásával, illetve az állami tulajdonban keletkezett árvízi károk elhárításával kapcsolatos módosítás. Tekintettel arra, hogy a 2010. júniusi 107,9 millió Ft költségvetési támogatás és dologi kiadás zárolás novemberben fel lett oldva, csökkentésként csupán a kereset-kiegészítésre fel nem használt támogatás visszarendezését kellett elkönyvelni. 2010-ben az összes kormány hatáskörű előirányzat-növelés 721,3 millió Ft, a csökkentés 14,5 millió Ft volt.

Irányító szervi hatáskörben végrehajtott módosítások forrásonkénti megoszlása jelentősen megváltozott az előző évhez képest: a költségvetési támogatást érintő változások az összes módosításnak csupán 15%-át tették ki (tavaly ez az arány 98% volt.).

Irányító szervi hatáskörben költségvetési támogatás forrással olyan évente visszatérő szakmai célfeladatok finanszírozásához szükséges előirányzat és pénzügyi fedezet átvétele történt meg, mint a parlagfű elleni közérdekű védekezéssel kapcsolatban felmerült hatósági kiadások előfinanszírozása, a génbanki tevékenység fenntartásához szükséges forrás biztosítása, az Erdészeti Mérő és Megfigyelő Rendszer működtetéséhez való hozzájárulás, illetve a határon túli gazdaszervezetek támogatása. 2010-ben új elemként jelent meg az EU elnökségi pótlék kifizetésével kapcsolatos forrásbiztosítás, a belvízvédelmi feladatokra a VM-be kihelyezett MgSzH-dolgozók kapcsán jóváhagyott összeg, a VM-konyha üzemeltetési feladatainak MgSzH részére való átadásához kapcsolódó forrás-kiegészítés. 2010-ben már nem lebonyolítási jellegű pénzeszközátvételnél, hanem költségvetési támogatásként jelent meg az osztatlan közös földtulajdon kimérésével kapcsolatos 2009. évi ügyféli kiadások 2010. évi visszatérítésére biztosított forrás. Csökkentő tételként kell megemlíteni az illetmény-számfejtési feladatok Kincstár általi átvételéhez kapcsolódó elvonást, az Agrobotanikai Osztály kiválásával kapcsolatos előirányzat-átadást, illetve a parlagfű feladatra fel nem használt támogatás elvonását. Egy ízben 100 millió Ft pótelőirányzatot biztosított a tárca az intézmény működési kiadásainak rendezése, illetve az átvett siófoki Oktatási és Apartmanház üzemeltetési kiadásainak időarányos finanszírozásához.

A tavalyi évben az összes irányító szervi hatáskörű előirányzat-növelés 523,3 millió Ft-ot, a csökkentés 86,5 millió Ft-ot tett ki.

A felhalmozási bevételekhez kapcsolódó irányító szervi hatáskörű módosítást a régi gépkocsi flotta értékesítési bevétele nettó része egy hányadának előirányzatosítása adja. Megjegyzem, hogy e témában összesen 530 millió Ft módosítás történt, azonban a 228,7 millió Ft első ütemű módosítás még 2010. I. félévben, saját hatáskörben lett végrehajtva.

A működési költségvetés bevételei csoportot érintő irányító szervi előirányzat-változtatások 2 témában mentek végbe: a működési bevételek eredeti előirányzatot meghaladó teljesítése miatt két lépésben összesen 1.170,3 millió Ft növelés engedélyezésére került sor, illetve a megyei MgSzH-k kincstári számlája egyenlegének megjelölt fejezeti kezelésű előirányzat javára történő december 28-i beutalása miatt keletkező támogatás értékű kiadási teljesítés fedezetére 1.050 millió Ft előirányzat biztosítására került sor – támogatás értékű működési bevétel jogcím megjelöléssel.

A több száz gazdasági eseményt jelentő, 54 db bizonylaton kezdeményezett intézményi saját hatáskörű előirányzat-módosítás kincstári jogcím szempontjából az alábbiak szerint oszlik meg:

a) előző évi intézményi maradvány-igénybevétele (5-ös kód): 193,5 millió Ft

b) többletbevétel (4-es kód): 8.027,5 millió Ft

c) előző évi fejezeti maradvány átvétele (7-es kód): 481,7 millió Ft

A kiemelt kiadási előirányzatok közötti átcsoportosítások (4-es kód) egyenlege természetesen 0, azonban az átcsoportosítások volumene jelentős, 515,7 millió Ft.

A b) csoportba tartozó eseményeket témakörönkénti bontásban a következőkben vázoljuk:

– Bor forgalomba hozatali járulék felhasználása: 449,1 millió Ft

– MVH által delegált és szakértői közreműködéssel ellátott feladatok teljesítése: 2.773,3 millió Ft (a teljes szerződésállományra lett az előirányzat nagysága beállítva, de a tényleges pénzügyi teljesítés 2.637,9 millió Ft volt, melyből 62,4 millió Ft volt a 2009. évi szakmai teljesítés 2010. évi pénzügyi rendezése)

– Állategészségügyi vizsgálatok támogatása 45/2010. FVM rendelet szerint: 1.514,6 millió Ft (ebből 229,3 millió Ft volt a 2009. IV. negyedévről 2010. januárban beadott elszámolás)

- Állategészségügyi vizsgálatok támogatása 148/2007. FVM rendelet szerint: 622,2 millió Ft (a BTT-n és VHT-n keresztül folyósítva a pénzeszköz)
- Növényegészségügyi vizsgálatok támogatása 117/2007. FVM rendelet szerint: 48,1 millió Ft
- Járványvédelmi intézményi kiadások megtérítésének előirányzatosítása: 170,8 millió Ft
- Erdészeti Mérő és Megfigyelő Rendszer (EMMRE) működtetése: 76,3 millió Ft
- Területalapú támogatások (Fajtakísérleti Állomások) részbeni előirányzatosítása: 16,9 millió Ft (a 2010-ben ilyen jogcímen befolyt összes bevétel 34 millió Ft volt)
- Intézményi pályázati támogatások felhasználása: 129,8 millió Ft
- KM-EKOP és VPOP projektek által megvalósított fejlesztések: 1.192,3 millió Ft
- EU-s visszatérítések (korábbi évek elszámolásai alapján): 555,5 millió Ft
- Munkáltatói lakáskölcsönnel kapcsolatos módosítás: 23 millió Ft
- Régi gépkocsi flotta értékesítése bevételeinek felhasználása: 228,7 millió Ft

A c) csoportba tartozó saját hatáskörű előirányzat-módosítások a VM előző évi maradványaiból finanszírozott feladatokhoz kapcsolódik, úgy mint

- tejtermelők 2009. évi megsegítése miatt elmaradt intézményi bevétel fejezeti forrással való kompenzálása, a november-decemberi időszak áthúzódó elszámolásából adódóan: 127,4 millió Ft
- nyerstej minősítő vizsgálatok finanszírozása: 21,9 millió Ft
- osztatlan földtulajdon kimérése 2008. évi kiadásainak visszatérítése: 13,7 millió Ft
- EMMRE, illetve génbanki feladatok finanszírozásának pótkerete: 5-5 millió Ft
- parlagfű elleni közérdekű védekezés feladatainak (K+F, végrehajtás) támogatása: 58,7 millió Ft
- IIER-rel kapcsolatos informatikai feladatok részbeni finanszírozása: 250 millió Ft.

Az előirányzat-módosítások egy másik aspektusa, hogy az MgSzH 2010-ben 8 különféle fejezeti kezelésű előirányzataból kapott pénzeszközöket konkrét szakmai feladatokra. Ezek az alábbiak:

- Állami génmegőrzési feladatok támogatása
- Parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának támogatása
- Osztatlan földtulajdon kimérésének költségei
- Bormarketing és minőség-ellenőrzés
- Egyes állatbetegségek megelőzésének és felszámolásának támogatása
- Folyó kiadások és jövedelem-támogatások
- Állat- és növénykártalanítás
- Új Magyarország Vidékfejlesztési Program Technikai Segítségnyújtás (TS).

Eredeti, módosított előirányzatok, illetve teljesítés összehasonlítása 2007-2010.

Az összehasonlítást a kiadási, illetve bevételi kiemelt előirányzatokra külön-külön táblázat szemlélteti a 2/a. és 2/b. sz. mellékletben. A terjedelem szűkítése érdekében a támogatás értékű működési / felhalmozási kiadások / bevételek, illetve a működési / felhalmozási célú pénzeszköz-átadások / átvételek összevonásra kerültek.

A táblázatokból a következő megállapítások szűrhetők le:

a) Kiadások

A 2010. évi eredeti előirányzat megközelítőleg megegyezik a 2007. évi összeggel, ugyanakkor a módosított előirányzat és a teljesítés több mint 1 havi átlagos kiadásnak megfelelő összeggel kevesebb.

A 2010/2009. év viszonylatáról elmondható, hogy a kiadások összességében még tovább csökkentek, a különbség a két időszak között 624 millió Ft.

A teljesítést nézve a 2007. és 2010. év közötti különbség 4.503 millió Ft. A különbség teljes egészében a működési költségvetésnél jelentkezik, mivel a felhalmozások még a 2007. évi szintet is meghaladják. A különbség arányaiban a munkaadókat terhelő járulékoknál jelentkezik leginkább, köszönhetően a 2010. év közepén végrehajtott 5 százalékpontos járulék-mérték csökkentésnek, illetve azoknak a hatásoknak, melyek a következő bekezdésben olvashatók.

A kifizetett személyi juttatások összege a tavalyi évhez viszonyítva is tovább mérséklődött. Ezt egyrészt központi, másfelől intézményi döntések is magyarázzák. A 2010. évi költségvetéssel összefüggő egyes feladatokról szóló 1132/2010. (VI. 18.) Kormányhatározat megtiltotta a jutalom és jutalmazás jellegű kifizetéseket, illetve hiába lett a korábban elrendelt létszámzárlet feloldva az 1130/2010. (VI. 10.) Kormányhatározattal, a források szűkössége miatt a képződött üres álláshelyek betöltésére – vezetői döntés alapján – nem kerülhetett sor.

Mindezek együttesen azt eredményezték, hogy a 2010. évi személyi juttatás teljesítés 1.638 millió Ft-tal alulmúlja a megelőző évit. Ez az összeg nagyjából 1 havi átlagos kifizetésnek felel meg.

A dologi kiadások éves teljesítése az MgSzH létrejötte óta a 11,3-11,8 milliárd Ft-os tartományban mozog. A „legjobb” és „legrosszabb” év közötti ingadozás a legnagyobb kifizetéssel záruló 2008. évi adat 4%-a körül van. Ez mintegy 0,5 havi kiadással egyenértékű.

A növekedés egyik fő oka a 2010. közepén elrendelt Áfa-kulcs emelkedés egész éves hatásának jelentkezése, ezzel szemben áll a decemberi kiadások korlátozására vonatkozó központi intézkedés miatti elmaradás.

A dologi kiadásokról itt összességében megállapítható, hogy érdemi elmozdulás ilyen időtávon sem valósulhatott meg az egyre bővülő feladatok és a fokozódó külső elvárások miatt.

Az elmúlt 4 év alatt a legnagyobb mértékű beruházás a tavalyi évben valósult meg. Az előző évet megközelítő 2007. évi teljesítésben még az intézményi és fejezeti források játszottak szerepet, de ezek fokozatos elapadása mellett a költségvetési szerveknek is lehetőségük nyílt a különböző ÚMFT / ÚMVP operatív programok célkitűzései adta fejlesztési lehetőségeket megcélolni. A mintegy 1,5 milliárd Ft-os teljesítés döntő része (közel 75%-a) a 2010-ben lezáruló az Európai Regionális Fejlesztési Alapból finanszírozott Agrártámogatás kölcsönös megfeleltetési rendszere (KM/EKOP), illetve az Egyablakos vámügyintézés (VPOP) projektekkel kapcsolatos. főként informatikai tárgyú beszerzésekhez kapcsolódott.

b). Bevételek

A 2010. évi bevételek összesített teljesítése csekély mértékben ugyan, de 213 millió Ft-tal meghaladja a 2009. évi szintet. A különbség számszerűsítve 2007-2010. viszonylatában 3.699 millió Ft.

A bevételi adatok alakulásának elsődleges vizsgálatánál a bevételi kiemelt előirányzatokat 3 csoportra bontom: költségvetési támogatás, működési bevétel, egyéb források.

A költségvetési támogatás finanszírozásban betöltött szerepe az elmúlt 4 évben folyamatosan csökkent. A kiemelt előirányzat összes bevételen belüli aránya az MgSzH induló évének számító 2007. évi 52%-ról 2010-re 41%-ra csökkent. A csökkenés abszolút értékben is évről-évre tetten érhető. A támogatás 4 év alatt bekövetkező 6.627 millió Ft-os apadását az egyéb bevételek csak 2.928 millió Ft-tal tudták ellensúlyozni.

A működési bevételek alakulásában trendforduló következett be: az MgSzH fennállása óta először haladta meg a 15 milliárd Ft-os szintet. Ez az adat 534 millió Ft-tal több, mint a kiinduló 2007. évi érték és 1.733 millió Ft-tal nagyobb, mint a tárgyévet megelőző időszakban regisztrált

teljesítés. Az utóbbi megállapításnál figyelembe kell venni, hogy egyfelől a 2009. évi bázisadat alacsony, mert a szarvasmarha-tartók által fizetendő, 2009. február előtt (és 2010. január 1. után) igazgatási szolgáltatási díjként elszámolt hatósági díjak megfizetése alól 2009. február 1-december 31. időszakra a tárca mentesítette az állattartókat, és központi forrásból, más jogcímen – támogatás értékű bevétel – pótolta az intézmény kieső bevételét (460 millió Ft).

A növekedés fő mozgatórugója a halászati, vadászati, illetve a földművelésügyi szakterületet érintő jogszabályi változás volt. Egyrészt a korábban a központi költségvetés központosított bevételét képező tételek intézményi szintű működési bevétellé váltak (ez mintegy 581 millió Ft bevételi többletet jelentett), másfelől az őstermelői igazolvány kiváltásáért és betétlapjának érvényesítéséért is intézményi hatáskörben maradó díjat (éves szinten 328 millió Ft-ot) szedhetett a szakterület.

A fentiek mellett a tisztességtelen forgalmazó magatartással kapcsolatban 2009. végén megjelent jogszabály által előírt szankcionálás a bírságokból származó bevétel emelkedéséhez járult hozzá jelentősen.

Az egyéb működési célú bevételek a támogatás értékű működési bevételek és a működési célú pénzeszközátvételek összegéből tevődik össze.

Ezeken a jogcímeneken összesen 2.119 millió Ft növekedés történt 2007 és 2010. között, ugyanakkor az előző évhez képest 1.870 millió Ft-os a csökkenés. A csökkenésben egyfelől a bor-forgalomba hozatali járulékból MgSzH-t megillető forrás 390 millió Ft-os csökkenése játszott szerepet, másrészt az, hogy a 2009. év végén az irányító szervtől kapott – finanszírozási problémákra, jutalmazásra és különféle célfeladatok elvégzésére fordítható – 1.012 millió Ft támogatás értékű bevételre 2010-ben nem volt szükség. Ezeken kívül a tejtermelők megsegítése miatt díjmentessé váló egyes eljárások miatt kieső működési bevétel irányító szervi pótlása (460 millió Ft) csak a 2009. évet érintette.

A felhalmozási és tőkejellegű bevételek 2010. évi összege egyszeri esemény hatását tükrözi: a gépjárműflotta bérlésével kapcsolatban eladott régi gépjárművek értékesítési bevételét.

Az egyéb felhalmozási célú bevételek a támogatás értékű felhalmozási bevételek és a felhalmozási célú pénzeszközátvételek összegéből tevődik össze. A 2009. évi egyébként magas bázishoz viszonyított további 460 millió Ft-os (66%-os) emelkedés döntően a KM/EKOP és VPOP projektek lezárása miatt jelentkező nagy összegű kifizetések miatt jelentkezett.

Az előző évi működési, illetve felhalmozási maradvány-átvétel jogcímcsoportnál megfigyelhető 25%-os csökkenés (162 millió Ft) egyik oka, hogy míg 2009-ben a VM-től 506 millió Ft (az augusztusi TÉR-előleg pénzügyi fedezetét megalapozandó), addig 2010-ben 250 millió Ft (IIER működtetésével kapcsolatos többletkiadások fedezetére) forrás érkezett. Másfelől parlafű elleni közérdekű védekezés feladatra, illetve különféle célfeladatokra a 2009. évinél nagyobb fejezeti forrás jutott 2010-ben.

A kölcsönök visszatérülése, illetve az előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele kiemelt előirányzatokhoz kapcsolódó 2010. évi teljesítés összege nem kiugró az előző évekhez viszonyítva, nagyságrendje nagyjából megfelel a négyéves átlagnak.

2.2. Fejezeti pótelőirányzatok felhasználásának bemutatása

A kormányzati és irányító szervei hatáskörrel előirányzat-módosítással kapott költségvetési támogatás előirányzatának és pénzügyi fedezetének felhasználását számszakilag és szöveges formában egyaránt a 3/a. sz. mellékletben, táblázatos formában mutatom be.

Tekintettel arra, hogy a kormányzati hatáskörű módosítások központi, több ágazatot is érintő, általános érvényű intézkedésekhez kapcsolódnak, a pótelőirányzatok felhasználása kizárólag működési célú kiadásokra, azon belül többnyire személyi juttatásra és munkaadókat terhelő járulékokra lett engedélyezve.

A felhasználás ezeknél a tételeknél 100%-os, mivel az előirányzatok biztosítására – a keresetkiegészítés kivételével – a tényadatokat tartalmazó elszámolások benyújtása után került sor.

A keresetkiegészítés és parlagfű elleni közérdekű védekezés fel nem használt összesen 53.314 ezer Ft költségvetési támogatása még 2010. során visszarendezésre került.

Az irányító szervei előirányzat-módosítással érkező pénzeszközök közül 17.387 ezer Ft a megyei MgSzH-k maradványát képezi, a visszafizetésről, illetve a felhasználásról a jogutód megyei Kormányhivataloknak kell gondoskodniuk.

Az MgSzH Központ 2 témában csak részlegesen használta fel a célra biztosított pénzeszközöket, ebből a körből 32.139 ezer Ft a kötelezettség-vállalással terhelt maradvány részét képezi.

Decemberben 17.700 eFt támogatás lett biztosítva az AK részarány kártalanításra és a Magyar Élelmiszerkönyvvel kapcsolatos feladatokra. A kifizetések 2011. januárban kezdődtek meg, így a maradvány részét képezi.

A tárgyévben fel nem használt költségvetési támogatás összesen 67.226 ezer Ft

A fejezet által az intézmény működtetésére, fejlesztésére átadott pénzeszközöket – a 100 millió Ft-os támogatási előirányzattal biztosított többletforrástól eltekintve – saját hatáskörű előirányzat-módosítást követően használta fel az intézmény, mivel a források maradvány-átvétel, vagy támogatás értékű bevétel jogcímen érkeztek a Hivatal kincstári számlájára.

A pénzeszközök felhasználásával kapcsolatos információk a 3/b. sz. mellékletben találhatóak meg.

A szakmai feladatok ellátására biztosított keretek közül 2 tételnél összesen 82.773 ezer Ft a 2010. évi maradvány részét képezi, ezek a pénzügyi teljesítés 2011-ben történik meg.

A bor forgalomba hozatali járulék fel nem használt része göngyölítve a következő időszakos féléves elszámolás nyitó adatát képezi.

2.3. A személyi juttatások és munkaadókat terhelő járulék előirányzatának alakulása

Személyi juttatás

Tekintettel arra, hogy a 2009. évi eredeti előirányzat kidolgozásánál rendezve lettek a korábbi szerkezeti problémák, a 2010. évi eredeti előirányzat az előző évi összeggel teljesen megegyezett.

A személyi juttatások teljesítésének és módosított előirányzatának az aránya (teljesítés %) 98,5% volt.

A jutalomfizetésre vonatkozó központi korlátozó intézkedések következtében a 2010. évi módosított előirányzat csupán 6,7%-kal volt nagyobb az eredeti előirányzatnál. 2009-ben ez az arány 164% volt.

Az előirányzat-módosítások 52%-a saját hatáskörben végrehajtott emelés, a kormányzati intézkedésekhez kapcsolódó pótelőirányzatok 45%-ban határozták a módosított előirányzat

nagyágát. Az irányító szervei hatáskörű módosítások az összes módosításnak mindössze 3%-át teszik ki – a 2009. évi aránnyal megegyezően.

A saját hatáskörű módosítások csökkenő arányát az mutatja, hogy 2010-ben nem voltak az irányító szerv által a intézmény működőképessége fenntartásához biztosított – személyi juttatásra előirányzatot – többletforrások. A módosítások a teljesítéshez még hiányzó előirányzat megteremtését célozták – a bor forgalomba hozatali járulék, az MVH-s szerződések teljesítéséből származó pénzeszközök, illetve a termék tanácsok által utalt térítések (148/2007. FVM rendelet) terhére.

A kormányzati hatáskörű módosítások legnagyobb arányát (374 millió Ft, 68%) 316/2009. (XII. 28.) Korm. rendelet alapján kifizetett 2010. évi keresetkiegészítés teszi ki. Jelentős tétel (119 millió Ft, 21%) még a Prémium Évek Programban részt vevők járandóságai miatti módosítások.

A negyedéves elszámolások összege a 29-31 millió Ft közötti tartományban mozgott. A kiadások lassú ütemben fognak csökkenni, mert az állományból „kifutó” munkatársakat „pótolják” az utolsó igénybevételei lehetőséget (2010. december 31.) kihasználó dolgozók.

Ösztöndíjas foglalkozási jogviszonyban mintegy 70 fő pályakezdő diplomás munkaerő alkalmazása valósult meg az elmúlt 2 évben. A 2009. október 1 - 2010. szeptember 30. közötti foglalkoztatás következtében a megtérített juttatás 2010. három negyedévében összesen 37 millió Ft volt, amely az összes kormányzati hatáskörű módosítás 7%-a.

A Baranya megyei MgSzH-t érintő nemzeti szakértő foglalkoztatása miatti térítés 11 millió Ft (2%), a főként a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei MgSzH-t érintő állami tulajdonban keletkezett árvízi károk miatti térítés 12 millió Ft (2%) volt.

2009-ben a fejezeti hatáskörű módosítások 98%-át egyetlen téma (Agrobotanika) fedte le, 2010-ben a tárca több témakörben hajtott végre előirányzat-növelést. A legjelentősebb tétel az osztatlan közös földtulajdon kimérésével kapcsolatos költségtérítések kifizetésével volt kapcsolatos. Mivel a biztosított 117 millió Ft nem a témának megfelelő kiemelt előirányzatokra került jóváhagyásra, a Hivatal saját hatáskörben korrigált, így az 58 millió Ft eredetileg személyi juttatásra adott keret is átcsoportosításra került működési célú pénzeszközátadás jogcímmre.

Munkaadókat terhelő járulék

A járulékok 2010. évi eredeti előirányzata 518,6 millió Ft-tal, 9%-kal volt alacsonyabb, mint az azt megelőző évben. A csökkenés egyedüli oka a járulékmérték 2009. július 1-től végrehajtott 5 százalékpontos mérsékléséből fakadó, 2010-ben érvényesülő megtakarítás érvényesítése.

A kiadási előirányzat teljesítésének és módosított előirányzatának az aránya (teljesítés %) 99,4% volt.

A munkaadókat terhelő járulékok éves teljesítésének összege a személyi juttatások éves adatának 26,5%-a (az arány 2009-ben 27,7 % volt). Ez az arány az eredeti előirányzatokat vizsgálva még 29,2%-ot mutatott. Az arányt befolyásoló tényezők közül az egyik, hogy az előző évekhez hasonlóan jelentős a járulékfizetési kötelezettséggel nem járó, ún. béren felüli juttatások aránya. A másik tényező, hogy a munkaadókat terhelő járulékoknál 2009. július 1-jén életbe lépett kulcsváltás is jelentős kiadáscsökkenést jelentett 2010 során.

Az arány növekedésének irányába hatott ugyanakkor, hogy a 2009 decemberében folyósított jutalmak után 2010. január 20-án teljesített munkaadókat terhelő járulékok összege 311 millió Ft volt, amely a személyi juttatásokba könyvelt levonásoknak (bruttó és nettó illetmény különbözete, 589 millió Ft) 53%-át tette ki.

Ez azt jelentette, hogy 2010 folyamán fokozatosan csökkent a járulék/személyi arány a december 31-én regisztrált 26,5%-ra.

A járulék előirányzat-megtakarítás a személyi juttatások teljesítésének 27%-os arányához viszonyítva 88 millió Ft, a munkaadókat terhelő járulék eredeti előirányzatához hasonlítva 226 millió Ft.

A személyi juttatások szerkezete 2009-hez viszonyítva kis mértékben változott, a súlypont még inkább a rendszeres személyi juttatások felé tolódott el (80%-os részarány). A fennmaradó 20%-ból mintegy 4% a külső személyi juttatások aránya (megbízási díjak, munkavégzés alóli tényleges felmentés idejére járó járandóságok, illetve PÉP-es foglalkoztatottak juttatásai). A nem rendszeres juttatások 16%-os részaránya nagyjából egyenletesen oszlik meg a munkavégzéshez kapcsolódó juttatások, a foglalkoztatás sajátos juttatásai, illetve a költségtérítések / hozzájárulások jogcímcsoportok között (35-34-30%). A szociális jellegű juttatások (temetési segély, albérleti hozzájárulás, családalapítási támogatás, egyéb szociális segély) részaránya alig éri el az 1%-ot.

Az átlagilletmény 2010-ben 265.215 Ft/fő/hó volt. Ez gyakorlatilag megegyezik a 2009. évi adattal.

Az átlagos statisztikai létszám 2%-os csökkenése megegyezik a rendszeres személyi juttatások éves összege csökkenésének mértékével. Ebből az következik, hogy a kieső létszám illetmény-színvonala az átlagos érték körül volt.

Takarékossági intézkedések

A kormányzati létszámfelvételi tilalom feloldása (1130/2010. (VI. 10.) Kormányhatározat) ellenére MgSzH elnöke június 22-én levélben tájékoztatta a kötelezettség-vállalási jogkörrel felruházott vezetőket, hogy az üres álláshelyek esetében az év eleji tervhez képest többlet forrás biztosítását igénylő köztisztviselői/kormánytisztviselői jogviszony létesítésére, illetve határozott idejű kinevezés meghosszabbítására irányuló igény jóváhagyására pénzügyi fedezet hiányában nincs lehetőség.

Az ösztöndíjas programban részt vevők 2010. szeptember 30-át követő továbbfoglalkoztatására is csak abban az esetben kerülhetett sor, ha az érintett szervezeti egység kerete ehhez elegendő fedezetet biztosított.

A fenti intézkedéssel egyidejűleg korlátozásra kerültek az új tanulmányi szerződésekre vonatkozó kötelezettség-vállalások.

A 2009-ben jelentősen megszigorított munkaerő felvételi, megbízási szerződéskötési eljárás rend 2010. során is érvényben maradt.

Létszámhelyzet alakulása

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal 2010. évi engedélyezett létszáma 2010. január 1-jént 4895 fő volt, amely a 1049/2010. (II. 26.) Kormányhatározattal 4909 főben került megállapításra (Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ 947, a megyei Hivatalok létszáma összesen 3962 fő).

Az engedélyezett létszámhoz képest a munkajogi nyitó létszám 4994 fő, munkajogi záró létszám 4928 fő, a statisztikai nyitó létszám 4758, míg a statisztikai záró létszám 4783 főt tett ki, az átlagos statisztikai állományi létszám 4797 fő volt az év folyamán.

Az intézményi létszám a 2009. évihez viszonyítva csökkenést mutat: a munkajogi nyitó létszám 118, a munkajogi záró létszám 122 fővel csökkent, a statisztikai nyitó létszám 154, a záró létszám 16 fővel volt alacsonyabb a 2009. évinél, az átlagos állományi létszám pedig 77 fővel csökkent az előző évihez viszonyítva.

A létszám csökkenése egyrészt a 2009. év folyamán megkezdett korösszetétel-javító intézkedésre vezethető vissza, amely három ütemben került végrehajtásra, és amelynek III. ütemében - 2009. december 31-ével kezdődő felmentési idővel - 61 munkatárs jogviszonya került megszüntetésre a 2010. év folyamán, illetve a társadalombiztosítási nyugdíjellátások 2011. évi változásaira tekintettel jelentősen nőtt az előrehozott, illetve korengedményes nyugdíjat igénybe vevők száma.

A létszám alakulását jelentősen befolyásolta az a tényező, hogy a nyugdíjba vonulók megüresedő álláshelyeinek betöltését a 2009. évben elrendelt létszámzárlat csak igen korlátozottan tette lehetővé, amelynek hatására intézményi szinten 2010. év végén 66 volt üres álláshelyek száma, amelyből 21 tartósan üresnek minősült.

A létszámzárlat a 1130/2010. (VI. 10.) Korm. határozattal került feloldásra, amely 2010. III. negyedévében lehetőséget teremtett a pályakezdő fiatalok ösztöndíjas programjának keretében az intézményeinknél egy éves tapasztalatot szerző, összesen 49 diplomás munkatárs foglalkoztatására.

2.4. A dologi kiadások előirányzatának alakulása

A dologi kiadások 2010. évi eredeti előirányzata 550 millió Ft-tal, 9%-kal volt alacsonyabb, mint az azt megelőző évben. A csökkenés a 2009. évi zárolás elvonásba „fordulásából”, illetve 200 millió Ft működési bevétel csökkentés ezen a kiemelt előirányzaton való érvényesítéséből áll össze.

A kiadási előirányzat teljesítésének és módosított előirányzatának az aránya (teljesítés %) 90% volt.

A módosított előirányzat 2010-ben 242%-kal haladta meg a költségvetési törvényben kihirdetett keretet (ez az arány 2009-ben 196% volt).

A magas módosított előirányzat az év végén rendelkezésre álló források nagyságától függetlenül a központilag elrendelt decemberi kiadás-korlátozás miatt „kihasználatlan” maradt.

Az elmúlt évek tendenciájának megfelelően az előirányzat módosítások döntő hányada (2010-ben 76%-a) saját hatáskörben valósult meg. Az irányító szervi változtatások részaránya 24 % volt. A kormányzati hatáskörben módosuló előirányzat összege 14 millió Ft, arányaiban jelentéktelen, az 1%-ot sem éri el.

A saját hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosítások köre igen széles volt, a módosítási jogcímek megegyeznek a 2.1 pontban felsorolt csoportokkal. A már említett nagy tételszám annak a következménye, hogy az EG-03I adatlapok beadására a különböző pénzeszközök jóváírása után néhány nappal sor került annak érdekében, hogy a módosítással érintett témák nyomon követhetők legyenek, illetve a teljesítés/előirányzat arány lehetőleg minél kevésbé torzítson. Az előirányzat-változtatások folyamatosságát a havi módosítások összegeinek nagyságrendjével is érzékeltetni kívánom:

– január:	0 millió Ft
– február:	0 millió Ft
– március:	32 millió Ft
– április:	672 millió Ft
– május:	938 millió Ft
– június:	760 millió Ft
– július:	936 millió Ft
– augusztus:	0 millió Ft
– szeptember:	786 millió Ft
– október:	1.481 millió Ft
– november:	347 millió Ft
– december:	–156 millió Ft
Összesen:	5.796 millió Ft

Az üzemeltetés és a laboratóriumi feladatok beindításához szükséges szakmai készletek beszerzésének kiadásai hagyományosan megnehezítik az intézmény pénzügyi egyensúlyának fenntartását az első negyedévekben. Az alacsonyan meghatározott 2009. évi maradványtartási kötelezettség miatt ez a forrás még átmenetileg sem tudta javítani a Hivatal likviditási helyzetét, így a minimálisan szükséges források biztosítására két lehetőség kínálkozott: az intézmény által hatósági jogkörben beszédett, de nála csak átfutó jelleggel tartózkodó, ún. idegen pénzeszközöknek a működés finanszírozásába történő átmeneti bevonása, illetve a költségvetési támogatás előrehozása. A mindennapi gazdálkodás során főként az első lehetőség jött számításba, a támogatási keret előrehozásának eszközével a Hivatal egy esetben, az IV. negyedévben élt.

A források ingadozása, illetve a decemberi kiadási korlátozás a dologi kiadások pénzügyi teljesülésén keresztül mérhető le a legjobban. Az éves szinten kifizetett 11.678 millió Ft dologi kiadás negyedévek közötti megoszlása az alábbi:

I. negyedév:	2.554 millió Ft	21,9%
II. negyedév:	3.225 millió Ft	27,6%
III. negyedév:	3.100 millió Ft	26,5%
IV. negyedév:	2.799 millió Ft	24,0%

A források változékonny alakulását az is jellemzi, hogy a legalacsonyabb teljesítésű hónap adata (450 millió Ft) az átlagos havi dologi kiadás (973 millió Ft) kevesebb, mint felét (46%), a legnagyobb teljesítésű hónapé (1.303 millió Ft) viszont az átlagos érték közel 134%-át teszi ki. Megjegyzem, hogy a 2009-ben a legmagasabb havi dologi kiadás összege 545 millió Ft-tal volt magasabb. További különbség a két év között, hogy míg 2009-ben a decemberi hónap volt a „legerősebb”, addig 2010-ben a március hó (ebben a hónapban lett jóváírva az előrehozott költségvetési támogatás is). Az év végi kiadás-korlátozás következtében a december havi teljesítés alig haladta meg a havi átlagos összeget: „mindössze” 1.006 millió Ft volt.

A jogcímcsoportok megoszlása a teljesítésben 2008-ban és 2009-ben:

Jogcímcsoport	2009. év	2010. év
Készletbeszerzés:	17,7%	15,0%
Kommunikációs szolgáltatások:	15,0%	13,1%
Szolgáltatási kiadások:	32,5%	35,0%

Vásárolt közszolgáltatások:	4,2%	4,0%
ÁFA:	18,6%	20,6%
Egyéb dologi kiadások:	2,0%	1,6%
Kiküldetés:	6,1%	4,2%
Egyéb folyó kiadások:	3,9%	6,5%

A fentiekből az látható, hogy a dologi kiadások szerkezete továbbra is stabil, a közüzemi, karbantartási, takarítási, őrzési, egyéb üzemeltetési szolgáltatások részaránya a teljes dologi kiadás 1/3-át jelenti.

2010-ben a készletbeszerzés + kommunikációs szolgáltatások + szolgáltatási kiadások jogcímcsoportok teljesítésének együttes összege nettó 7.372 millió Ft volt. Ez alig marad el a 2009. évi adattól (7.396 millió Ft). Ebből az látszik, hogy a vizsgált két évben a Hivatal nagyjából ugyanazt az összeget költötte el a hivatkozott kiadáscsoportokban, csak más arányban. Itt is tetten érhető a decemberi kiadás-korlátozás hatása: a szolgáltatási számlák kifizetése prioritást élvezett.

A megfigyelés alá vont jogcímcsoportok közül a vásárolt közszolgáltatások (jogosult állatorvosok igénybevétele állatszállításoknál, illetve állategészségügyi monitoring programok végrehajtásában) teljesítési adata tér el legkevésbé 2009-2010. viszonylatában (476, illetve 464 millió Ft).

A legmarkánsabb különbség az egyéb folyó kiadásoknál (befizetési kötelezettségek) jelentkezik: a cafetéria-elemek utáni adófizetési kötelezettség miatt a munkáltató által fizetett SZJA jogcím teljesítése adata 3,7-szer, a rehabilitációs hozzájárulás 1 főre vetített befizetési kötelezettségének drasztikus emelkedése miatt az e címen befizetett összeg 5-ször nagyobb volt 2010-ben, mint egy évvel korábban.

Az Áfa-kulcs 2009. július 1-től hatályos emelkedése miatt a teljesített dologi kiadásokon belüli részaránya is megnövekedett, mivel a kiadásnövelő hatás 2010-ben már egész évben jelentkezett. Az ÁFA-kiadást az is megemelte, hogy a szolgáltatási, bérleti és egyéb, ÁFA-körbe sorolt tevékenységek utáni befizetési kötelezettség – a 2009. évit meghaladó bevételek miatt – 520 millió Ft-ról 638 millió Ft-ra, 23%-kal növekedett.

Rövid lejáratú kötelezettségek állományának alakulása

A <http://keretszamlab.hu> felületen rögzített, ún. dekádós gyorsjelentések tanúsága szerint a szállítói állomány havi átlagos értéke 960 millió Ft volt 2010-ben. A hó végi összegeket tekintve a legnagyobb állomány december 31-én jelentkezett. Ennek nagysága az átlagos értéket 36%-kal haladta meg, a nyitó adatot pedig 70%-kal. A számok mögött a decemberi kiadás-korlátozás által előidézett számlatorlódás húzódik meg.

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek állománya csekély, annak szerkezete ugyanakkor jelentős mértékben változott az előző évhez viszonyítva. 2009-ben az állomány felét az önrevíziós maradvány-befizetési kötelezettség adta, 2010-ben ilyen tétel nem merült fel.

A 2011-re áthúzódó kifizetési kötelezettség közel 200 millió Ft-os nagyságrendje a 45/2010. FVM rendelethez kapcsolódóan a III. negyedévi szalmonella-oltóanyag beszerzés állattartóknál felmerült költségeinek megtérítéséről a területi szervek által hozott határozatokhoz kapcsolódik. A megyei hivatalok által benyújtott elszámolás pénzügyi fedezetét az MVH csak december elején kezdte utalni, így – a forrás megelőlegezésére a nagy összegű kötelezettségek miatt nem volt likviditási lehetőség – a kifizetésre is csak decemberben kerülhetett volna sor.

Az év végi kiadás-korlátozás csak a novemberi teljesítéssel megegyező mértékű kiadás teljesítését engedte december hónapban, de a fenti tételek – egyszeri jellegüknél fogva – a novemberi

bázisban nem szerepelhettek. Annak ellenére, hogy az irányító szerv kerettűllépést engedélyezett a határozatok szerinti összegek kifizetésére csak részben kerülhetett sor.

Takarékossági intézkedések

Az MgSzH 2010 nyaratól a szakmai munka folyamatosságának biztosítása mellett az egyik legkiemelkedőbb területként a Hivatal gazdálkodását kezelte, így az intézményi forráshiány kezelésére jelentős erőfeszítéseket tett. Ennek során – a Hivatalhoz újonnan csatlakozó gazdasági elnökhelyettes irányítása mellett – a Hivatalom elsődleges célja az volt, hogy ne csak egyszeri, átmeneti kiadás-megtakarítást érjen el a szükséges kötelezettség vállalások elhalasztásával, hanem a meglévő szolgáltatási szerződések újratárgyalása, valamint az igénybevett szolgáltatások körének felülvizsgálata tartós kiadáscsökkentést eredményezzen. E folyamat részeként valamennyi kötelezettség vállalásra jogosult vezetővel áttekintettem a meglévő és tervezett kötelezettség vállalások állományát, valamint a fizetési határidőket, amely a tapasztalatokat figyelembe véve önmagában takarékosságra ösztönözte a vezetőket.

A Hivatal a szerződések felülvizsgálatát a Központ legjelentősebb kiadási tételével, az informatikai üzemeltetési kiadásokkal, ezen belül az ENAR és az OÁIR rendszerek működtetési költségeivel kezdte. Jelentős lépéseket tett az ENAR esetében a saját hatáskörben is ellátható feladatok külső vállalkozótól történő visszaszervezésére, ennek köszönhetően a baromfi és a sertés bizonylatok rögzítését, valamint feldolgozását ma már a Hivatal látja el. Ezzel egyidejűleg megtette a szükséges intézkedéseket a juh és kecske, továbbá a szarvasmarha bizonylatokkal kapcsolatos feladatok mihamarabbi átvétele érdekében is. Az említett feladatok visszaszervezésének eredményeként 2010-re mintegy 20 millió Ft, azonban 2011-re már közel 110 millió Ft megtakarítás várható, valamint a kapcsolódó üzemeltetési költségek megszűnésének köszönhetően 2010-ben további 5,4 millió, 2011-ben pedig 16,2 millió forintnyi költségcsökkenésre számítok.

Az OÁIR rendszer kapcsán – az ellátott tevékenységek díjazásának piaci árakkal történő összehasonlítását szem előtt tartva – elkészült a szükséges szolgáltatások katalógusa, amely alapján 2010. IV. negyedévében 24 millió Ft, 2011-ben éves szinten 71 millió Ft kiadáscsökkenést realizál a Hivatal.

Emellett folyamatban van egyrészt a szélessávú informatikai hálózat, másrészt a vezetékes kommunikációs költségek racionalizálása is. Ez utóbbi esetében a lényegesen kedvezőbb percdíjakra való áttérés révén 2010-ben mintegy 8,4 millió, illetve 2 millió Ft, azonban 2011-ben már jelentősen nagyobb, 50,4 millió, illetve 15 millió Ft a várható megtakarítás összege.

Az MgSzH Központban további költségcsökkentési intézkedést kezdeményeztem a nyomtató és fénymásoló kellékanyag felhasználása tekintetében is az ún. eredeti után gyártott tonerek használatára történő fokozatos áttéréssel, amely számításaim szerint 2010-ben ugyan csak 500 ezer, azonban 2011-ben már 9,6 millió Ft-nyi költségcsökkenést eredményezhet. Mindemelllett az idén átvett VM konyha és büfé üzemeltetésének átszervezésével annak ellenére is sikerült közel 3 millió Ft-ot megtakarítani a Hivatalnak 2010-ben, hogy a VM által biztosított pótelőirányzat nem fedezte az MgSzH-t terhelő kiadásokat.

A tanácsadói (pl. közbeszerzési, pályázati tanácsadás) jellegű szerződések felülvizsgálatának, a feltételek újratárgyalásának eredményeképpen 2010-ben több mint 5 millió Ft, 2011-re pedig több mint 18 millió Ft-os csökkenést ért el a Hivatal. Az MgSzH alaptevékenységéhez csak áttételesen kötődő, az Aranykorona Önkéntes Nyugdíjpénztárral korábban kötött támogatási szerződést átgondolva a Hivatal úgy döntött, hogy 2010-re a korábbi szerződés szerinti támogatás

legfeljebb felét, 16 millió Ft-ot utal át, míg 2011-re, a kormányhivatalok létrejöttével további csökkentést helyezett kilátásba a Hivatal. Az MgSzH mindemellett a vagyonkezelésében maradó ingatlanok esetében is komoly erőfeszítéseket tesz a közüzemi díjak csökkentésére egyrészt a szolgáltatók versenyeztetésével, másrészt pályázati forrásból megvalósítandó energiahatékonysági beruházások révén.

Az MgSzH gazdálkodási adatait tekintve összességében elmondható, hogy a Hivatal 2010-re vonatkozóan több mint 150 millió Ft-os költségsökkenést ért el, mi több, a 2010-ben megtett intézkedések hatása 2011-ben várhatóan eléri majd az 560 millió Ft-os megtakarítást. Mindemellett az MgSzH tovább folytatja a kiadáscsökkentési lehetőségek feltárását, így 2011-re további szerződések módosítását vagy felmondását, illetve új közbeszerzési eljárások kiírását tervezi. Ez utóbbi esetében a Hivatal elsődleges célja, hogy a „megszokott” partnerek helyett új, a korábbinál kedvezőbb ajánlatot benyújtó szállítókat is találjon.

2.5. A felhalmozási kiadások előirányzatának alakulása

Felújítás

felújítás központban:	16.892 EFt	38,4 %
felújítás megyei hivatalokban:	<u>27.081 EFt</u>	<u>61,6 %</u>
összesen:	43.973 EFt	100,0 %

A felújítások 89,5 %-a épület felújítás volt. Egy akadálymentesítési pályázat kivételével a többi felújítás kárelhárítást szolgált, elsősorban a beázó épületeket javítottuk. Elmondható, hogy még a kárelhárítási igényeket sem tudtuk kielégíteni. Fokozottan igaz ez a gépek, műszerek, berendezések nagyjavítására, amelyre mindössze 4.597 ezer Ft jutott (10,5%). Ennek eredménye az lett, hogy egy sor eszköz jelenleg is működésképtelen. Hiba megelőző javításra egyáltalán nem kerülhetett sor.

Felújítás terén a jelenlegi helyzet tarthatatlan, amennyiben jelentősen nem növekedik az erre fordítható összeg, úgy mind a központban, mind a kormányzati hivatalokba betagozódó megyei egységeknél súlyos működési zavarok lépnek fel.

Beruházás

beruházás központban:	1.382.497 EFt	92,1 %
beruházás megyei hivatalokban:	<u>117.833 EFt</u>	<u>7,9 %</u>
összesen:	1.500.330 EFt	100,0 %

A beruházásokból döntő súlyt képez az előző évekről áthúzódó EKOP KM-1.2.5-2008-0001. számú projekt, amelyből 820.365 ezer Ft fejlesztés valósult meg és ez a kölcsönös megfeleltetési célok teljesítését szolgálta, valamint a VPOP-KM-1.2.2-07-2008-0001. számú projekt, amely terhére 297.892 ezer Ft fejlesztés realizálódott. A két pályázat az összes beruházás 74,5%-át képezte, kizárólag informatikai fejlesztést tartalmaz. Legfőképpen ez okozza, mind a központ és a megyei hivatalok közti, mind pedig a szerkezeti megoszlás közti nagy aránytalanságot.

A beruházások szerkezeti megoszlása a következő:

szoftver, szellemi termékek	1.057.277 EFt	70,5 %
hardver	206.933 EFt	13,8 %
építés	135.014 EFt	9,0 %
jármű és tartozékai	58.508 EFt	3,9 %
berendezés, felszerelés	25.297 EFt	1,7 %
műszer	6.232 EFt	0,4 %
híradástechnika, biztonságtechnika	5.420 EFt	0,3 %
mezőgazdasági gép, kísérleti gép	2.903 EFt	0,2 %
bútor	<u>2.746 EFt</u>	<u>0,2 %</u>
	1.500.330 EFt	100,0 %

A két pályázat mellett a többi forrásból is az informatikai fejlesztés élvezett abszolút előnyt. Jelentős összeg lett további szoftverfejlesztésre, valamint az új szerverközpont kialakítására fordítva.

Az építési beruházás jelentős részét szintén a szerverközpont kiépítése jelentette, de TIOP pályázatból megvalósult a Békés megyei szervezeti egységek akadálymentesítése és az érdi kerületi hivatal kialakítása is.

Új gépkocsi vásárlás nem történt, az itt szerepeltetett összeg az Arvától visszavásárolt gépjárműveket, valamint a flotta kocsikhoz beszerzett vonóhorgokat és teherautó plató tetőket tartalmazza.

Rendkívül alacsony értéket képvisel a műszer, de legfőképpen a mezőgazdasági és kísérleti gép beszerzés. E téren a jövőben változtatni kell, mert 30 évnél korosabb gépek üzemelnek nagy számban a vidéki telephelyeken, amelyek üzembiztonsága, valamint a munkavégzés minősége erősen kifogásolható.

Felhalmozási kiadások összesítése:

Központ	felújítás	16.892 EFt	1,1 %
	beruházás	<u>1.382.497 EFt</u>	<u>89,5 %</u>
	összesen:	1.399.389 EFt	90,6 %
Megyék	felújítás	27.081 EFt	1,8 %
	beruházás	<u>117.833 EFt</u>	<u>7,6 %</u>
	összesen:	144.914 EFt	9,4 %
mindösszesen:		1.544.303 EFt	100,0 %

A felhalmozás a két nagy projektnek köszönhetően felülmúlja ugyan a 2009. évi szintet, viszont elmarad mind a 2008. évi, de főleg a 2007. évi értéktől.

Össességében a kiemelt informatikai fejlesztés mellett nagyon háttérbe szorult a műszer, gép, eszköz beszerzés, valamint az épület-korszerűsítés.

A felhalmozási kiadások tételes bemutatását a melléklet „G” és „H” jelű táblázatai tartalmazzák.

2.6. A bevételek alakulása

A hivatal forrásai 3 fő csoportba sorolhatók: működési bevétel, költségvetési támogatás, egyéb források. Az összes forráson belül a működési bevétel részaránya igen stabil, a 2007-2009. években megfigyelhető arány (33%) 2010-re 37%-ra nőtt. A költségvetési támogatás csökkenő tendenciát mutat: míg 2007-ben a részarány 52% volt, 2010-re ez 41%-ra csökkent. Az egyéb forrásokon belül az előző évi maradványok igénybevételének aránya változatlanul elenyésző.

A működési célú átvett pénzeszközök és a támogatás értékű működési bevételek jogcímeiken 2007-2009. években megfigyelhető növekvő tendencia megtorpant. Ez összefügg azzal, hogy a Hivatal 2010-ben csekély összegű (100 millió Ft) irányító szervei kiegészítő forrást kapott működési gondjainak enyhítésére, illetve a jutalmazás tilalma miatt külső fedezet ilyenét való biztosítására sem volt szükség. Az elmúlt négy év összefoglaló adatait a 2/b. sz. melléklet tartalmazza.

A bevételek szerkezete elvileg determinálja a likviditási kiegyensúlyozatlanságot, de 2010-ben a költségvetési bevételek havi ingadozása nem volt olyan szélsőséges, mint 2009-ben. A havi átlagos összes bevétel 3.366 millió Ft volt, a legkisebb (szeptember) és legnagyobb (augusztus) teljesítésű hónap közötti különbség 1.176 millió Ft lett.

A költségvetési bevételek negyedévek közötti megoszlása a következő volt:

- I. negyedév: 24,1%
- II. negyedév: 24,6%
- III. negyedév: 24,6%
- IV. negyedév: 26,7%.

Amíg 2009-ben a III. negyedév, addig 2010-ben a IV. negyedév volt a „legerősebb” időszak.

Megjegyzem, hogy az előrehozott költségvetési támogatás igénybevétele az I. negyedév részarányánál 1%-ot jelentett.

A fenti arányokhoz hozzá kell tenni, hogy működési bevételek realizálása legalább olyan egyenletes volt 2010-ben, mint amilyen kiszámítható általában a költségvetési támogatás alakulása.

2.6.1.1. A működési bevételek alakulása

A szakterületek szerteágazó tevékenységének és az intézmény nagyságának köszönhetően az intézménynek rendkívül összetett nemcsak a hatósági jogkörhöz köthető, hanem a szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos működési bevételek szerkezete is. A működési bevételek alakulását összetétel, időbeni, keletkezés helye, illetve szakmai tevékenységek szempontjából egyaránt érdemes megvizsgálni.

Összetétel

A 2010. évi működési bevételek 1.733 millió Ft-tal voltak magasabbak, mint a 2009. évi teljesítés. A növekményből 1.499 millió Ft (86%) a hatósági tevékenység, 234 millió Ft (14%) az egyéb, főként szolgáltatási tevékenység pénzügyi eredményéhez kapcsolódik.

Az egészét évet tekintve 879 millió Ft-tal (9,5%-kal) több igazgatási szolgáltatási díj lett előírva, mint 2009-ben, ebből az I. félévben 713 millió Ft-tal (16%-kal), a II. félévben 166 millió Ft-tal (3%-kal) haladta meg az előző évi értéket.

A reláció ugyanaz 2010 és 2009. I. félév vonatkozásában, mint 2009 és 2008. I. félévét tekintve.

Mivel a 2009 és 2008. II. félév közötti különbözet az I. félévivel megegyezett, megállapítható, hogy ebben az időszakban visszaesés történt.

A pénzügyi realizálás oldaláról nézve a két év közötti különbözet még nagyobb, 1.493 millió Ft, amely 19%-os növekedésnek felel meg. Ezt azonban korrigálni kell azzal, hogy 2009-ben nem ilyen jogcímen folytak be a tejpiaci intézkedések miatt díjmentessé váló állatszállítások, marhalevél, -útleveél és egyéb díjak (460 millió Ft). A korrekciót elvégezve a különbözet 1.033 millió Ft, amely 13,6%-os növekedést jelent. A növekedésben szerepet játszó tényezők:

– A korábban központosított bevételként működő, az intézményt meg nem illető állami halász- és horgászjegy, illetve horgászvizsga díja 2010-ben a Hivatal saját bevétele lett, ebből 300 millió Ft folyt be.

– 2010-ben ugyancsak saját bevétel lett a vadkísérő jegy, illetve trófeabírálat igazgatási szolgáltatási díja. Ebből 253 millió Ft realizálódott.

– 2010-ben az östermelői igazolványok megújításáért, illetve az értékesítési betétlapokért fizetett eljárási költség (díj) a Hivatal bevétele lett. Itt 328 millió Ft a pénzügyi teljesítés.

Az intézmény saját bevételét képező bírságok tekintetében 2010-ben összességében 413 millió Ft-tal nagyobb összeg lett kiszabva, mint 2009-ben. Ez 27,8%-os növekedés, ugyanakkor a tisztességtelen forgalmazói magatartás (tfm) miatt kiszabott 264 millió Ft bírságot leszámítva a növekedés már csak 149 millió Ft (10%).

Amíg 2009-ben a félévek közötti megoszlás 51-49% volt, addig 2010-ben ez 28-72%-ra változott (2010. I. félév 528 millió Ft, II. félév: 1.372 millió Ft).

A bírságok pénzügyi teljesítésében a 2010 / 2009. év aránya 101%. Az összehasonlításnál megállapítható, hogy a már régebb óta élő, „tömegesen” kivetett bírság-típusoknál szinte kivétel nélkül csökkenés következett be. A legjelentősebb jogcímeneket érintően: az élelmiszer-ellenőrzési bírságnál 89 millió Ft (-23%), a növényvédelmi bírságnál 36 millió Ft (-11%), az élelmiszer-felügyeleti bírságnál 34 millió Ft (-20%). A beszerzési ár alatti értékesítés miatti bírság jogcímen is jelentős apadás következett be: a 2009. évi 263 millió Ft-ról 195 millió Ft-ra csökkent a befizetett összeg.

Az eredményeket az is rontja, hogy az intézményi bevételek szempontjából 2010-ben „újonnan” megjelenő jogcímeneken (halvédelem és halgazdálkodás) kiszabott bírságok behajtása meglehetősen nehézkes.

Az, hogy mégis elérte a 2009. évi szintet a bírság-bevétel, kizárólag a tfm-bírságnak köszönhető.

Az egyéb bevételek (főként a szolgáltatások ellenértéke) jogcímeneken kiszámlázott tételek 2010-ben 10%-kal meghaladták az előző évi volument, ugyanakkor a pénzügyi teljesítés csak 5%-kal emelkedett. A kiszámlázott szolgáltatások miatti Áfa-bevétel a kulcs-emelés miatt ennél jobban, 10%-os mértékben növekedett. 2010-ben a régi gépjárművek eladása miatt jelentős volt az értékesített eszközök utáni Áfa-bevétel is (56 millió Ft).

Időbeni alakulás

A mezőgazdaságra jellemző szezonális (klasszikusan értelemben: tavasszal befektetés, ősszel jövedelem-realizálás) kihat az intézmény bevételszerzésének ütemére is. 2010. I. félévében az éves működési bevétel 48%-át folyt be (egy évvel korábban 47,6% volt), amely azt jelenti, hogy az időarányostól való elmaradás félévkor mintegy 301 millió Ft volt. Ez az összeg a havi átlagos működési bevétel (1.256 millió Ft) 24%-a.

A működési bevételek negyedéves megoszlását az alábbiak mutatják:

- I. negyedév: 23,3%
- II. negyedév: 24,7%
- III. negyedév: 22,2%
- IV. negyedév: 29,8%.

A legtöbb működési bevételt hozó hónap a december volt (1.664 millió Ft), a legkevesebb augusztusban (1.080 millió Ft) folyt be. A legjobb érték a havi átlagot 32%-kal haladta meg, a legrosszabb érték 14%-kal maradt el attól.

A hatósági jogkörhöz kapcsolódó bevételekre szűkítve a kört a legjobb hónap csak azért lehetett a november, mert ekkor folyt be a tisztességtelen forgalmazói magatartás miatt kiszabott 264 millió Ft bírság.

A félévek közötti összes működési bevétel-megoszlást a hatósági jogkörhöz köthető tételek döntően befolyásolják (ez a bevételi kör az összes működési bevétel közel 79%-át jelenti): ennél a jogcímcsoportnál az I. félévi teljesítés 48,9% volt. Megjegyzem, hogy egy évvel korábban a részarány 78%, a 2008. évi érték pedig 80% volt.

A számok alapján kijelenthető, hogy a rendelkezésre álló személyi és tárgyi kapacitás bevételi oldalról nézve kiszámítható módon képes biztosítani a hatósági, illetve szolgáltatási feladatok ellátását.

Keletkezés helye

A működési bevételek területi eloszlásában a területi szervek és a Központ aránya – 2009-hez hasonlóan – 75-25%.

A megyei hivatalok közül Bács-Kiskun és Pest megye működési bevétele emelkedik 1 mrd Ft fölé (1.332, illetve 1.140 millió Ft). Legalább 5%-os részarányal (ez legalább 750 millió Ft elérését jelenti) rendelkező egységek: Békés, Csongrád, Hajdú-Bihar, J-Nk-Szolnok, Szabolcs-Sz-B.

A szakterületeket 2 nagy csoportba lehet osztani: élelmiszerlánc-biztonság (ÉLBÁ/ÉLBI), illetve természeti és genetikai erőforrások (TGEF/NTEV). (A szakterület-csoportokon belül a 2010 őszi SZMSZ változás kapcsán módosulás történt, de az ügyviteli rendszerben fennmaradt az év elején kialakított struktúra.)

A teljes MgSzH-ra vetített arány: 75-25%, de a Központot nem számítva ez 77-23%. 2009-hez képest a TGEF szakterület javára történő 6%-os elmozdulás oka, hogy az igazgatási szolgáltatási díjaknál taglalt növekmény nagyobb hányada (az őstermelői ig, illetve halász-vadász díjak megjelenése miatt) itt jelentkezik.

A ÉLBÁ szakterület összes megyei működési bevételéből 14%-kal Bács-Kiskun megye részesedik tekintettel arra, hogy a jelentős vágóhídi jelenlét miatt itt koncentrálnak a húsvizsgálati díjbevételek. Csongrád, Pest és Szabolcs-Sz-B. részaránya szintén jelentős ezen a szakterületen. Pest az eboltásból származó díjbevételek terén szerepel kiemelkedő súllyal, Szabolcs-Sz-B. pedig szintén nagy húsvizsgálati díjbevételel rendelkező megye.

A TGEF/NTEV szakterületen a legfajsúlyosabb megye Békés, mivel a vetőmagfelügyeleti tevékenységből a termelőegységek jelenléte miatt itt származik a legtöbb bevétel. Szintén a vetőmagfelügyeleti tevékenység nagy súlya, illetve a növényfajta kitermesztés monorierdei jelenléte miatt jelentős szerepe van még J-Nk-Szolnok megyének. Pest megye a beszerzési ár alatti értékesítés miatti bírságból származó bevételével (döntően itt van a nagy kereskedelmi láncok magyarországi székhelye bejegyezve) is fontos szerepet játszik.

Az állategészségügyi diagnosztikai és monitoring vizsgálatokkal foglalkozó Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság (ÁDI) a Központ 3.780 millió Ft-os működési bevételből 1.301 millió Ft-tal vette ki a részét. Ezzel a 34,4%-os részaránnyal változatlanul a legtöbb működési bevételt realizáló központi szervezeti egység.

Szakmai tevékenység szempontjából

A működési bevételeket a szakmai tevékenység oldaláról vizsgálva 2010-ben is megállapítható, hogy a 4 legnagyobb bevételt hozó szakmai tevékenység, a húsvizsgálati (megyei állategészségügyi igazgatóságok), a állategészségügyi diagnosztikai (ÁDI), illetve a vetőmagfelügyeleti feladatok (NKI és megyei vetőmagfelügyeleti osztályok) együttesen az országos összesített éves működési bevétel közel 40%-át biztosítják.

A feladatok beágyazottságát jól jelzi, hogy 2009-ben is ugyanezek a tevékenység voltak bevételi szempontból a legjelentősebbek, illetve 2009-ben is mintegy 40%-os részaránnyal bírtak az összes működési bevételen belül.

2010-ben a vágóhídi húsvizsgálatokból 3.427 millió Ft (2009-ben 3.217 millió Ft), az állategészségügyi laboratóriumi diagnosztikai vizsgálatokból 1.493 millió Ft (2009-ben 1.025 millió Ft), a fémzárolásokból és vetőmag laboratóriumi vizsgálatokból összesen 958 millió Ft (2009-ben 1.041 millió Ft) folyt be.

További jelentősebb részaránnyal az alábbi feladatok rendelkeznek:

– állat- és termékszállítás felügyelete:	870 millió Ft (5,8%)
– külső (export-import) növény-egészségügyi vizsgálatok:	532 millió Ft (3,5%)
– szarvasmarha ENAR	529 millió Ft (3,5%)

300 millió Ft működési bevétel feletti további tevékenységek:

- gazdálkodók, termelők nyilvántartása, tájékoztatás, tanácsadás (falugazdászok által – östermelői igazolványokkal kapcsolatos díjak),
- borászati ellenőrzések, vizsgálatok (helyszíni ellenőrzések bírságai, laborvizsgálatok ig.szolg.díja),
- eboltás (állatorvosoknak kiadott érvényesítő matrica ig.szolg.díja),
- élelmiszer-vizsgálat (regionális laborok, illetve a budapesti laborok által).

2.6.1.2. Támogatás értékű bevételek, átvett pénzeszközök, maradvány-átvétel

Ezek a bevételi források nem képezték a 2010. évi eredeti előirányzat részét, ugyanakkor a főként VM-fejezeti kezelésű előirányzatból teljesítmény-finanszírozással kapott támogatás értékű bevétel vagy maradvány-átvétel jogcímen rögzített pénzeszközök a szakmai feladatellátás fontos finanszírozási alapját képezték.

A 2.1 pontban már felsorolt jogcímekhez kapcsolódva annyi megjegyzést teszek, hogy a 2010. évi MVH delegált feladatok kapcsán ténylegesen jóváírt támogatás értékű bevétel 2.638 millió Ft volt, melyből 2.063 millió Ft az ÚMVP TS fejezeti sorról, 575 millió Ft pedig az MVH intézményi költségvetésében megtervezett keretből érkezett.

Az átvett pénzeszközök között főként a 45/2010. FVM rendelethez kapcsolódóan az Európai Uniótól közvetlenül, vagy megelőlegezett közösségi forrásként a KESZ-ről felvett hitel alapján az MVH által átutalt források, illetve korábbi állategészségügyi témájú szakmai feladatok elszámolásához kapcsolódó EU-s visszatérítések összege szerepelnek.

Közvetlenül nemzetközi szervezettől, vagy az EU-ból pályázati támogatás jogcímen néhány tízmillió Ft érkezett 2010 során. E tételek közül a legjelentősebb a Tápíószelén működő korábbi Agrobotanikai Osztály által egy LIFE projekt keretében elnyert 45 millió Ft volt.

2.6.1.3. Költségvetési támogatás

A finanszírozási megoldások változása (a fejezeti kezelésű előirányzatokból átvett forrásokat támogatás értékű bevételeként kell elszámolni), illetve az évközi zárolások következő évi bázisba csökkentésként való beépítése miatt a költségvetési támogatásnak az összes bevételen belüli részaránya – az év végi teljesítési adatok nézve – az utóbbi évek alatt fokozatosan csökkent az 50%-os mérték alá. A 16.468 millió Ft-os teljesítési adat 1.372 millió Ft-os havi átlagot jelent. Ez az összeg nem sokkal tér el a működési bevétel havi átlagától.

A költségvetési támogatás és működési bevétel közötti, évről-évre záruló „olló” 2011-re teljesen becsukódik, sőt az MgSzH 2011. évi eredeti előirányzatát nézve megfordul: a költségvetési támogatás már terv szinten is 50% alá süllyed.

Tekintettel arra, hogy a kormányzati intézkedések és a céltartalék terhére igénybe vehető források, illetve egyes támogatással finanszírozott célfeladatok (parlagfű elleni védekezés, génmegőrzés feladatai) nagysága az intézmény méretéhez viszonyítva csekély, ezért a költségvetési támogatás módosított előirányzata csupán 7,5%-kal magasabb az eredeti előirányzatnál.

A havi támogatási összegeket nézve a március hó kiemelkedik (2.180 millió Ft), mivel ebben a hónapban egy összegben lenyitásra került a keresetkiegészítés fedezete (490 millió Ft), illetve márciusban került elfogadásra a Hivatal által február végén benyújtott 416 millió Ft-os keret-előrehozási kérelem. Az előrehozott támogatásból kifizetett szállítói számlák következtében a dologi kiadás ebben a hónapban érte el a legnagyobb összeget (a szokásos december helyett).

Az 1.143 millió Ft évközi támogatás előirányzat-növekedésben 338 millió Ft-ot (közel 30%) tesz ki azoknak a témáknak a nagysága, amelyekhez kapcsolódó kiadások nem követik a keretnyitás havi egyenlő ütemét. A parlagfű elleni védekezéshez kapcsolódó kiadások szeptember-november hónapra csúcsosodnak, az osztatlan közös földtulajdon kimérés költségtérítése kifizetéséhez kapcsolódó igénylések benyújtása rapszodikus, illetve a génmegőrzési feladatokkal kapcsolatos pályázati önrész elköltése is hullámzó. A fenti témákban a Hivatal gazdasági vezetése végül nem kezdeményezett keret-előrehozást.

A költségvetési támogatás forrással biztosított pótelőirányzatok felhasználásának összefoglalását a 3/a. sz. melléklet tartalmazza.

A parlagfű elleni közérdekű védekezés költségeinek megelőlegezésére biztosított 80 millió Ft, illetve az osztatlan közös földtulajdon kimérésével kapcsolatos kiadások fedezetére nyújtott 117 millió Ft költségvetési támogatással részletesen, külön ügyiratban is elszámolt az MgSzH a minisztérium felé.

2.6.1.4. Lebonyolítási célra kapott pénzeszközök felhasználása

2010-ben 3 jogcímen összesen 1.051 millió Ft (2009. évi adat 1.303 millió Ft volt) továbbadási célra kapott működési célú pénzeszköz átutalására került sor.

- állatkártalanításra	862 millió Ft
- ártalmatlanításra	115 millió Ft
- növénykártalanításra	74 millió Ft.

Minden VM-től megkapott forrás továbbításra került, így nem volt szükség a 397-487 főkönyvi számlacsoportok egyenlegének támogatás értékű működési bevétel kiemelt jogcímre való átvezetésére.

2.6.2. A többletbevételek alakulása

A működési bevételek teljesítése az eredeti előirányzatot 11,2%-kal (1.513 millió Ft), a módosított előirányzatot 2,3%-kal haladta meg. A mintegy 1,5 milliárd forintos működési bevételi többlet okai a 2.6.1.1 pontban már említett tényezőkre vezethetők vissza. Ezek szerint:

- 2010-ben ismét működési bevétel jogcímen folytak be a 2009. évi tejpiaci intézkedések miatt díjmentessé váló hatósági szolgáltatás díjai.
- A korábban központosított bevételként működő, az intézményt meg nem illető állami halász- és horgászjegy, illetve horgászvizsga díja 2010-ben a Hivatal saját bevétele lett.
- 2010-ben ugyancsak saját bevétel lett a vadkísérő jegy, illetve trófeabírálat igazgatási szolgáltatási díja.
- 2010-ben az östermelői igazolványok megújításáért, illetve az értékesítési betétlapokért fizetett eljárási költség (díj) a Hivatal bevétele lett.

A bevételi többlet nagyobb is lehetett volna, ugyanakkor az igazgatási szolgáltatási, illetve felügyeleti díjtételek 2010-ben sem kerültek módosításra, illetve új díjtétel egy 2010. december végi jogszabály alapján 2011. januárban került bevezetésre.

2.6.3. A bevétel tervezettől való elmaradásának okai

A 2.6.2-ban írtak alapján a működési bevételek tervezettől való elmaradását az előirányzathoz viszonyított módon nem lehet értelmezni.

2.6.4. Behajtási problémák, a behajtás érdekében tett intézkedések, behajthatatlan követelések állománya

Az intézmény adós- és vevőállományának, a partner-folyószámlák kezelésében 2010-ben csak a közjegyzői fizetési meghagyás intézménye jelentett újdonságot.

A behajtásra irányuló egyéb eszközöket a Hivatal 2010-ben is a korábbi időszakoknak megfelelően használta.

A Hivatal gazdasági vezetése a több szakterületen is elterjedt előre fizetés gyakorlatával a követelés képződés megakadályozását, az állomány további növekedésének megállítását kívánja elérni.

A VM által az MgSzH pénzügyi helyzetéről készített vezetői előterjesztéseknek állandó témája volt a követelések állománya. A jelentésekhez igazodva a Hivatal 2010-ben több alkalommal készített részletes felmérést a követelésállomány behajtása érdekében tett intézkedésekről. Az éves beszámolóban 2.894 millió Ft bekerülési értékkel szereplő követelések elemzéséhez a 2010. augusztus 31-i állapottal készített felmérés adatait használok fel tekintettel arra, hogy a követelésállomány nagysága év közben csekély mértékben ingadozott.

A lejárt fizetési határidejű kintlévőség állományának közel felénél (49,4%) eddig csak a fizetési felszólítás kiküldésére került sor.

Adóhatósághoz átadva az állomány 24,6%-a lett, peresített követelésként 3,1%, fizetési meghagyással 4,3% volt érintett.

Sajnos az állomány közel egy ötöde (18,6%) felszámolási eljárás miatt nem érvényesíthető. Mivel az intézmény követelése a hitelezői igény kielégítésénél rendszerint a legrosszabb kategóriában szerepel, ezért a pénzügyi realizálásra minimális esély van.

A leginkább problémás állomány nagyságrendjét az is mutatja, hogy az értékvesztés 2010. december 31-i állománya 753 millió Ft volt, amely a bekerülési érték 26%-a.

A számszaki beszámolók tanúsága szerint behajthatatlan követelésként az adott évben leírt összeg az utóbbi 3 évben nem változott jelentősen:

- 2010: 218 millió Ft
- 2009: 255 millió Ft
- 2008: 207 millió Ft

Az MgSzH Központban 2010. évben megközelítőleg 45.190.437 Ft követelés behajtásáról intézkedtünk fizetési meghagyás kibocsátásával, melyből 16.969.940 Ft került kifizetésre év végéig. A korábbi években bíróságra beadott, azóta jogerőssé vált fizetési meghagyások közül 16.842.337 Ft-ra indítottunk végrehajtást, mely összegből 4.034.129 Ft pénzügyi rendezése történt meg. Adók módjára behajtandó követeléseink állományából 109.641.854 Ft összegben indítottunk behajtási eljárást az APEH, illetve az illetékes jegyző felé, ezekből beérkezett 27.025.354 Ft bevétel. A meg nem térült fizetési meghagyások (és végrehajtások) még folyamatban lévő ügyek (ellentmondás, hiánypótlás, ismeretlen címzett miatt), melyek az adatkérések, végrehajtási előleg befizetése, adminisztrációs tevékenységek miatt hosszadalmas és sok esetben eredménytelen eljárást jelentenek.

A 2009. évi L. törvény 2010. június 1-jétől közjegyzői hatáskörbe helyezte a fizetési meghagyásos eljárás lebonyolítását, így a Magyar Országos Közjegyzői Kamara honlapján keresztül, elektronikusan adhattuk be a meghagyás kibocsátására vonatkozó kérelmünket. Az új rendszer biztosította az ügyintézés gyorsaságát, mivel az eljárás megkezdése kevesebb adminisztrációval jár, azonban az alábbi (a folyamat későbbi pontján fellépő) problémákra nem adott megoldást.

Magánszemélyekkel szemben fennálló követelések behajtásánál az a legfőbb problémánk, hogy az eljárás megindításához szükséges adatokkal mi nem rendelkezünk, ezért az adós lakóhelye szerinti illetékes jegyzőhöz kell adatközlési kérelemmel fordulnunk, ami jelentősen meghosszabbítja az eljárás időtartamát, növeli az adminisztrációs tevékenységek számát, továbbá nemleges válasz esetén (az adott személy nem található a megadott címen) nincs további illetékes szerv, akihez fordulni tudnánk a KET eljárási szabályainak betartása mellett.

Idén is változatlanul problémát jelent, hogy számos esetben, még a megkezdődött behajtási eljárás keretében is kérték partnereink a részletfizetés lehetőségét, ez tovább nehezíti a likviditási helyzetünket, mivel a hatósági tevékenységek ellenőrzésekor először a kiadások merülnek fel, melyeket a bevételek csak utólag követik, esetenként több hónapos késedelemmel.

Összességében megállapítható, hogy a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal szervezeti egységei által végzett feladatok teljesítéséhez kapcsolódó díjak illetve kiszabott bírságok meg nem térített összegének behajtása több problémát is felvet.

Azon vevők ügye, akik 3-szori felszólítás után sem fizetnek, általában átadásra kerül az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalhoz. Elmondható, hogy ezen esetek országosan eltérő sikerességgel zárultak (15-60%).

APEH behajtás jellemzői:

- a 2010. évben kiszabott díjak, bírságok behatása sikeresebb,
- minél régebb óta húzódik az adott eljárás, annál jellemzőbb a sikertelen behajtás,
- jellemzően a kisebb értékű követelések térülnek meg (vagyis ha az eredményesen zárult esetek számát nézzük, az jóval magasabb arányt tükröz, mint a befolyt összegek aránya).

A behajtásról összességében elmondható, hogy a cégek, vállalkozások esetében a behajtás eredményesebb, mint a magánszemélyek esetében. Annak ellenére, hogy a vállalati partnerek meghatározó része ellen felszámolás, végrehajtás, csődeljárás van folyamatban (20-40%). A magánszemélyek jegyzők általi megkeresése akadályokba ütközik, nem azonosítható be pontosan a megbírságolt személy (hiányzik a pontos születési dátum, adószám). Emellett az önkormányzatokkal való együttműködés is nehézkes, legtöbbször eredménytelen behajtásról érkezik visszajelzés, mivel a kötelezett nem rendelkezik jövedelemmel, illetve vagyonnal. Emellett magánszemélyek esetében az 5.000 Ft-os behajtási küszöb mértékével az érintettek tisztában vannak, ezért nem is fizetik be ezen összeg alatti tételeket.

Részletfizetéssel kapcsolatban is eltérők az országos tapasztalatok. Egyes megyékben csak további időhúzás céljából élnek vele az adósok, más esetben biztosabb visszatérülést jelent, de hátránya az időben való elhúzódás. (A vizsgálatok, illetve egyéb hatósági eljárások során felmerült kiadások és az ellentételezés között időszak nagyon hosszú.)

A behajtási problémával érintett szakmai területek:

- hatósági vizsgálatok
- közérdekű védekezés elrendelése (parlagfű-mentesítés)
- halvédelmi bírság

A hatósági vizsgálatok díjainak beszedésére különböző módszereket alkalmaznak a megyei szervezetek, előre fizetés gyakorlata országosan nem elterjedt.

Parlagfű elleni védekezés elmulasztása miatt kiszabott növényvédelmi bírságból származó kintlévőségek megtérülési esélyét rontja, ha a megbírságolt magánszemély külföldi állampolgár. Halvédelmi bírság eredménytelen behajtásának jellemzően a „megélhetési bűnözés” az oka.

A követelések sikeres megtérüléseinek fontos tényezői:

- idő (minél hosszabb ideig tart a behajtás folyamata, annál inkább nem térül meg a kintlévőség.)
- követelés összege (problémát jelent az érték küszöb, valamint a magasabb összegű kintlévőségek behajtása, megfizettetése.)
- partner személye (állandó partnert könnyebb fizetésre bízni, mint az „ismeretlen”.)

2.6.5. A követelések változása a nyitó állományhoz viszonyítva

Az összes követelés állománya 6,3%-kal (148 millió Ft) csökkent a nyitó értékhez viszonyítva. Az egyes jogcímenek belül a változás mértéke eltérő. Amíg a vevők állománya 30%-kal (165 millió Ft) csökkent, az adósoké alig változott, 2%-kal (37 millió Ft) több, mint a nyitó állomány nagysága.

Az egyéb követelések állománya 31%-kal (19 millió Ft) csökkent egy év alatt.

A vevőkövetelések állományának jelentős apadása mögött döntően az előre fizetés elterjedése húzódik meg.

Az egyéb követeléseknél az a hatás érvényesül, hogy a lakáscélú munkáltatói kölcsönöknél a 2011-ben esedékes törlesztő részletek nagysága – valószínűleg az akkori igénylők kisebb száma miatt – kisebb lesz, mint egy évvel ezelőtt. (2010-ben a mérlegben „előre jelzett” 55 millió Ft-tal szemben 50 millió Ft törlesztésére került sor.)

Az értékvesztés tárgyevi állományváltozása 2010-ben pozitív volt, tehát az évben elszámolt értékvesztés – a vevő- és adóskövetelések esetében egyaránt – összege meghaladta a visszaírt értékvesztések összegét. Ennek következtében az értékvesztés / bekerülési érték mutató egy év alatt a vevők esetében 20-ról 31%-ra, az adósoknál 22-ről 25%-ra növekedett.

2.6.6. Az ÚMVP Technikai Segítségnyújtás (TS) keretében átvett bevételek felhasználása

Az MVH és MgSzH közötti együttműködés keretében 2010-ben a DSZ/6-2010 és DSZ/7-2010. szerződések alapján teljesített feladatokért kapott bevétel forrása volt az ÚMVP TS keret.

A DSZ/6-2010. szerződés alapján a Hivatal a megyei Földművelésügyi Igazgatóságok (FI) által ellátott tájékoztatási és tanácsadási feladatokért 696 millió Ft, a központi Állattenyésztési Igazgatóság (ÁI) által átadott TIR-ENAR adatok miatt 468 millió Ft, a megyei Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságok (NTI) által az AKG intézkedések kapcsán végzett helyszíni ellenőrzésekért 47,4 millió Ft támogatás értékű bevételt kapott. Ez összesen 1.211,4 millió Ft.

A DSZ/7-2010. szerződés az erdészeti szakigazgatás (EI) által ellátott ellenőrzési, adatszolgáltatási feladatok végrehajtásának körülményeit tartalmazta, a kapott forrás 788,8 millió Ft volt.

Az előző évi DSZ/2-2009. szerződés alapján a TS-maradványból az NTI-k által végzett AKG-ellenőrzés kapcsán 11 millió Ft, a DSZ/7-2009. szerződés maradványából az EI-k révén 51 millió Ft került átutalásra 2010. március, illetve február hónapban. Ez összesen 62 millió Ft.

2.7. Előirányzat-maradvány

2.7.1. A 2009. évi előirányzat-maradvány főbb felhasználási jogcímei

A 2009. évi előirányzat-maradvány (193,5 millió Ft) felhasználására 2 kiemelt kiadási előirányzatot (működési célú pénzeszközátadás 11,3 millió Ft és dologi kiadások 182,2 millió Ft) érintően került sor.

A maradvány-felhasználás részletesen:

Működési célú pénzeszközátadás

- aranykorona részarány kártalanítások kifizetése VM döntés alapján 3,8 millió Ft
 - osztatlan közös földtulajdon megszüntetésével kapcsolatos költségtérítések 7,3 millió Ft
- Összesen: 11,3 millió Ft

Dologi kiadások

Önrevíziós befizetések

- a 2008. évi illetményfejlesztés támogatásának felhasználásával kapcsolatos KEHI-ellenőrzés által 2009-ben megállapított 46,1 milliós jogosulatlan támogatás-igénybevétel miatti befizetés,
 - a 2007. évi létszámcsökkentés 2008. évre áthúzódó részére igénybevett költségvetési támogatás – önbevalláson által kimutatott – fel nem használt részének befizetése, 2,6 millió Ft,
 - az 1127/2009. Kormányhatározat szerint az üres álláshelyekre jutó fel nem használt személyi juttatás és munkaadókat terhelő járulék összege, 19,8 millió Ft,
 - a járulékmérték változásából adódóan megtakarított 16,1 millió Ft befizetése,
- összesen: 84,6 millió Ft

Egyéb kötelezettségek

- MEGOSZ támogatására átutalt költségvetési forrás 2010. évi felhasználása 0,6 millió Ft,
 - szakmai anyagok (tesztek, mintavételi eszközök, stb.) beszerzése 44,2 millió Ft
 - kis értékű tárgyi eszközök (toner, szünetmentes, stb.) beszerzése 0,3 millió Ft
 - kommunikációs szolgáltatások (szakrendszer üzemeltetése, internet) 35,2 millió Ft
 - szállítási szolgáltatások igénybevétele (szakmai anyagok szállítása) 0,2 millió Ft
 - szakmai szolgáltatások igénybevétele (adatfeldolgozás, stb.) 16,0 millió Ft
 - egyéb dologi kiadások 0,2 millió Ft
- összesen: 97,6 millió Ft

Dologi kiadások összesen: 182,2 millió Ft

2.7.2. A 2010. évi előirányzat-maradvány alakulása, összetétele, keletkezésének okai

A 2010. évi előirányzat maradvány nagyságát (1.132 millió Ft) a decemberi kiadások korlátozására vonatkozó központi döntés döntően befolyásolta.

A maradványból 96,1 millió Ft a függő bevételek állománya miatt a megyei hivataloknál keletkezett negatív maradvány, így a felhasználható összeg (a mérlegadat) 1.035,9 millió Ft.

A maradványt terhelő kötelezettségeket többféle szempont alapján lehet csoportosítani.

a) keletkezés helye szerintKözpont:

– célfeladatok támogatás, illetve pályázati pénzeszköz maradványa	165,3 millió Ft
– szoftverfejlesztés:	45,9 millió Ft
– működési kiadásokhoz kapcsolódóan áthúzódó kötelezettségek:	913,7 millió Ft
összesen:	1.124,9 millió Ft

Megyék:

– működési kiadásokhoz kapcsolódóan áthúzódó kötelezettségek:	7,1 millió Ft
összesen:	7,1 millió Ft

b) keletkezés éve szerint

– előző évek maradványa	5,4 millió Ft
– tárgyévben keletkezett maradvány	1.126,6 millió Ft

c) kiemelt kiadási előirányzatok szerint:

– személyi juttatás:	8,4 millió Ft
– munkaadókat terhelő járulék:	2,6 millió Ft

– dologi kiadások:	990,7 millió Ft
– működési célú pénzeszközátadás:	52,3 millió Ft
– támogatás értékű működési kiadás:	27,1 millió Ft
– intézményi beruházási kiadások:	50,9 millió Ft

d) származási hely szerint:

– intézményi költségvetés maradványa:	128,7 millió Ft
– fejezeti kezelésű előirányzat maradványa:	1.003,3 millió Ft

A maradványt terhelő kötelezettségek tételese:

– osztatlan földtulajdon kimérés ktgtér. 2007-2009.:	37,4 millió Ft
– agrobotanikai pályázatok fel nem használt részének átutalása (NÖDIK):	27,1 millió Ft
– EMMRE feladatok (megbízási díj, szakmai anyag besz., szolgáltatások):	81,6 millió Ft
– Aranykorona részarány kártalanítás:	15,0 millió Ft
– Magyar Élelmiszerkönyv:	2,7 millió Ft
– EMEA pályázattal kapcsolatos megbízási díjak:	1,6 millió Ft
– FORRÁS SQL fejlesztése:	45,8 millió Ft
– készletbeszerzés, kommunikációs és egyéb szolgáltatások igénybevétele:	920,7 millió Ft

A 2010. évi előirányzat-maradvány várhatóan 2011. június 30-ig felhasználásra kerül.

3. Egyéb

3.1. A gazdálkodás és vagyonváltozás összefüggései

MgSzH 2010. évi mérlegének főösszege a nyitó állományhoz képest 2,6%-kal növekedett. A 935 millió Ft-os emelkedéssel a hivatali vagyon összege megközelítette a 36,5 milliárd Ft-ot.

Megjegyzem, hogy a 2009. évi vagyonnövekedés ettől csak kis mértékben 221 millió Ft-tal maradt el.

1. A befektetett eszközöknél a megvalósított beruházások értéknövekménye meghaladta az eszközök értékének tárgyevi csökkenését. A növekedés 3,9 %-ot, 1.194 millió Ft-ot tesz ki.

a) Mivel mind a saját forrásból, mind a nagy projektek (KM/EKOP, VPOP) során megvalósított fejlesztések döntően informatikához (azon belül is szoftverekhez) kötődnek, az immateriális javak mérleg szerinti értéke 224%-kal, vagyis több mint 1.141 millió Ft-tal növekedett. A változás 90%-ban a beszerzések eredményeként állományba vett eszközöknek értékének tulajdonítható.

Ennél az eszközcsoportnál meg kell jegyezni, hogy a gyors erkölcsi avulás miatt a 0-re leírt eszközök bruttó értéke már 33%-kal meghaladta a könyv szerinti értéket.

b) A tárgyi eszközöknél az állományváltozás minimális, 101,5%-os volt. E mögött azonban eszközcsoportonként különböző események ellentétes hatása húzódik meg.

Az ingatlanoknál következett be a legkisebb, a járműveknél pedig a legnagyobb állománycsökkenés. Az előbbinél a szükségyszerű épület felújítások elmaradása, az utóbbinál a gépjárműflotta cseréje okozta változás magyarázza a csökkenést (a járművek nettó értéke 1 év alatt 65%-kal, 260 millió Ft-tal csökkent.)

Megjegyzendő, hogy a speciális feladatkörrel rendelkező élelmiszerlánc-biztonsági, illetve növény- és talajvédelmi laboratóriumokat, illetve a növényfajta-kísérleti és fajtakitermesztő állomásokat érintően 2010. november 30-i nappal a megyei hivatalok és Központ közötti átadás-átvétellel közel bruttó 10 mrd Ft-nyi vagyonelem mozdult meg a könyvekben.

2. A forgóeszközök mérleg szerinti értéke 5,2%-kal, 259 millió Ft-tal csökkent. Az egyes csoportokon belül nincs nagy szóródás a változás irányát és mértékét illetően. A 2.062 millió Ft-os pozitív különbözetből 1.866 millió Ft-ot a pénzkészletek növekedése okoz.

A készletek nagyságrendjében 13,5%-nyi csökkenés következett be, mely nagy mértékben a beszerzések elmaradásával indokolható.

A követelések állományváltozásával kapcsolatban a 2.6.5. pontban szerepelnek megállapítások.

A pénzkészletek nyitó és záró állományának egymáshoz viszonyított aránya nem mutat jelentős eltérést, ugyanakkor fontos különbség, hogy a megyei hivatalok év végi pénzkészlete – a kincstár számlák megszüntetése miatt – 0.

3. A forrás oldalon a szállítói kötelezettségek a decemberi kiadás-korlátozás miatt 71%-al emelkedtek, a transzfer bevételek állománya a nyitó értékben lévő EU-s visszatérítések rendezésével felére csökkent. Megjegyzem, hogy a függő bevételek év végi állománya is tartalmaz 786 millió Ft állategészségügyi vizsgálatokkal kapcsolatos EU-s visszatérítést.

A tartalék / szállítók arányból az a következtetés vonható le, hogy 2010. december 31-én a maradványt terhelő kötelezettségek pénzügyi rendezéséhez a Hivatal megfelelő összegű fedezettel rendelkezett.

3.2. A kincstári vagyon hasznosítása

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal jelentős darabszámú bérbevett ingatlannal rendelkezik, melyet főleg a megyei hivataloknál lévő ügyfélszolgálat eredményez. Hivatali szinten 2010. év december 31-i fordulónappal 385 db ingatlant bérlünk, melyből ingyenesen, illetve szóbeli megállapodás alapján 234 db-ot használunk.

A bérbe adott ingatlanok száma 204 db, melynek részét képezik a szolgálati lakások, a szakmai munkát végző, de bérbeadással működtetett fajtakísérleti állomások, valamint a vállalkozóknak bérbeadott állattenyésztő telepek, garázsok, valamint egyéb ingatlanok is. Az ingatlan bérbeadása a Hivatalnak részben bevételt hoz, részben az üresen álló ingatlanok hasznosítását is megoldja. A bérbevett, bérbeadott ingatlanok darabszáma éven belül is változhat. Az MgSzH az atkári, parádi, illetve a Nemzeti Lovarda ingatlanát üzemeltetési szerződés keretében hasznosítja.

2010. évben a Vidékfejlesztési Minisztérium és az MNV Zrt. engedélyezésével az ingatlanvagyonunk az alábbi tételekkel módosult.

- a Nyugat-magyarországi Egyetem részére átadásra került a Nagycenk, Kiscenki út 3. sz. alatti ingatlanegyüttes, az ingatlanokhoz tartozó kis- és nagyértékű tárgyi eszközökkel együtt,
- az Erdészeti Tudományos Intézet részére átadásra kerültek a Budapest, II. ker. Frankel Leó út 1. sz. alatt található 67 és 48 m² területű irodaként használt ingatlanok.
- Az Erdészeti Tudományos Intézettől átvettük a Budapest, II. ker. Frankel Leó út 42. sz. irodaház épületkomplexumot, valamint

- a Központi Szolgáltatási Főigazgatóságtól a Budapest, III. ker. Királyok útja 261. sz. alatti oktatási és apartmanház épületegyüttest, illetve a benne elhelyezett kis- és nagyértékű tárgyi eszközöket.

Az előbbieken kívül a Záhony 439/4 hrsz-ú, kivett garázs, udvar megnevezésű ingatlan vagyongazdálkodási jogát az MNV Zrt. átvette, továbbá a vízügyi létesítmények tekintetében - jellemzően autópálya, illetve autópálya építés céljából - kisebb volumenben a NIF Zrt. felé történtek átadások.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 88. §. (2) bekezdésében foglaltak szerint 2010. november 1-jei hatállyal az MgSzH Központból kivált a Növényi Diverzitás Központ a hozzá tartozó ingatlan, továbbá a kis- és nagyértékű tárgyi eszköz állománnyal.

3.3. A gazdasági társaságokban való részvétel és indokai

MgSzH-nak nincs részesedése gazdasági társaságokban.

3.4. Társadalmi szervezeteknek nyújtott nem normatív támogatások részletezése

2010 során az MgSzH 2 szervezettel, 3 témában kötött pénzeszközátadással is járó együttműködési megállapodást.

A 2010. augusztus 17-22. között lezajlott Élelmiszerlánc Világhét rendezvényhez a Hivatal 5.000 ezer Ft támogatást biztosított az Európai Élelmiszerlánc Parlament Egyesület részére. Az élelmiszer-előállítás, élelmiszerbiztonsággal kapcsolatos együttműködés keretében az intézmény 500 ezer Ft költségvetési pénzeszközt biztosított ugyancsak az Európai Élelmiszerlánc Parlament Egyesület részére.

A Magyar Állatorvosok Világszervezete és az MgSzH között 2010. március 12-én létrejött együttműködési megállapodás az állategészségügyi szolgálatok határon átnyúló kapcsolatának erősítését célozta különféle rendezvények, továbbképzések keretében. A 3 egyenlő ütemben folyósított pénzeszköz összege 3.000 ezer Ft volt.

A fenti tételek az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII. 19.) Kormányrendelet 22. sz. melléklet 24. pontja alapján elkészített adatszolgáltatásban (ún. TASZE-jelentés) is feltüntetésre kerültek.

3.5. A lakásépítés munkáltatói támogatására fordított kiadások alakulása

Lakáscélú munkáltatói kölcsönt az intézmény 2010-ben 28 fő részére folyósított, összesen 22,2 millió Ft összegben.

2010. december 31-i állapot szerint a kölcsönállomány összege 221 millió Ft.

Ebből az állományból 40 millió Ft a 2011-ben esedékes törlesztőrészlet, ennek megfelelően a mérleg tartósan adott kölcsönök sorában 181 millió Ft szerepel.

A részletes adatokat a D jelű táblázat tartalmazza.

3.6. A humánszolgáltatások ellátására biztosított normatív állami hozzájárulások felhasználása

MgSzH nem jogosult normatív állami hozzájárulásra.

3.7. A letéti számla állományváltozása

A 10032000-00289782-20000002 számú, erdészeti célú be- és kifizetések kezelésére szolgáló letéti számla állományának változása:

nyitó:	7.398 eFt
bevétel (+):	13.644 eFt
kiadás (-):	496 eFt
záró:	20.546 eFt

Az erdőfelújítási kötelezettségekhez kapcsolódóan 2010. során 3 magánszemély, 2 erdőbirtokossági társulás és 2 mezőgazdasági szövetkezet teljesített erdőfelújítási biztosíték-befizetést. Ebben az évben 1 fő részére történt visszafizetés.

3.8. A kincstári finanszírozás tapasztalatai

A kincstári finanszírozásban 2010-ben sok változás nem történt, ezért a korábbi tapasztalataink érdemben nem változtak.

3.9. A KESZ-en kívül lebonyolított pénzforgalom és ügyletek alakulása

A lakásépítés, -korszerűsítés, -felújítás munkáltatói támogatására, a kölcsönök nyújtására, illetve a törlesztő-részletek fogadására szolgáló, OTP-nél vezetett számlák tárgyévi záróegyenlege – az előző évi trendeknek megfelelően – 22%-os növekedést mutat az egy évvel korábbi állapothoz viszonyítva (186 millió Ft-ról 226 millió Ft-ra való növekedés), mely a kölcsönök kiutalásának mértékét jóval meghaladó törlesztések nagyságával magyarázható.

3.10. A vállalkozási tevékenység bemutatása

Alapító okiratuk szerint a megyei MgSzH-k, illetve MgSzH Központ szabad kapacitásainak hasznosítása érdekében vállalkozhat, feltéve hogy ez nem veszélyezteti az alapító okiratban meghatározott alaptevékenységet és ebből fakadó kötelezettségeinek teljesítését.

Az intézmények 2010-ben vállalkozási tevékenységet nem folytattak.

3.11. A költségvetésből kiszervezett tevékenységek, szervezetek helyzete

A kiszervezett tevékenységekkel kapcsolatos információk az 1.2 fejezet 6) Állattenyésztési Igazgatóság rész alatt szerepelnek.

3.12. Az intézmény vagyonkezelői felügyelete alá tartozó szervezetek bemutatása

MgSzH vagyonkezelői felügyeletet semmilyen szervezet felett nem gyakorol.

Budapest, 2011. március 31.

Dr. Bognár Lajos
mb. elnök

Fekete László
elnökhelyettes

Az intézmény szakmai felügyeletét ellátó főosztály záradéka:

Az intézmény 2010. évi költségvetési előirányzataival és létszámával összefüggésben jóváhagyott feladatainak szakmai teljesítését a szöveges beszámoló figyelembevételével:

- Jóváhagyom.
- Nem hagyom jóvá, ezért céllellenőrzés lefolytatását kezdeményezem.

Dátum:

főosztályvezető